

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustirani Slovenec«

Ceneoglasov
istop. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 jutro
rezen, pondeljka in
dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nehranljiva
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnništva št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.350 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vprašanje naše usode

Vsi socialni problemi so obenem moralni problemi in so medseboj povezani v neločljivo celoto. Tako je s stanovanjskim vprašanjem, tako je z vprašanjem propadanja družine, tako z alkoholizmom, tako z izseljevanjem, ki nam zadnje čase prizadeva vedno več skrbi. Vzroki, zakaj se toliko delovnih moči našega naroda izseljuje v tujino, so gospodarskega in moralnega značaja. Kdor hoče ljudstvo izlečiti tega zla, ki preti naš narod izsušiti, mora poleg gospodarskih vzrokov vpoštevati tudi moralne, ki so v miselnosti, v splošni orijentiranosti, v sre in duši naroda in posameznih njegovih skupin.

V tem oziru ni nobenega dvoma, da pojav izseljevanja, ki je vedno nastajal in nastaja na podlagi nenormalnih gospodarskih razmer, pravtako kakor njegovi gospodarski vzroki in vsi drugi socialno škodljivi in bolni pojavi v moralnem oziru temelji v napačno pojmovanem razmerju stanov ali razredov med seboj. Katoliški sociolog Reynold prav pravi, da razredi so in da morajo biti ter so vedno bili. To je v bistvu življenja, kakršno je kot neprestana borba med posameznimi družabnimi skupinami. Ta napetost med razredi je naravna pogoj tekočega in napredujočega ter neprestano menjavajočega se življenja. Razredi so po sami naravi orientirani egoistično, so podvrženi slepm materijelnim nagonom in ne čutijo globoke solidarnosti med seboj. Eno pa je — poudarja katoliški mislec — življenje samo stavlja tej borbi meje, sili k odjenjanju, kadar razredna napetost prekorači izredno stopnjo, se nad preveliko ostroštro razrednega nasprotstva in borbe samo maščuje z gospodarskimi težkočami, krizami, zastajanjem in naposlled s katastrofami. Naj bo napetost med razredi še toliko, njihov egoizem še tako velik, razredi ne morejo preko ravno tako naravnega dejstva, da so drug od drugega bitno odvisni, da morajo drug drugega priznati in medsebojne pravice respektirati ter se vsi vrediti v celoto naroda. Vsi razredi morajo biti v narodnem organizmu medseboj po hierarhičnem redu razvrščeni, vsak mora imeti svoje mesto in vsakemu je v njegovih prizadevanjih postavljena neprekoračljiva meja.

V našem narodu je ta nekdanja močna zavest medsebojne zavisnosti ene družabne skupine od druge z napredujočo industrializacijo v smislu velekapitalizma zelo oslabela in čedalje bolj gineva. Z njo se rahljajo tudi verske vrednote, v katerih je ta zavest moralne skupnosti, socialne vezanosti, medsebojne odgovornosti v našem narodu bila najbolj vtemeljena. Narod se drobi v sovražne skupine, od katerih vsaka pozna le sebe in svojo lastno korist, ki ne pozna medsebojne odvisnosti in skušajo druga drugo uničiti. V tej slepi borbi skupinskih strasti pa prihajajo uvidni ljudje enega in drugega tabora polagoma do istega spoznanja ko stari Menenij Agrippa, ki je pač povedal plebejcem, kateri so se bili izselili iz rodne doma, največje in najelementarnejše socialno resnico za vse čase in razmere: da sta želodec in glava pa vsi udje človeškega organizma kljub svojim najrazličnejšim težnjam in interesom tako povezani med seboj, da drug brez drugega ne morejo živeti.

Naša dežela potrebuje industrializacije, da bodo mogli ljudje, ki jih kmetija ne more več preživljati, živeti, ne smejo se pa ustanavljati podjetja samo s tega vidika, da domače, še bolj pa tuje družbe zaslužijo čim večje dividende na račun delavske množice, ki ne zasluži toliko, da bi človek mogel človeka vredno preživljati družino. Efekt je propadanje družine in notranje izhiranje naroda. Zunanje izhiranje pa se vrši po izseljevanju. Podjetnik ga obžaluje zato, ker mu niso več na razpolago cenene delovne moči, podpre po primerni armadi brezposelnikov, delavcev ga opravičuje, češ doma ne morem živeti, čeprav ga v Franciji čaka ista usoda — človek pa, ki gleda stvari z višjega stališča narodne skupnosti in blagra, bo prišel do zaključka, da se mora izseljevanje če ne čisto preprečiti, pa vsaj zvesti na minimum s tem, da se delodajavcu vcepi socialnejše stališče, množica pa bolj priveže na domačo zemljo in narod.

Fabrikant in delavec morata zaščititi medsebojno zavisnost in odvisnost interesov enega razreda od drugega v borbi in kljub borbi! Dobro plačan, družinsko in moralno podprt, na svoj narod in državo vezan, intelektualno in moralno visokokvaliteten delavec je v največjem interesu delodajavca. Do tega spoznanja, ki je v ameriškem, angleškem in nemškem podjetniku že davnej visoko razvito, se mora naš podjetnik šele povzpeli. On ne sme imeti pred očmi svojega momentanega osebnega ali akcijskega interesa, v gotovem času in v posebni srečni konjunkturi danega interesa, ampak gledati daljnjo in trajno korist produkcije sploh ter najvišji interes naroda, dežele in države! Kdor ne more na ta način svojega najožjega razrednega interesa podrediti višjemu, ta ustvarja le bedo, siromašino, demoralizacijo in revolucijo. Enako pa se mora delavstvo po solidnih razrednih organizacijah

Načelen sporazum z Bolgarsko

Sestanek Burua z Marinkovičem

Zeneva, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Na večerji, ki jo je snoči priredil poljski zun. minister Zaleski, sta se sestala bolgarski zun. minister Burua in jugoslovanski zun. minister dr. Marinkovič. Šele pri tej priliki sta se oba ministra načelno sporazumela o ureditvi spornih vprašanj med obema državama. Do praktičnega sporazuma pa bo prišlo šele po delu sestavljene komisije, ki bo proučila tozadevna vprašanja in kmalu začela svoje delo. Gre za bolgarsko zahtevo, da se uredi mali obmejni promet, o katerem je bil govor v pirotkem dogovoru in za katerega je jugoslovanska vlada stavila dve zahtevi, da se zares v bodoče izključijo vsi obmejni incidenti, namreč: 1. likvidacija neposredno ob meji ležečih bolgar-

skih posestev v Jugoslaviji in jugoslovanskih posestev na bolgarskem ozemlju, 2. za ustanovitev nevtralnega pasu 10 km. Da pokaže svojo pripravljenost, je jugoslovanska vlada izjavila, da je pripravljena pirotski dogovor kmalu uveljaviti v pričakovanju, da se bo sedaj tudi bolgarska vlada pokazala pripravljeno za ureditev teh dveh vprašanj. Tako je razumeti tudi vest, ki se ima baje danes objaviti v Belgradu in v kateri se demantira, da sta Burua in Marinkovič že v Zenevi uredila ta vprašanja. Ministra sta se v resnici šele včeraj načelno zedinila na to, da hočeta rešiti vzhodna vprašanja. Rešitev sama, za katero so potrebna zelo težka tehnična pogajanja, pa se prepušča posvetovanjem mešanih komisij.

Posvetovanja ministrov obdonavskih držav

Zveza držav male antante kot prva stopnja h gosp. združitvi Evrope

Zeneva, 14. sept. (Tel. »Slov.«) V zadnjih dneh niso hotele utihniti vesti o tem, da se vrše razgovori med ministri takozvanih donavskih držav o gospodarskem zblizanju med temi državami. Te vesti so se danes popoldne zgostile tako, da se je govorilo celo o konferenci, ki da je trajala ob dopoldanskih urah. Vsi delegati zanikujejo, da bi se vršili taki razgovori, ali da se je vršila neka predkonferenca. Tudi romunski zunanji minister Mironescu je zanikal namen zblizanja v smislu donavske konfederacije, dal pa je jasno razumeti, da mu ta misel kot predstopnja gospodarske združitve Evrope v Briandovem in Stresemannovem smislu nikakor ni nesimpatična. Potrdil je tudi, da je predvčerajšnjim govoril v tem smislu z avstrijskim zveznim

kanclerjem Streeruwitzem in da je Streeruwitz kazal polno zanimanje za njegova izvajanja. Mironescu ni zanikal dejstva, da se v širšem smislu misli na zvezo držav male antante, ki bi se eventualno mogla razširiti v donavsko konfederacijo, ter je pristavil, da bi seveda morala vsaka taka grupacija biti urejena tako, da bi tudi vsaki drugi državi bil pristop mogoč.

Kljub vsem demantijem se torej zdi, da se vršijo v krogih male antante razgovori, morda res kot predstopnja za novo evropsko sporazumljenje in brez političnih ciljev ustvarili neke vrste donavsko konfederacijo in porabiti za to razpoloženje, ki sta ga ustvarila Briand in Stresemann.

Glavna skupščina katoliške akcije

Drugo leto bo v Zagrebu velik euharističen kongres ter razstava hrv. katoliške kulture

Zagreb, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Danes zvečer se je vršila glavna skupščina katoliške akcije. Med ostalim se je sklenilo, da se l. 1930. ob priliki velikega euharističnega kongresa v Zagrebu, ki se bo vršil od 15. do 17. avgusta, priredi tudi velika razstava hrvatske katoliške kulture. S slikami in drugimi sredstvi bo razstava nazorno pokazala prizadevanje hrvatskih katolikov na kulturnem, umetniškem, šolskem in socialno-karitativnem polju od najstarejših do najnovejših časov. Ker bo treba za razstavo izvršiti ogromne priprave, bodo v

bližnji bodočnosti izvolili posebne odbore za prireditev razstave. Pri tej priliki bodo izvedli nekoliko glasbenih del, ki do sedaj še niso bila izvajana, ter se bodo poleg tega izvajali tudi nekateri znani oratoriji Sirole. Istotako bodo po vzoru nemškega Oberamergaua vpriporili Kristusovo trpljenje in nekaj starih cerkvenih iger. V okviru razstave bodo imeli tudi Orli velik nastop, dijaki in mnoge katoliške ustanove pa svoja zborovanja. Vršila se bo tudi velika revija narodnih noš iz vseh hrvatskih krajev.

Velika eksplozija pri Zaječaru

Deset rudarjev ubitih, 3 težko, 3 pa lahko ranjenih

Belgrad, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne okoli 10 se je pripetila v rudniku Rtanj pri Zaječaru velika eksplozija. Rudnik je lastnina bratov Münch. Eksplozija je zahtevala deset smrtnih žrtev, dočim je 9 težko, več pa lahko ranjenih. Takoj po nesreči je stopilo v akcijo rudniško reševalno moštvo, ki je v kratkem času vzpostavilo ventilacijo. Dasi je moštvo delalo z veliko požrtvovalnostjo, da bi rešilo vse delavce, vendar ni moglo rešiti vseh. Že ob 12 je bilo v rudniku vse v redu ter je rešilno moštvo ustavilo aparate za ventilacijo. Ranjence je takoj pregledal rudniški zdravnik, nakar so jih prenesli v bolnico v Zaječar. Kmalu po nesreči je prišla na lice mesta tudi policijska komisija, da ugotovi vzroke eksplozije. Kljub vsestranskemu prizadevanju policije in rudniških strokovnjakov pa do sedaj niso mogli odkriti vzroka nesreče. Najverjetneje je, da je prišlo do eksplozije radi jamskih plinov. Srečnemu slučaju se

je zahvaliti, da v onem delu rudnika, kjer se je zgodila nesreča, ni bilo mnogo delavcev, ker bi sicer bilo število mrtvih znatno večje. Jutri se vrši pogreb ponesrečenih rudarjev.

Rudnik Rtanj se nahaja nedaleč od železniške postaje Miovo, okoli 40 km od Zaječara, ter je v njem zaposlenih 1300 delavcev. V delavski koloniji in v Zaječaru se je hitro raznesla vest o katastrofalni eksploziji. Prebivalstvo je bilo zelo vznemirjeno, ker so sploščka krožile vesti, da je preko 500 smrtnih žrtev. Iz Zaječara in okoliških vasi se je kmalu zbralo pred rudnikom okoli 3000 ljudi. Svoje v rudniku zaposlenih delavcev so z nestrpnostjo iskali svoje ljudi. Ko se je čula v delavski koloniji eksplozija, je nastala v barakah velika panika. Vse je bežalo, ker so mislili, da obsoji nevarnost, da se bodo eksplozije nadaljevale in uničile tudi kolonijo. Policija je na ljudi pomirjevalno vplivala. Delo v rudniku so morali za danes ustaviti.

vzgjati k pozitivnemu soustvarjanju v produkciji, k izravnavanju prevelikih razrednih napetosti, k treznemu presojanju položaja in produkcijskih možnosti, k ustvarjanju, ne pa rušnji borbi in k čustvu brezposojne narodne skupnosti. Če se ne motimo, so se zadnje čase ob gotovih prilikah pokazali gotovi znaki takega pojmovanja skupnih interesov pridobitnih krogov in delavskega razreda, vsaj med njihovimi razboritejšimi zastopniki.

Ljubezen do domače zemlje, grude in doma pa je treba tudi direktno propagirati in poglobljati. Treba pa zraven tega poglobljati tudi stanovsko zavest kmetijskega prebivalstva! Če imamo dva tako močno organizirana razreda kakor sta veleindustrijec in delavec, moramo ustvariti stanovsko ali magari, če ho-

čete, razredno zaveden kmetijski element, ki ga šemo nam tako visoki stopnji kmetijske skupinske zavesti, kakor jo naš čas terjaja. Naša gruda mora iz interesa fizičnega in moralnega zdravlja ter potrebne rezerve sil narodu ostati! Zato državni, javni in kulturni ter strokovni delavci, mislite na to! Množice pa je treba vzgajati po cerkvi, šoli in družini, da ne bo gledal naš človek svobode v tem, če sme daleč od doma, družine in fare počenjati, kar hoče, živeti brez kontrole, prost verskih in moralnih vezi svoje krvne in narodne skupnosti — marveč da bo pravo svobodo videl v samohotnem razumnem delu za napredek svojega naroda in v svobodni vezanosti nanj in na njegovo usodo. In do tega še veliko, veliko manjka!

Eksplozija nastala iz neprevidnosti

Belgrad, 14. sept. (Tel. »Slov.«) O nesreči v rudniku rjavega premoga v Rtanju smo zvedeli še naslednje: Nesreča se je po dose-danji preiskavi morala zgoditi na ta način, da je eden od mrtvih rudarjev po nesreči udaril z rudarskim kladivom po steklu na rudarski svetilki, s katerim je zavarovana radi plinov, ker so se takoj radi nastale iskre plini vneli in eksplodirali. Nesreča bi bila lahko zavzela ogromne oblike, da se ni napornemu delu reševalnega moštva in dobrim reševalnim aparatom posrečilo eksplozijo omejiti. Po zadnjih vesteh je 10 delavcev mrtvih, 3 težko in 3 lahko ranjeni. Veliko število delavcev je zasulo, toda že tekom dveh ur se je reševalni akciji posrečilo, odkopati vse te rudarje in jih rešiti smrti. Nj. V. kralj in predsednik vlade sta se osebno zanimala za nesrečo in zahtevala o njej točne podatke.

Rothschild v Dalmaciji

Sibenik, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Včeraj in danes se je mudil v Sibeniku znani angleški bogataš Roland Rothschild. Posebno se je zanimal za gospodarske razmere v Sibeniku in okolici ter je imel s sibienskim županom daljšo konferenco. Snoči se je udeležil tudi plesa, ki ga je priredila sibienskem meščanstvu angleška mornarica in je tudi pri tej priliki prišel v stik s sibienskim gospodarji. Danes je v avtomobilu obiskal nekatera severnodalmatinska mesta ter slap Krke.

Zdravniški kongres

Zagreb, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Za predsednika jugoslovanskih zdravniških društev je bil danes izvoljen dr. Blaškovič, primarij zagrebaške bolnice usmiljenih sester. Na današnjem kongresu, ki se je ob 9 nadaljeval, so govorili dr. Radoničič, dr. Udar in dr. Florschütz o vprašanju golše in podčrtali potrebo, da se uvede profilaksa proti golši. Po predavanju dr. Florschütza so sprejeli resolucijo: 1. Ako je za sedaj nemogoče izvesti splošno profilakso proti golši, jo je treba izvesti vsaj pri otrocih. 2. Treba je nadaljevati s preiskavanjem o širjenju golšavosti v naših krajih in njihovih vzrokih. 3. V krajih, kjer obstoja endemska golšavost, naj se izvede splošna profilaksa. 4. Zdravniški kongres pozdravlja akt ministra za socialno politiko in narodno zdravje, s katerim je že izdal odlok, da se izvede profilaksa proti golšavosti. Po sprejetju resolucije je dr. Bogič predaval o skrbi za slepe in gluhome in pokazal, kaj bi bilo treba storiti za te nesrečence.

Nato so zdravniki prešli na reševanje stanovskih zadev. Prvi je poročal dr. Crvenjak o potrebi obveznega zavarovanja za vse zdravnike SHS. Po kratkem referatu je stavil svoj predlog, ki zahteva v osmih točkah, da se izvede zdravniško zavarovanje, in navaja način, kako naj se izvede. Po razpravi so predlog sprejeli pod pogojem, da ga pošljejo posameznim zbornicam v proučitev in odločitev. Seja se je nato zaključila.

Rezultati strelskih tekem v Mariboru

Maribor, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Pri vsedržavnih strelskih tekmah v Mariboru so se dosegli sledeči rezultati: Državno moštvo v lovske streljanju Sparowitz (Maribor) 184 točk, Janič (Zagreb) 182, Vrtunski (Novi Sad) 181, Selanec (Zagreb) 181, Gorup (Zagreb) pa 179.

Streljanje z zrnjem: Wregg (Maribor) 54, dr. Šibenik (Zagreb) 52, Vražič (Zagreb) 50. Lovsko streljanje s kroglo: Milovanović (Kragujevac) 74, Gorup Katarina (Zagreb) 73, dr. Robič (Maribor) 69.

Smrtina nesreča v Mariboru

Maribor, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Danes okoli pol 11 se je pripetila pri »Črnem orlu«, kjer se vrše prenavljalna gradbena dela, težka nesreča, ki je zahtevala življenje 20letnega delavca Bogomirja Jezernika iz Studencev pri Mariboru. Po neprevidnosti se je dotaknil neizoliranega električnega voda. Pri dotiku se je Jezernik hipom zrušil in obležal mrtve na tleh. Na lice mesta je takoj prispelo moštvo rešilnega oddelka z zdravnikom dr. Ipavcem na čelu, toda vsi poskusi, ponesrečenca obuditi k življenju, so ostali brezuspešni. Truplo pokojnega so nato prepeljali v mrtvašnico na mestnem pokopališču na Pobrežju. Pokojni Jezernik je bil zelo vreden delavec in je njegova usoda vzbudila sočutje vseh, ki so ga poznali.

Kongres Pax Romanae

Zanimive volitve.

Sevilla, 9. sept.

Zadnji dan kongresa »Pax Romanae« je spričo konstelacije in raznih pripravljanih in domnevanih potekel ob največji napetosti.

Po sv. maši v Marijini kapeli v katedrali, pri kateri so vsi udeleženci iz rok kardinala sevillskega prešli sv. obhajilo, so se zastopniki delegacij zbrali na zadnje plenarno sejo kongresa. Sprito večerjanje povoljnost rešitve nastalih spornih točk se je posvetila vsa pozornost volitvam predsednika in direktorja, za katere so se snoči vršili obširni dogovori. Dosedanji direktorji je mogel na podlagi teh dogovorov predložiti seji sledeči predlog: predsedstvo — Nemčija, I. podpredsednik (po pravilih) — Španija, II. podpredsednik — Poljska; ostala mesta direktorja: Anglija, Francija, Holandska, Češkoslovaška, Rumunija. Proti temu predlogu pa sta španska in poljska delegacija predložili spremembo, po kateri naj bi mesto Holandske dobila Irska in mesto Rumunije Jugoslavija; hkrati sta predlagali, naj se sprito preoblikovnost dosedanjega gen. sekretarja »Pax Romanae«, g. abbéja Gremunda, mesto sekretarja prenese na dosedanjega blaginika, Holanda g. Coebergha, in s tem preloži sedež sekretarja iz Švice na Holandsko. O tem drugim predlogu se je razvila ostra debata, ki pa ji radi odmerjenosti časa ni bilo videti konca. Zato se je debata prelozila na sestanek v Barceloni, vzel pa se je takoj v pretres prvi izpremijevalni predlog glede sestave direktorja. Ker se je Irska odpovedala mestu v direktorju, sta ostali sporni le še mesti ali Rumunije ali Jugoslavije.

Pri tej priliki naj ponovno poudarimo žalostno dejstvo, da od Hrvatov ni bilo zastopstva, ampak da jih je moral zastopati delegat — »Vojvodine«...

Ta delegat, dr. Nagy Ivan, je stopil takoj v stik s slovenskimi delegatoma, češ da naj glasujeta zanj, da bi prišel on kot zastopnik Jugoslavije v direktorij, obljubljač jima je v bodoče svojo pomoč. Na tak predlog slovenska delegata absolutno nista mogla pristati iz dveh razlogov: ker »Vojvodine« niti po kakovosti, niti po številu svojega članstva (združuje namreč predvsem Madjare in Nemce in ni relativno najmočnejša zveza) ne more predstavljati jugoslovanstva (pa bodisi slovenskega ali hrvatskega) študentstva, in ker za nikogar, ki razmere pozna, ni neznana usmerjenost tega društva.

Pri glasovanju je dobila Jugoslavija 2540 glasov, Rumunija 3110. Proti Jugoslaviji so glasovali kompaktno Nemci in Francozi, proti Jugoslaviji je glasoval po svojem neuspelem pokiznu tudi g. dr. Nagy István z Madjari vred.

Jugoslavija je na ta način tudi topt s kandidatu v direktorij propadla. Slučaj z g. dr. Nagyjem pa si velja zapomniti.

Po tem dejstvu naj očitno še dvoje stvari. Prvič kompaktnost slovenskih delegatov, ki sicer ni vedno najtrdnjše, ki pa tokrat v nobenem izmed odločilnih trenutkov ni odpovedala. To moramo brez dvoma pripisovati nedavno započeti slovenski kooperaciji izza krakovskega kongresa aprila t. l. in zabeležiti kot velik korak naprej.

Druge je stališče slovenske delegacije. Slovenska delegacija je bila topt prvič na kongres »Pax Romanae«. Odšla ni z nikakimi pretenzijami za odločilna mesta v »Pax Romanic«. Ne da bi se čutila premlado kot dveletna članica »Pax Romanae« ali da bi premalo poznala razmere v »Pax Romanic«. Pač pa se ji je zdelo najugodnejše, da topt samo opazuje. Po tem se je ravnala ves čas, ne da bi seveda opustila svojega aktivnega dela v slovenski skupnosti. Slo pa ji je zlasti za to — in v tem se je pokazalo razumevanje tudi poljske delegacije — da more doprinesiti svoj del v enem delokrogu, v katerem čuti svoje poslanstvo: v delu za cerkveno edinstvo. Skupno s poljsko in ostalimi slovenskimi delegacijami je zato forsirala ustanovitev poleg že obstoječih komisij (za duševno kooperacijo, misijone, študentke) še komisije za cerkveno edinstvo. O tej komisiji se bo razpravljalo čez dva dni v Barceloni in upanje obstoja, da dobe to komisijo Slovenci. Ta uspeh bi bil sam na sebi zadosten.

Novo predsedstvo »Pax Romanae« je torej sledeče: predsednik — Nemčija (dr. Martin Luithe), I. podpredsednik — Španija, II. podpredsednik — Poljska (M. Sobański), ostali člani: Anglija, Francija, Holandska, Češkoslovaška, Rumunija. Naslednji kongres se vrši v Münchenu in Kölnu.

Nocoj se udeleženci odpeljejo v Valencio in od onod v Barcelono, kjer se notranje delo kongresa nadaljuje. N. K.

Nove trošarinske določbe glede piva

Beograd, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Sklenjene so bile spremembe k trošarinskemu pravilniku, ki se v glavnem nanašajo na pivo. Spremenjeni čl. 108 pravilnika določa, da se mora plačati na pivo trošarina 5 Din od vsake hektolitrske stopnje ekstrakta za neprevrto pivo. Kot neprevrto pivo se smatra sladna tekočina, ki se pripravlja s kuhanjem škrobinih zrn in ki še ni začinjena s pivskim kvasom in iz katere se dobiva pivo po dodatku kvasa z alkoholnim vrenjem in brez destilacije. Na pivo, ki se uvaža iz inozemstva, je plačati poleg carine tudi trošarino 5 Din od vsake hektolitrske stopnje ekstrakta.

Vodovod za hrv. Primorje

Sušak, 14. sept. AA. Oblastna samouprava v Karlovcu je sklenila, da prispeva v letih 1930 in 1931 po pol milijona dinarjev za izgradnjo velikega vodovoda od Zrnovnice preko Novega in Sele do Crikvenice. Skupni izdatki za ta vodovod bodo znašali 10 milj. Din. Potrebne prispevke za dokončanje vodovoda bodo prispevala razna ministrstva, primorsko-krajska oblast in zainteresirane občine. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje bo stavilo v to svrhu na razpolago 1,3 milj. Din. Z gradnjo vodovoda se bo pričelo, čim bo ministrstvo javnih del odobrilo predložene načrte.

Eksplodizija na ladji »Drava«

Apatin, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Snoči se je pripetila na tovorni ladji »Drava« eksplozija, ki je ubila strojnika ladje Josipa Gasa.

Mussolinijevo letno poročilo

Zahvala in zaupnica tajniku Turattiju — Veliki fašistovski svet bo zmanjšan — Tajnike stranke imenuje duce s kraljevim ukazom — Velike pravice predsednika vlade

Rim, 14. sept. (AA.) Agencija »Stefani« poroča: V palači Venezia se je vršila danes velika fašistična skupščina ob sodelovanju pokrajinskih fašističnih svetov, 800 po številu, članov vlade in zastopnikov tiska. Mussolini je bil pri prihodu v dvorano sprejet z viharimi ovacijami. Obleden je bil v uniformo častnega korporala fašistične milice. Na njegovi desni strani je bila postavljena fašistična zastava, pod katero je bil izvršen svoječasi fašistični pohod v Rim.

Rim, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Mussolinijevo veliko letno poročilo pred funkcionarji stranke iz vse Italije, katero se je pričakovalo z veliko napetostjo, je razočaralo mnoge ljudi, ki so računali na senzacionalna razkritja. Mussolini je največji del svojega govora posvetil ugotovitvi, da je stranka močnejša kot sploh kdaj in da ne misli na to, da bi odstopila. Izjavil je, če bi stranka ne obstojala, da bi jo pač zopet ustanovil. Mussolini je to priliko porabil tudi za to, da je Turattija, ki je, kakor znano, sledil Farinacciju, javno pohvalil pred stranko in zatrdil, da bo ostal in da mora ostati na svojem mestu. Kakor se doznava iz Mussolinijevega govora, je Turatti sam v pismu prošil za svojo odpustitev in izjavil v pismu: »Duce, pusti me oditi potrebno je, da nekdo od nas da zgled, zahtevati pokoj brez poznejših beneficij ali celo pokojnine.« Mussolini mu je ponovno izrekel svoje zaupanje in posebno naglašal, da si je Turatti pridobil za stranko zaslug. Če kliče Turatti fašistom: »Hoteli ste močno državo, sedaj, ko jo imate, jo morate ne samo sprejeti, temveč celo oboževati«, je s tem v kratki obliki označil vzor fašistov. — Mussolini je nadalje napovedal, da se bo število članov velikega fašistovskega sveta, ki je znašalo do sedaj 52, zmanjšalo, ker jih je preveč, da bi mogli v danem slučaju sprejeti sklepe ohraniti v tajnosti. Odredilo se bo tudi, da se morajo občinski svetniki iz občin nad 100.000 prebivalcev sestajati vsaj enkrat na mesec. Končno je še izjavil Mussolini, da je tajnike stranke uvrstil med prefekte. V bodoče se bodo ti tajniki stranke imenovali po duceju samem s kraljevim dekretom, s čimer je podreditev stranke pod državo končnoveljavno izvršena. — Mussolini je nadalje naglašil, da je vrhovni voditelj vseh oboroženih sil šef generalnega štaba, ki pa je neposredno podrejen šefu vlade. Izdelujejo se že tudi odredbe, da se neposredno šefu vlade podredi poleg mreže fašistične milice tudi policija, državni svet, vrhovni računski dvor in fiskalna uprava. — Mussolini je dobesedno pripomnil: »Posebno policija je prevažna in prekočljiva naprava, da ne bi bila neposredno podrejena šefu vlade. Oseba vladnega šefa dobi na ta način trden obstoj ter je zasidrana ne samo po črkah, temveč tudi po duhu posebnega zakona, ki je eden izmed najodločilnejših in najbolj revolucionarnih naše revolucije. Nihče naj ne pride v zmotu, da bi mislil, da nova preuredba vlade pomeni spremenitev njenih smernic. Gre za vladno s poostrenim fašizmom. Te smernice morejo biti torej samo fašistične.«

Mussolini smatra za potrebno poudariti, da niso resnične vesti o izpremembi političnega stališča stranke,

temveč da je potreba stranke, da ostane taka kakršna je. Za tem je naglašal, da je po poročilih, ki jih je prejel iz države, položaj ugoden. Po sedemletnem obstoju fašizma se more reči, da se je njegov režim ojačil. Kar se tiče

ukrepov, ki se bodo predlagali in izvedli, bodo služili samo ojačenju moči fašizma in njegovi zmagi v državi. Naglašal je dosedanje podrobno delo stranke ter navajal kot primer, da se je v zadnjih štirih letih število brezposelnih znižalo od 480.000 do konca avgusta t. l. na 193.000. Za tem je prešel na ostale politične uspehe ter zlasti poudarjal

važnost lateranskega sporazuma.

Poudarjal je, da so ta sporazum napadali oni, ki so smatrali, da je prišel čas za vzpostavitev gotovih propadlih ustanov. Do pričakovanih sporov zaradi tega pa med Vatikanom in Italijo ni došlo, temveč sta se obe strani popolnoma sporazumeli. Pokazalo se je, da ima Italija sama dovolj moči pogledati si v obraz z vsemi svojimi nasprotniki in da fašizmu ni bilo treba pomoči od masonizma za poraz klerikalizma. Iz vseh teh pojavov sta izšla država in fašizem samo ojačena.

Pojavili so se tudi nekakšni odpori v vrstah katoliških lajkov, ki jih je bilo treba razbiti, kar se je tudi že zgodilo. Pri tem je državi in fašizmu pomagalo več desetstisočev katoliških duhovnikov, ki so se po poročilih političnih oblasti pokazali na višini svoje naloge in ki so razumeli, da se jim je treba ravnati po znanem Mussolinijevem gestu: »Vse v državi, ničesar izven države, ničesar proti državi. Mnogi duhovnikov je nudila tako redek primer skladnega sodelovanja s fašističnimi lokalnimi in centralnimi oblastmi in sicer ne morda zaradi kakih osebnih interesov, temveč zato, ker znajo primerjati preteklost s sedanostjo. Mussolini je nadalje naglašal nekatere člene lateranske pogodbe, ki kažejo, kakšen režim se je moral uvesti. Prehajajoč na socialno delo, zlasti pa na stanovanjsko reformo, je poudarjal, kako se povsod po Italiji grade zlasti v Rimu in Milanu stanovanja in nove hiše in kako se postopoma likvidirajo ukrepi v korist stanovanjskih najemnikov. Ako pa bi se pokazalo, je naglašal, da hišni lastniki zlorabljajo svoje pravice, potem bo država znala nastopiti proti njim z novimi energijskimi ukrepi. Ponovno je poudarjal, da pomeni zmaga fašizma v Italiji zmago državnih idealov. V tem smislu se ima smatrati tudi imenovanje novih ministrov. Ta imenovanja so najbolje ovrgla klevete in hujskanja, da bodo državni podtajniki ostali vedno na svojih mestih. Sedaj se je izkazalo, da se je 9 izmed njih pomaknilo v prve vrste državne odgovornosti.

Izpremembe v vladi

ne pomenjajo izpremembe smeri. Beseda je o vladi, ki je čisto fašistična. Ako nekateri ljudje omenjajo diktaturo in imenujejo to državni fašizem, potem mora reči: Mi smo to izzzvali sami. Diktatura dejansko obstoja; potrebna je osebna kultura in podreditev vseh intelektualnih in moralnih moči države onemu, ki tolmači cilje, ki jih je sam sebi postavil. To pa ne pomeni, da se izključuje kritika. Kritika v upravnih in državni službi brez zahrbtnih misli z namenom, da se zares pospešuje država, je potrebna in se bo rada sprejemala.

Rim, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Takoj pri prvih besedah je dal Mussolini razumeti, da niti najmanj ne misli, da bi pripustil pri svojih sklepih vmešavanje kakršnihkoli faktorjev. Rekel je: »Moje besede prihajajo po dejanju« in pristavil, da nikogar ne obvešča o svojih namerah, razen državnega poglavarja kralja. Tak ton se je v njegovem govoru vedno ponavljal: najprej država, potem stranka, katere ekskluzivnost pa v ostalem lahko ostane.

Nar. socialisti se otrsajo atentatorjev

Hamburg, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Včeraj zvečer je bila aretirana nevesta glavnega urednika narodnosocialistične Schleswig-holsteinske »Tageszeitung« v Itzehoe gdč. Claass, hč zdravnik. Odpeljali so jo takoj v Altono, davi pa so jo zopet izpustili. Razen tega sta bila danes aretirana tudi dva kmeta. Ko so bili odpušteni trije narodni socialisti

Ehlers, Brix in Rentsch, je narodnosocialistična stranka že včeraj zvečer priredila shod v Itzehoe, na katerem je deželni poslanec Lohse jasno in razločno izjavil, da se ne strinja z bombnimi atentati. Odločno je izjavil, da se z bombami ne more vreči nobene države in da narodni socialisti nimajo ničesar opraviti z gibanjem Landvolka.

Kitajska odklonila sovjetske predloge

Moskva, 14. sept. Tas poroča, da je nemški poslanik v Moskvi izročil 11. septembra sovjetskemu komisarijatu za zunanje posle odgovor kitajske vlade na amandmane, ki jih je sovjetska vlada predlagala v izpolnitev kitajskega načrta o skupni kitajsko-ruski deklaraciji. Kitajska vlada odklanja sovjetski amandman glede imenovanja sovjetskih ravnateljev in podravnateljev na vzhodnokitajski železnici, kakor tudi amandman, s katerim bi se obe državi obvezali, da pozovejo podrejene lokalne oblasti, naj prenehajo z vsakršno propagando.

Dunajska vremenska napoved. Od časa do časa zelo oblačno, hladno, morda z lokalnimi nevihtami, posebno v južnih Alpah.

Evakuacija Porenja se je pričela

Frankfurt am Main, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Včeraj je na dvorišču vojašnice v Königssteinu opravil vrhovni poveljnik angleške vojske, general Thwaites uradno poslovljno paradno. Danes je prvi majhni oddelek angleške posadke zapustil Königsstein.

Seja angleške vlade

London, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Včeraj zvečer je bila seja angleškega ministrskega sveta, na katerem je Macdonald predložil ministrom besedilo pariškega odgovora na angleške predloge za razorožitev ter ministrom formalno sporočil, da ima namen, vkrcati se 28. septembra na »Berengario« za potovanje v Ameriko.

Z zasedanja DN

Zeneva, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Popoldne je bila seja Društva narodov, na kateri, je bil sprejet protokol o sprejemu Združenih držav ameriških k mednarodnemu razsodišču. Nato je norveški zunanji minister predlagal, da se črta zahteva, da bi morali biti sodniki pri mednarodnem razsodišču samo oni, ki imajo notorično dostikušenj na področju mednarodnega prava. Njegov predlog pa je ostal v manjšini.

Zeneva, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Prva komisija Društva narodov je danes razpravljala o finskem predlogu, da se ustanovi mednarodno razsodišče kot najvišja instanca za vsa med državna razsodišča

Angleško-ameriški mornariški sporazum

London, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Z dobro poučene ameriške strani se čuje nocoj, da se je med Ameriko in Anglijo dosegel načelen sporazum tudi v vprašanju križark, in sicer tako, da bo smela imeti Amerika 21, Anglija pa 18 velikih križark z 20 cm topovi. Anglija je kot odškodnino za to dobila pravico, da sme imeti več manjših križark, kakor Amerika, pri čemer bi se glede bojne sile štele 3 male križarke za eno veliko.

Skladišče bencina eksplodiralo v Italiji

Milan, 14. sept. (Tel. »Slov.«) V drogeriji Monici v Parmi se je včeraj vnel bencin in nato je eksplodiral, da je zletelo pol hiše v zrak. Gasilci vsled neprestanih novih eksplozij dolgo sploh niso mogli gasiti. Malo popolnoči je nastal še ena velika eksplozija in nato je zletel v zrak še drug del hiše. Proti jutru so mogli gasilci vendarle pogasiti in pričeiti z reševalnimi deli. Izpod razvalin so izkopal 17 silno razmesarjenih trupel ter 20 težkih ranjencev. Sodi se, da je eksplozija posledica protifašistovskega atentata.

Romunski patriarh resno obolel

Bukarešt, 14. sept. (AA.) Neodvisni listi, javljajo danes prav alarmantne vesti o zdravstvenem stanju patrijarha Mirona, ki da je na smrtni postelji. Obenem napovedujejo, da bo izvoljen na njegovo mesto nov kraljevi namestnik. Kot kandidata se navajata bivši minister zunanjih del Titulesco in predsednik parlamenta Ciho-Pop. Vladni uradni list ne objavlja o namestniku nikake vesti, pač pa se »Adevărul« omejuje na vest, da je zdravstveno stanje patrijarha prav resno in da se bo moral patrijarh zdraviti z radijem. List »Lupta« pa trdi, da so alarmantne vesti o zdravstvenem stanju namestnika Mirona netočne. Liberalni list »Independance roumaine« napada vlado zaradi razburljivih vesti o izpremembah v namestništvu. Po drugi strani pa sta »Epoca« in »Ultima ora« izvedela, da namerava namestnik princ Nikolaj oditi na daljše potovanje in da bo pred tem podal ostavko na svoj namestniški položaj.

Oblasti razorožile 5000 Arabcev

London, 14. sept. (Tel. »Slov.«) »Daily Chronicle« poroča iz Jeruzalema, da so oblasti včeraj pri mestnih vratih preiskale in razorožile 5000 do 6000 Arabcev, ki so prišli v Jeruzalem, da bi molili v Omarjevi mošeji.

Drug poraz Bogoljubova

Wiesbaden, 14. sept. (Tel. »Slov.«) Danes se je nadaljevala peta igra med Aljehinom in Bogoljubovom, ki je bila včeraj prekinjena po 41. potezi. Končna igra je bila za Bogoljubova brezupna in se je Bogoljubov udal po par potezah. Stanje tekme je: Aljehin 2, Bogoljubov 1 dobljeno partijo, remis 2. Jutri se bo igrala šesta igra.

Budimpeštanski turnir

Budimpešta, 14. sept. (Tel. »Slov.«) 11. kolo šahovskega turnirja: Van den Boesh je premagal Przepiorko v španski igri po 58 potezah. Brinckmann-Vajda remis po 61 potezah tudi v španski igri. Thomas je premagal Canala v igri štirih skakačev po 29 potezah. Partija Capablanca-Tartakower je bila po 37 potezah remis. Tartakower je do zadnjega stal na boljšem. Otvorila sta igro na francoski način. Cole-Steiner remis z damskim gambitom po 41 potezah. Rubinstein je premagal Havasija v damskem gambitu po 27 potezah. Monticelli je premagal Prokeša v damskem gambitu po 32 potezah.

Stanje po 11. kolu: Capablanca 9, Rubinstein, Tartakower 7 in pol, Thomas, Vajda 7, Havasi, Monticelli 5 in pol, Colle, Przepiorka, Steiner 5, Canal 4 in pol, van den Bosch 4, Prokeš 2 in pol, Brinckmann 2.

Razbojnik Babani izsiljuje dalje

Paris, 14. septembra. AA. Havas poroča iz Aten, da še ni zbrana vsota, ki je potrebna za odkup od tolovažev odnešenih izletnikov in da izletniki še vedno niso bili izpuščeni na svobodo. Vlada je ukazala, naj lokalne oblasti zasledujejo razbojnika z vso energijo. Razbojnik Babani je te dni ujel bogatega kmeta, za katerega zahteva 2 milijona drahem,

Kaj je novega

Koledar

Nedelja, 15. septembra (17. pobinkoštna nedelja): Marija Devica sedem žalosti; Nikomed. — Jutri: Ponedeljek, 16. septembra: Kornelij, papež; Ljudmila.

Poljsko delavstvo iz Slovenske Krajine

Murska Sobota, 13. sept.

Pri Borzi dela v Murski Soboti je v času od 18. februarja pa do 7. septembra t. l. iskalo dela 4032 moških in 2395 žensk skupaj 6427 brezposelnih delavcev. Delo je bilo ponujeno 3220 moškim in 2320 ženskam, skupaj 5540 delavcem. Posredovanj je bilo 3050 za moške in 2255 za ženske, skupaj za 5305 delavcev. Odpotovalo je 860, odpadlo pa 216 delavcev.

Od gornjega števila je zaposlenih nad 800 delavcev v Nemčiji, 1040 v Franciji in nad 3500 v Slavoniji in Vojvodini na raznih veleposestvih.

V Nemčiji je 99 odstotkov delavcev zadovoljnih, ker (če prav trdo delajo) dobro zaslužijo in imajo nekateri od njih doma že po 3000—4000 Din gotovega zaslužka, do konca sezone pa se nadejajo, da bodo imeli od 5000 do 8000 Din.

Delavci v Franciji pa niso tako zadovoljni, ker so radi zaslužka odvisni od golega slučaja, pri kakem delodajalcu so zaposleni. Nekateri delodajalci so brezsrčni tako, da se nad 40 odstotkov delavcev pritožuje radi slabe hrane, težkega dela, male plače in radi raznih drugih neugodnosti. Pred odhodom na delo je borza dela svetovala vsem delavcem, naj se v slučaju nepričakovane obrnejo na njo, kar so delavci tudi storili in se poslužujejo te priložnosti v polni meri. Borza dela vse pritožbe sproti pošilja preko francoskega generalnega društva za emigracijo v Zagrebu na pristojno centralo v Parizu, katera takoj pošlje komisijo na lice mesta. Na tak način se je že dostim delavcem pomagalo in 6 jih je bilo celo premeščenih na drugo boljše mesto. Ostali del (teh je skoro 60 odstotkov) delavcev je zadovoljnih z oskrbo in s plače. Delodajalci so našim ljudem radi marljivosti zelo naklonjeni. Od teh zadnjih so nekateri poslali že po 800, 1000 do 1500 frankov, razen tega pa še imajo po 600 do 800 frankov gotovine za kavčijo pri delodajalcih. Pri posredovanju delavcev v Francijo vrši borza dela torej dvojno dolžnost: Prvič zaposluje delavca in drugič jim pomaga zboljati položaj.

Najslabše se godi delavcem v Slavoniji in Vojvodini, kjer delajo delavci po 16 ur dnevno za borih 12 do 14 Din. Pred kratkim vrnili se delavci iz Vojvodine so prinesli po 400 do 800 Din gotovine, a so delali za to cele 4 mesece. Da bi se s tem denarjem ena družina za prihodnjo zimo mogla preskrbeti z najpotrebnejšim, je izključeno. Taka je torej bodočnost sezonskega delavca, ki ni mogel oditi v Nemčijo.

Kje tiči vzrok, da so delavci na veleposestvih v Vojvodini tako slabo plačani? Dobički veleposestev se od leta na leto obdržijo na isti višini, kakor so bili leta 1925—24. Radi padanja cen poljskih produktov pa so se znižali dohodki veleposestev, katera so z ozirom nato znižala delavcem tudi plačo, niso pa znižala svojih strogo odmerjenih letnih dohodkov tako, da trpi na posledicah padca cen poljskih pridelkov v prvi vrsti siromašno delavstvo.

Letina v novomeški okolici

Novo mesto, 13. septembra.

Letina v novomeški okolici kaže precej dobro, izvzeti je treba seveda one kraje, kjer je po bila toča, tam ljudje ne bodo pridelali skoro ničesar.

Na vinski trti lepo zori grozdje in kaže dobro. Žal, da je pozeba vinogradom zelo obšutno škodovala.

S krompirjevo in koruzno letino so ljudje zadovoljni. Zelo dobro je uspel krompir, katerega je preskrbelo Kmetijsko društvo po Gospodarski zvezi iz Nemčije.

Sadna letina je dobra. Zelo obilen je pridelek jabolk, hrušk in češpelj. Zato je sadja na novomeškem trgu vedno polno. Pa tudi kupci se oglašajo za nakup na debelo. Le cena je precej nizka.

„Jakopini“ v Slov. goricah

Jarenina, 13. septembra.

Poročali ste zadnjič, da so vlomilci opleni v St. Jurju v Slov. goricah stanovanje učiteljice Karoline Čonč. V šoli stanuje sama učiteljica, ki pa je bilo doslej na počitnicah. Prvič so pustili tatovi stanovanja ostalega učiteljskega nedotaknjena. Zato pa so pretekle dni septembra zopet vlomili v šolo in tokrat prebrskali tudi sobe drugih učiteljic. V sobo že prej okradene učiteljice pa so še prišli po potni kovčeg.

Tudi pri Sv. Marjeti ob Pesnici so zlikovci izvršili dva vloma. Brezdomno je ista tatinska tolpa tudi vdrla pred letom v trgovino pri Sv. Ani in tudi v St. Jurju v Slov. goricah.

Pa so opasnim »tikom« že na sledi, nekateri so že celo v kletki. Ukradeno blago so namreč spravljali kar z avtomobilom preko meje pod imenom »stara obleka... Med drugimi zaboji je nekdo slučajno opazil in spoznal pri drugem vladu odnešen kovčeg kot lastnino učiteljice Karoline Čonč. Tudi neka »udeleženca« ženska je stopila v »past«. In tako se je orožništvo posrečilo, spraviti še par »Jakopinov« pod ključ. Avtomobil z usodnim kovčegom so ob meji ustavili. Gotovo se bodo tudi v Avstriji »odjemalci blaga« izsledili. Prebivalstvo pa si veselo oddahne.

Mihatov oče - 90letnik

»Naš rod je trden«

Krka, 13. septembra.

Dne 11. septembra 1839 je bil rojen na Korinju in isti dan krščen v župni cerkvi na Krki Mihael Hribar, po domače Mihator oče. Njegov sin Anton Hribar, župnik iz Zalega loga, je priredil za očetovo 90 letnico lepo slovesnost. Ob osmih se je iz domače hiše pomikal proti cerkvi sv. Jurja spreved vnukov, vnukinj in sinov, zadnji je stopal slavljence, opiraje se na svojega sina-župnika, ki je opravil zahvalno sv. mašo.

Vaš dopisnik je vpraševal očeta: »Oče, se Vam je v življenju dobro godilo, ker ste učakali tako starost?«

»Nikakor ne, naš rod je trden, danes praznujemo v tej hiši že tretjo devetdesetletnico; moj oče je umrl star 95 let, stari oče je pa dočkal 105 let. Dobro mi ni bilo, vsa poslopja so mi trikrat pogorela, moral sem delati in varčevati, da sem nanovo pozidal. Živel sem vse življenje zmerno, pridno delal in molil.«

»Kolikokrat ste pa stari oče?«

»Tega pa ne vem, sem že pozabil.«

Prešli smo vse vnuke in vnukinje — bilo jih je 59.

Želel sem dobremu Mihatoru očetu, da bi učakal leta svojega starega očeta in šel domov.

Zdravstveni misijoni v Sandžaku

Plevlje, 10. septembra.

V južnih krajih naše države so za povzdigo zdravstva potrebna res izredna sredstva. Vlada je organizirala v te kraje posebne zdravstvene-lkarske misije. Dne 1. septembra se je začela v Plevlju.

Danes je zadnji dan »zdravstvene misije« v Plevlju. Jutri odpotujejo zdravniki v Bijelo polje, akoravno je izgledalo, da bodo raje ostali do 20. t. m. tu in se potem takoj vrnili v Beograd. Na t. ljudstva je bil namreč ogromen, potovanje do Plevlja je bilo naporno in so se ustrašili od nadaljnega potovanja po takem terenu, kakor je Sandžak. Po poročilu, ki ga je poslal dopisnik »Politike« svojemu listu, je sploh izgledalo, da so se člani »misije« pošteno »namučili«. Saj je tudi res potreba precej požrtvovalnosti, iti na izlet semkaj, kjer po 5 in več kilometrov ceste ne vidiš nobene hiše in vasi. Vrhovi seveda je temu krivo samo naše oko, ki je navajeno na bele hiše in rdeče strehe. (Neki člani misije so se celo toliko izčrpali, da so se že drugi dan vrnili domov.)

Misija je dospela semkaj 1. septembra zvečer in je pričela delo 2. septembra v nekdanji turški vojašnici, ki je pozneje služila artiljeriji in je sedaj določena za osnovno šolo. Pregled bolnikov je bil brezplačen zdravila tudi. Obenem so se v prostorih »Bratstva« vršila predavanja, prirejena s posebnim ozirom na tukašnje zdravstvene razmere. Dr. Dorde Đorđević je predaval Uvod; Bogoljub Konstantinović: Moč našega naroda; Milorad Dragić: Prirodni pogoji zdravstvenega napredka; dr. Matija Ambržić: Zdravstvena zaščita dece; Jevrem Nedeljković, asist. univ.: O tuberkulozi; Đorđe Đorđević: Spolne bolezni; Milenko Verić, asist. univ.: Higijena žene; dr. Jezdimir Kušić: Postanak i suzbijanje zaraznih bolezni.

V soboto popoldne (7. septembra) je posetil Plevlje tudi veliki župan užičke oblasti. Plevljska občina mu je priredila banket.

Celo akcijo, ki je prav lepo zamišljena, je stavljal dopisnik »Politike« na kocko s svojim poročilom o »muslimankah«, ki ga je prinesla nedeljska številka »Politike«. Objavil je neke barbarske recepte, o katerih tukašnji ljudje nimajo niti pojma, češ da so recepte rabili, kar so povedali ob priliki pregleda. Da se muslimanke odkrivajo pred zdravnikom, smatra on kot uspeh misije, kot prelom s tradicijami muslimanov. S tem seveda izgleda, da odkrivajo pred zdravnikom ni nič drugega kakor odkrivanje pred poljubnim nekim človekom. Mož seveda ni imel pojma o tem, da je zdravnik dr. Guelmino, upravitelj »Doma narodnega zdravja« že lansko leto dobil posebno dovoljenje od okrožnega muftije v Plevlju, da sme pregledati bolne žene, — nedeljsko poročilo pa utegne muslimane prepričati, da zdravniki kakor navadni ljudje samo hočejo kvariti njihovo moralo.

Vobče pa je treba ob takih prilikah pokazati malo več takta. Študenti-medicinci bi morali posebno na to paziti. Vsako zasmehovanje običajev in domačih receptov žali ljudstvo in ohlaja zaupanje ljudstva do zdravnikov. Vendar pa je v glavnem uspeh »Lekarske misije« zadovoljiv, in ljudstvo čuti, da ni tako zavržen v teh siromašnih krajih.

Te dni je tudi že dokončana cesta Bijelo polje — Berane, in je s tem dobil Sandžak zvezo s Črno goro. Od Plevlja greš sedaj lahko preko Bijelega polja v Berane — Andrijevo — Peč z avtomobilom. V kratkem bodo ceste svežano otvorili. Pričakujejo, da bo tedaj obiskal prizadete kraje tudi Nj. Vel. kralj, ki je lansko leto obljubil, da bo ta cesta zgradila.

Grozna smrt otroka

Slov. krajina, 13. septembra.

Triletna Terezija Jaklin iz Dolge vasi pri Dolenji Lendavi je pretrpela grozno smrt. Mati je prala perilo. V bližini je bil škarf z vročo vodo, poleg pa stol. Na stolu je sedela mala Terezija. Po vsej priliki se je začela dolgočasiti, zato je hipoma vstala, pokleknila na stol in se je začela gugati. Naenkrat je izgubila ravnotežje in je padla naravnost v vročo vodo. Dobila je strašno opekline, ker se ji je oparil ves spodnji del telesa. Pomagati ji ni mogel niti zdravnik. Nekaj časa je še živela, potem pa je med silnimi bolečinami izdihnila.

Nemški zdravniki na Bledu

Bled, 14. septembra.

V četrtek 12. septembra so nemški zdravniki prišli na Bled zvečer ter si v petek v partijah ogledali razne kraje Gorenjske.

V petek zvečer je dala ljubljanska oblast na samouprava po svojem prometnem svetu banket v hotelu »Toplice«. V imenu oblastnega komisarja in prometnega sveta je pozdravil goste g. okrajni glavar Narte Velikonja, ki je v svojem govoru poudaril pomen nemške medicinske znanosti za vse narode in posebe za Slovence. G. župan Rus je pozdravil goste v imenu blejske občine. Za pozdrave se je zahvalil g. dr. Schöeppe, ki je obenem s toplimi besedami napil tudi Nj. Vel. kralju in kraljici. Tekom večera so izročile tri deklice v narodnih nošah gospe Othovi za soproga direktorja Otha krasno tobačnico v priznanje in zahvalo za njegove usluge, ki jih je direktor izkazal našim deželam še pod Avstrijo. Žal, da se je g. direktor kot vodja študijske ekspedicije odpeljal že opoldne v Postojno. Po banketu se je v kavarni »Toplice« razvila zelo živahna zabava, med katero so blejska dekleta v narodnih nošah izročile gostom v imenu lastnika krasne šopke.

Gostje se niso mogli dovolj nadeviti lepoti in redu, ki vlada v deželi ter so bili radi pri-srečnih sprejemov polni hvale.

Pred novimi deložacijami

Ljubljana, 14. sept.

Pri sodišču se redno množi število stanovanjskih odpovedi, redno se množe tudi odloki za deložacije. Priznati je treba vobče, da je število že izvršenih ali napovedanih deložacij znatno manjše kakor število odpovedi. V večini slučajev se najemniki pobotajo z gospodarji in le v najostrejših sporih nastopi zadnje sredstvo in to je deložacija.

Zanimivo je, da je med onimi hišnimi posestniki, ki se poslužujejo deložacije, tudi mestna občina. Res pa je, da samo proti takim najemnikom, ki ne plačujejo najemnine, bodisi v navni spekulaciji, da jim bo najemnina odpuščena, da bi jo zmogli, bodisi da je res ne zmorejo. Mestna občina se je odločila postopati proti obojem z vso strogostjo. Stanovanjski urad mestne občine je dosedaj izdelal predlog za okrog 40 deložacij. Tem strankam je bilo že odpovedano za mesec avgust, vendar pa se niso odločile, da bi plačale najemnino. Pričakovati pa je, da ne bodo v vseh slučajih izvršene deložacije, ker bodo nekatere stranke v zadnjih dneh plačale najemnino in tako preprečile deložacijo, nekaterim od teh strank pa je župan tudi že dovolil, da plačujejo zaostalo najemnino v obrokih. Vsekakor bo o vseh deložacijah odločal župan in bo treba počakati njegove vrnitve iz Italije, pridno se deložacije prične. Vsekakor je treba računati s tem, da bo mestna občina izvršila okrog 1. novembra okoli 20 deložacij. Skoro vse stranke, katerim grozi deložacija, stanujejo v koloniji na Vodovodni cesti, na Gradu in v Nuškovi konjušnici. So to večinoma revna stanovanja, dočim se pri boljših stanovanjih pozna strogi nastop mestne občine in stranke v redu plačujejo najemnino. Tako je vsa Rdeča hiša na Poljanski cesti ta mesec v redu plačala najemnino, enako stranke v hiši na Jegličevi cesti, na Sredini, v Kresiji in za topničarsko vojašnico. Mali zaostanki so seveda tu in tam povsod.

Deložacije iz mestnih hiš so pojav, s katerim je treba stalno računati in se bodo ponavljale vsak kvartal. Mestna občina je te dni dobila s sodišča obvestilo, da je treba v vsem mestu računati s približno 240 do 250 deložacijami, z onimi vred iz mestnih hiš. Mestna občina je v toliko kulantnejša, da da vsaki stranki priliko, naj sama odloča, ali hoče biti deložirana ali ne.

Vobče pa je treba pripomniti, da v kljub številnim novim zgradbam v Ljubljani stanovanjska beda ni prav nič popustila, temveč je še celo ostrejša kot kdaj prej. Še dolgo se bo Ljubljani poznalo onih 800 stanovanj, ki so jih Ljubljanci zamudili zgraditi med vojno in pet let po vojni.

Primerjajmo nekoliko številke: od l. 1915. do 1918. se ni v Ljubljani zgradilo nobeno stanovanje. L. 1918 sta bili zgrajeni 2 stanovanj; l. 1919.: 7; l. 1920.: 83; l. 1921.: 119; l. 1922.: 227; l. 1923.: 58; l. 1924.: 67; l. 1925.: 97; l. 1926.: 285; l. 1927.: 436; l. 1929.: 268. Skupaj 1649 stanovanj. Za leto 1929. še ni točnih podatkov, toda samo Rdeča hiša na Poljanah šteje 113 stanovanj, drugih novih stanovanj pa je bilo zgrajenih tudi preko sto.

Vsa ta nova stanovanja pa niso pomagala k omiljenju stanovanjske bede. Prirastek prebivalstva sicer ni tako velik, pač pa raste v mestu potreba po boljših, higijeničnih in prostornih stanovanjih. Saj samo zahteva mladih zakonskih parov, ki stanujejo kot podnajemniki, znatno prekaša redni prirastek stanovanj. Dalje so mnogi hišni posestniki radi prostega razpolaganja s stanovanji uporabili mnogo stanovanj zase, mnogo pa so jih uporabili tudi za trgovske lokale. To je malo otežkočeno, ker pobira mestna občina na predelavo stanovanj v lokale davščine 50 Din za vsak kvadratni meter.

Vzporedno z rastočo stanovanjsko krizo, raste v Ljubljani tudi število barak. To je posebno vidno na Galjevici. Gradbo barak podpira kolikor toliko tudi mestna občina. Nekatere barake na Galjevici so že kar podobne hišicam in tudi lepo ometane so.

V splošni stanovanjski bedi in strahu pred deložacijami si pomaga vsakdo, kakor pač zna ter more.

Konvikt bl. Krizina v Zagrebu

najmodernejše urejen, sprejme na stanovanje in oskrbo akademike vseh fakultet. Prospekte pošilja prof. dr. Ivan Hulenčić - Zagreb - Maričeva 7.

Metlika ali Črnomelj?

OBEDBA OBEH MEST ZA STAROSTNO PRVENSTVO.

Metlika, 13. septembra.

Odkar je v »Ilustriranem Slovincu« izšlo nekaj slik z naslovom »Belokranjska metropola Metlika«, se je že itak »napetost« razmerje med Črnomeljem in Metliko še »poostrožilo«. Nam še ni toliko za kako gospodarsko prvenstvo, pač pa za to, kdo je bil prvi na svetu: ali mi Metličani ali Črnomelci. Zato naj mi bo dovoljeno podati nekaj pripomb o starosti Metlike oziroma Črnomlja.

Kakor je znano, je črnomalska župnija obhajala lani svojo 700 letnico na praznik 8. septembra in misli, da je najstarejša belokranjska župnija. Mi tu ugovarjamo. Priznamo pa, da naše mnenje ni merodajno. Res pa bi bilo zelo poučno, ako bi kak zgodovinar raziskal, ali ni morda Metlika res starejša izvor kakor Črnomelj. Bela krajina se je najprvo imenovala Metlika, in ne Bela krajina. V Metliki je bil deželni glavar za celo Belo krajino (Metliko) popolnoma neodvisen od ljubljanskega deželnega glavarja. To bi kazalo, da je Metlika starejša kakor Črnomelj. Seveda je stala Metlika pred vpadom Turkov drugje, blizu Treh far, ali kakor so imenovali župnijo Blažene Device Marije v Logu (Beatae Virginis in Auva) ob potoku Metličica. In šele zaradi vednih turških napadov so se morali Metličani preseliti v bližino gradu Metlika, ki je bil obdan z močnim obzidjem.

Med podružnicami črnomalske župnije se res omenja podružnica B. M. V. in Auva, pa to je bila cerkev v Kloštru, kjer imajo tudi isto Marijo kakor pri Treh farah. In še do nedavnega časa so morali hoditi, da spada ta cerkev v podzemeljsko župnijo, črnomalski kaplani pomagat na Vnebo-vzelje Marijino k tej cerkvi. In med cerkvami črnomalske župnije, kjer so našete podružnice, je mišljena ta cerkev in ne pri Treh farah, kakor danes nekateri zatrjujejo.

Cathalogus cleri iz leta 1864. pravi o Metliki v prostem prevodu:

Metlika je zelo zelo starega izvora. Leta 1228. že najdemo tam župnika Henrika. Prej se je župnija imenovala Ava ali Alba (bela) in je bila pri cerkvi Matere b. blizu mesta, t. j. pri današnjih Treh farah, pozneje pa so jo prinesli v mesto itd. (Cath. cleri dioec. Labac. 1864, 154.)

Župnika Črnomelj iz dekanata Metlika, okraj Črnomelj, je bila prav tega leta 1228. ustanovljena od patriarha Bertolda. Kot prvega župnika so postavili Janeza itd.

Iz tega bi se torej dalo sklepati, da je Metlika vendarle starejša, ker tu govori jasno, da je v Metliki župnik že bil (invenitur), v Črnomlju so ga pa šele nastavili, kot prvega župnika (constituitur).

Kakor rečeno, je to zasebno mnenje, ki tudi ni merodajno, lepo pa bi bilo, ako bi se zainteresirali zgodovinarji ter se oprijeli tega trdega oreha. Kje je dobil sestavljalce kataloga te podatke, ni znano, vendar iz zraka jih ni mogel sklatiti. Tudi je v tem katalogu še dekanat »Metlinka«, med tem ko imamo sedaj dekanat Semič.

Ne kruha, ne veselja

Pismo nesrečnega izseljenca.

Rombos (Francija), 11. septembra.

Ni dolgo, ko sem zapustil domovino, se odpeljal v Francijo z zavestjo, da bom za svoje delo dovolj jedel, se po človeško oblekel in si še kaj prihranil, česar mi zaenkrat domovina ni mogla dati. V ta namen sem v Ljubljani podpisal pogodbo za 12 mesecev, ker sem mislil, da druge — boljše — poti ni in v veri, da bi me bili vsaj opozorili, če bi bila ta pot nevarna. Vseeno mi pa podpis pogodbe ni šel lahko iz rok. Prosil sem gospoda iz Zagreba od generalnega društva za emigracijo, da bi pogodbo podpisal za šest mesecev. Kakor je razvidno iz tistih listin, ki jih dobiš pri vpisu za Francijo, je to mogoče. Gospod pa se je na moje vprašanje zadril: »Ali nimate namena delati?« V strahu, da mi vzame vse listine, velike stroške in ves dosedanj trud, sem podpisal pogodbo za eno leto.

Teden na to smo se odpeljali s transportom iz Maribora preko Avstrije, Nemčije v francosko mesto Toule. V to mesto se pripelje vse delavstvo, ki ima biti zaposleno v Franciji. Tu smo imeli zdravniški pregled in na svoje listine smo dobili novo vrsto žigov. V Toulu smo ostali cela dva dni. V tem času so se gnetli trije transporti delavstva v vročem, zaprtem prostoru, iz katerega nisem mogel prej, dokler nisem dobil povrnjenih vseh listin. Mladi, stari, otroci, žene, dekleta, fantje, možje — vse se je pre-

Prve posledice

prehlada so hri-
pavost in kašelj.
Te neprijetne po-
jave odstranite
brzo s

KRESIVAL

valo v tem prostoru. In to žalostno sliko vidiš tam vsak dan. Kakšno je delo in kolika bo še plača, si iz tega že lahko mislite.

Ni mogoče verjeti, da tu ne dobiš ne kruha ne veselja. Razočarani, žalostni in stare obraze vidite med tednom in v nedeljo. Še vino jih ne spremeni kljub temu, da se mnogo pije. Ostane doma, če le zasluži za hrano in obloko. Če pa ne morete ostati doma, pa pridite na svoje stroške, ne na pogodbo. Tako se je zgodilo pred meseci. Fantje, postavljeni v delo, niso ostali en dan v Rombosu. Osem jih je bilo. Pravijo, da so bili iz Savinjske doline. Vsi so pobegnili, ker svojega življenja niso hoteli riskirati za 20 frankov dnevne plače. Enako se je zgodilo tudi s tistimi Dalmatinci, ki so prišli z menoj. Pobegnili so še isti večer. Kam in kako, ne vem, samo to vem, da niso imeli ne dinarja in ne franka v žepu. V dovolj obupen položaj moraš priti, pa boš napravil tak korak. Ijz sem od zadnje partije edini ostal, ker sem imel srečo pri delitvi dela in ker imam še druge vzroke. Danes sem naletel na Hrvaata, ki se je odrekal prenevarnemu delu in prošil za premeštitve. Sedaj tava po mestu že deseti dan, ker ga nočejo premeštititi. Ko boš dovolj lačen, boš že prišel, si mislijo. In sedaj je sklenil, da bo prošil očeta, naj mu posodi denar, da se bo odpeljal domov. Zato ne podpisujte pogodb, če potujete v Francijo. Najbolje pa je, če ostanete doma. Verujte mi!

J. M.

Osebnosti

Iz vojaške službe. Imenovan je za poveljnika broda »Labud« kapetan korvete Mihael Cangel in za upravitelja intendanškega skladišča mornarice ekonomski major mornarice Josip Udir; po službeni potrebi so odredili za vršila dolžnosti intendanta poveljstva bosenske divizijske oblasti admin. poročnik Franjo Jančak; za vršila dolžnosti upravitelja pirotehničnega oddelka III. armijske oblasti admin. kapetan I. razr. topniško-tehniške stroke Ivan Studeni; za rokavala skladišča delavnice III. armijske oblasti admin. kapetan II. razr. topniško-tehniške stroke Josip Kerec; za opazovalca 2. zrakoplovnega polka zrakoplovni podporočnik Viktor Benedik; za opazovalca 4. zrakoplovnega polka zrakoplovni podporočnik Vladimir Bosner in Franc Jereb in za opazovalca 7. zrakoplovnega polka zrakoplovni podporočnik Janko Novovič; za poveljnika plujeke orožniške čete 8. orožn. polka orožniški kapetan I. razr. Milan Cvetković; na službo v 2. orožn. polka orožniški major Veljko Perović, do sedaj poveljnik orožniške čete v Ptuj; na službo v 2. orožn. polka orožniški kapetan I. razr. Dragotin Sinkovec, do sedaj na službi v štabu istega polka — za vršila dolžnosti častnika za pravne posle; v mornarici: na službo na kr. brod »Dalmacija« poročnik fregate Ivo Hekman; na službo na kr. brod »Hvar« poročnik korvete Josip Čučić in mornariško-tehnični kapetan II. razr. Feliks Volzeiti; na službo na kr. torpiljarko »T6« poročnik korvete Boris Villani; na službo na kr. torpiljarko »T4« poročnik korvete Anton Javoršek; na službo na kr. torpiljarko »T1« poročnik fregate Bogdan Božić; na službo na kr. brod »Jastrebo« poročnik fregate Ernest Blažon; na službo na kr. brod »Silnic« poročnik korvete Friderik Bambič; na službo na kr. monitor »Sava« poročnik korvete Dragotin Silič; na službo v I. pomorsko obalno poveljstvo strok, kap. II. razr. Matija

Danes boemski večer ob 20 v Unionu
Volitev „Miss Thalie.“

Al. Smyrnov:

Lovci v tajgi

»Da, dobra puška je veliko vredna,« je dejal stari lovec Romaš, ko mi je dal nazaj mojo novo puško. »Toda svoje »Sanerce« ne bomo zamenjali za nobeno novomodnarjo. Morete si zato misliti, kako mi je bilo, ko bi kmalu izgubil svojo staro spremljevalko.«

Tu je vrgel Romaš še nekaj suhih vej na ogenj, da je živahno vzplapolal in je nadaljeval.

»Preteklo poletje sem šel skozi tajgo, ob reki Ob, obiskat znanega loveca-sibirjaka. V zračni razdalji je bilo to krog dve sto kilometrov daleč, a po zavitih gozdnih potih je bila pot poldrugokrat daljša. Daleč? Sibirija ima svoja merila. Ljudje, ki stanujejo v razdalji sto kilometrov, so si sosedje in se obiskujejo...«

Šel sem po komaj vidni stezi v najbolj zarašeni tajgi, po potih, katera so uporabljale živali pogostejše od ljudi. Hoja po takih potih je zame ugodje, ker morem poslušati glasove iz gozda in se obenem zavedam, da nisem pustil nikogar v mestu, ki bi žaloval za menoj, ako bi me ne bilo več nazaj. In ne vrniti se iz tajge — to je običajna zgodba. Tu preži na človeka nevarnost ob vsakem koraku. Na primer samo te mušice, ki jim pravimo mi gnus. Ako zaide kak ogromen severni jelen v tak oblak mušic in se ne more rešiti v vodo — tedaj pogine od njihovih pikov. Videl sem konjskega tatu, ki je zblaznel, ker je bil privezan ob drevju, izpostavljen pikom teh mušic.

Bilo je peti dan mojega popotovanja. Hodil sem pod tako gostim zelenjem, da ga je komaj prodirala dnevna svetloba. Ko sem

Višič; na službo v oddelek za mornarico strok, kap. II. razr. Vekoslav Perjak; na službo v mornariško poveljstvo kap. korvete Ivan Ulmanski; na službo v brodarstvo podčastniško šolo poročnik fregate Stanislav Cvirni, poročnik korvete Vinko Hudeček in tehnični poslovodja II. razr. mornarice Ignac Stiglic; na službo v pomorsko-zrakoplovno šolo poročnik korvete Fran Raus, Boris Tomažič, avgust Grošelj, Josip Seselj in Dragotin Ribar; na službo v morn. opazovalno poveljstvo poročnik bojnega broda »2. r. Andrej Brkljan in na službo v stalno mornariško bolnico admin. poročnik ekonomske stroke mornarice Filip Krpan.

Šolske vesti

★ Delitve v 7. razredu realnih gimnazij ne bo. Prosvetni inšpektor v Ljubljani je včeraj dovestil listo, da se bo 7. razred realnih gimnazij delil: Z začetkom letošnjega šolskega leta se bo 7. razred na realnih gimnazijah cepil na dva oddelka: na tako zvani A-tip, v katerem prevladujejo jezikovni predmeti, in B-tip, v katerem prevladujejo realni predmeti. Razlika teh dveh tipov je v naslednjih predmetih: v A-tipu latinščina 5 tedenskih ur, v B-tipu 2 uri; v A-tipu ruščina 3 ure, v B-tipu nič; v A-tipu kemije nič, v B-tipu 2 uri; v A-tipu matematike 2 uri, v B-tipu 4 ure; v A-tipu opisne geometrije nič, v B-tipu 2 uri. V ostalih predmetih se tipa ne razlikujeta. Razume se, da se bosta oba tipa prihodnje leto nadaljevala tudi v 8. razredu. — Kakor nam je tekom večerajšnjega popoldneva naknadno sporočil ljubljanski prosvetni inšpektor, se gori naznačena delitev v 7. razredu realnih gimnazij letos ne bo izvedla. To objavljamo zato, ker je prvotna objava že prišla v javnost.

Druge vesti

★ Zahvala Fidace v radiu. Od pariške časopisne agencije »Hachette« smo prejeli naslednje pismo: »V čast si štejemo, sporočiti vam, da bo imel g. Baldy, advokat iz Béziersa (Francija) dne 17. t. m. ob 21.15 pariškega časa predavanje v Radio-Toulouse, da se zahvali za sprejem, ki ga je doživela Federacija Poilus d'Orient (Fidace) v vaših deželah ob priliki potovanja od 27. avgusta do 6. septembra. Z upanjem na vašo naklonjenost, vas prosimo, da sporočite to svojim številnim čitateljem v svojem cenjenem listu, zakaj toulouška radioodajna postaja je v vsem vašem kraljestvu prav dobro slišna.«

★ Vojaški obvezniki, ki so morda prejeli od svojih vojaških edinic knjižico ali odpustnico z nepravilnimi ali netočnimi podatki, bodisi glede imena, bodisi glede rojstnih, domovinskih in drugih službenih podatkov, naj takoj potem svoje pristojne (evidenčne) občine prosijo za popravilo svojih vojaških listin, da se s tem izognejo vsem morebitnim nepravilnostim. Vojaške listine morajo biti v popolnem redu. Iz njih mora biti tudi razvidno, da se je obveznik vedno pravilno in pravočasno zglaševal pri občinskem uradu vsakokratnega svojega bivališča (v Ljubljani pri mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-I.). Za točno vojaško zglaševanje so odgovorni predvsem obvezniki sami, dalje pa tudi njihovi sorodniki ter stanovalci in službovalci, ki bi ne smeli imeti za poslednjo nikogar, ki nima svojih vojaških listin v redu.

★ Svetovavslavske slavnosti kulminirajo v dneh 26.—30. sept. v Pragi. Razen tega se bodo vršile slavnosti na celih Češkoslovaških. Inozemski potniki imajo 50% popusta na železniceh od č. sl. meje do Prage in nazaj. Za obisk ostalih slavnosti na ozemlju ČSR je poleg navedene ugodnosti še železniški popust 33%. Legitimacije ima na razpolago č. sl. konzulat v Ljubljani.

★ Razstava živali društva Zoo na veleseslunju je danes v nedeljo kakor tudi prihodnje soboto in nedeljo do 2 popoldne naprej odprta.

★ O smrti g. Rudolfa Baša iz St. Lamberta, o katerem smo poročali 7. septembra, smo prejeli naslednje dodatno poročilo: Pokojni Rudolf Baš je bil vedno dober gospodar. Vest o njegovem pijančevanju je popolnoma neresnična. Vzrok njegove nenadne smrti so bile družinske razmere.

★ Madjarski zdravnik na grobu hčerke kralja Bele, Madjarski zdravnik, ki se nahajajo sedaj na ekskurziji po Dalmaciji, so se dne 11. mudili v Splitu, kjer so si ogledali mesto in njegove znamenitosti. Ob priliki obiska v stolici cerkvi sv. Duje so okrasili s cvetjem sarkofag hčere madjarskega kralja Bele, ki je pokopana nad portalom stolne cerkve.

★ Sijamska dvojčka v Sremu. Te dni se v Sremu mnogo govori o slučaju rojstva sijamskih dvojčkov, ki sta pa vsega skupaj živel samo eno uro. Slučaj se je pripetil v vasi Ceriču, oddaljeni štiri kilometre od Vinkovcev. Tam je 10. t. m. ob sedmih zvečer porodila Roza Licht, 20letna

soproga Mate Lichta prava sijamska dvojčka. Dvojčka sta bila zraščena na prsih, obrnjena z glavama malo naprej in objeta, kot pri plesu. Dvojčka sta bila ženskega spola in porojena po osmih mesecih. Bila sta tudi kriščena na ime Eva in Marija. Mati je po porodu popolnoma zdrava. Za slučaj se je zanimal tudi vinkovski zdravnik dr. Sremet, ki bo redkosti poslal v patološki inštitut zagrebškega vseučilišča.

★ Posledice »pomlajevanja« v Novem Sadu. Pred dnevi smo poročali, da je bil v Petrovaradinu justificiran neki Arnavt. Dva mlada novosadska zdravnik sta ustreljenemu Arnavtu izrezala žleze in jih vcepila dvema starcema. Ker so nekateri listi hoteli iz tega napraviti reklamo, so merodajni novosadski zdravniki prišli sedaj do spoznanja, da je vsa operacija nesimpatična in reklama neprimerna. Dalje so izjavili, da se bo s tem slučajem bavila še zdravniška zbornica in Jugoslovansko zdravniško društvo, ki bo te dni zborovalo v Zagrebu.

★ V Uradnem listu št. 92 od 14. sept. 1929 je objavljen »Zakon o državnem nadzorstvu nad poslovanjem invalidskih družb« (Služb. novine z dne 31. avgusta 1929) in »Pojasnilo o pobiranju odkupnine za samoupravne ceste na honorarije uradnikov in uslužbencev« (Sl. novine z dne 10. sept. 1929).

★ Mednarodni šahovski turnir v Rogoški Slatini, ki se ga udeležijo znani svetovni šahovski velmojstri, se prične 19. t. m. in traja do 6. okt.

★ »A njega ni...« je povest prekmurskega pisatelja. Takoj v začetku je vzbudila mnogo pozornosti. Priporočajo jo tudi kritike. Stane broš. samo 15 Din. vez. pa 22 Din. Dobi se v knjigarnah v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj in pri pisatelju (Fr. Kolenc, kaplan, M. Sobota).

★ Kubična računica za okrogel, rezan in tesan les, sestavlja Mirko Logar, 1929 je v našem kmetskem in lesnem gospodarstvu neobhodno potreben pripomoček, s katerim se na podlagi premera in dolžine takoj najde kubična mera tako za en hloď ali za poljubno število hloďov (do 100) kakor za tramove in to pri slednjih ne samo v metrih, ampak tudi v čevljih in colah. Knjižica, ki mora biti v žepu vsakega našega gospodarja z lesom, stane 45 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Ugoden nakup perila! Moško perilo, delavsko in linejske vrste, celir, popeljin prodaja na drobno pod tovarniško ceno, tovarna perila »Triglav«, Kolodvorska ul. 8., nasproti hotela Štrunkelj.

★ Darujte podporo novemu društvu slepih, Ljubljana, Ključavničarska ulica 3/II.

★ Brezplačni cenik pošlje vsakomur na zahtevo (tvdika Meinel et Herold, tovarna glasbil, gramofonov in harmonik, podružnica v Mariboru, štev. 102B).

★ Nudim za takojšnjo dobavo vedno sveže najboljšo čajno maslo v vsaki množini. Dobava je lahko dnevna, dvakrat ali enkrat tedenska. Reflektiram samo na večjo množino. Naslov v upravi pod št. 9759.

★ Plošče »Poljubljam Vam roko madame« in »Ramona« zopet prišle. Dobe se edino pri tvrdki »Gramofon« A. Rasberger, Ljubljana — Miklošičeva c. 34. Glej tudi današnji insertat.

★ Vozni red avtobusne proge Novo mesto—Šmarjeta—Škocjan—Kriko. Odhod iz Novga mesta ob 7. prihod v Kriko ob 8.54. Odhod iz Novga mesta ob 12.45, prihod v Kriko ob 14.39. Odhod iz Kriškega ob 7. prihod v Novo mesto ob 8.54. Odhod iz Kriškega ob 15.30, prihod v Novo mesto ob 17.24. — Tako se vožnja od 15. septembra pomnoži v dvakratno. Avto podjetje Koz, Novo mesto, Kandija.

★ Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozii in razlitju, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef«-grencec Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef«-vodo zginita zaprtja, ki se kažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij. trgovinah.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

za me končano in tajga mi je bila le še velkanski, temni grob...

Ne vem koliko časa je trajalo to razpoloženje in kako daleč sem se oddaljil od svojega nočnega taborišča. Zavedel sem se šele, ko je hipoma pretrgal tišino tajge dolg, zamolkel glas. Ta glas sem slišal že pogosto in ga tudi ljubim radi njegove neprimerne divjosti. Ta glas me je sedaj vrgel nazaj v resničnost. To so tulili volkovi.

Da bi imel sedaj svojo »Sanerce«! Toda imel sem le torbo za patrone, katere mi tat ni upal ukrasti, ker sem jo imel opasano. Toda če velja to tulenje tatu, tedaj mu bo z njegovimi dvema streloma malo pomagano...

Tulenje je prihajalo iz neke, gosto zaraščene soteske. Sodeč po glasovih, jih je morala biti cela tolpa — in v tajgah jih je v taki toploti redko manj ko petdeset... Tulenje je prihajalo bližje.

Izgledi za mojo rešitev so bili zelo majhni. Mogel bi splezati na kako drevo. Toda ti gozdni roparji imajo v takih slučajih prav redko potrpežljivost. Čakajo pod drevesom tako dolgo, da jim pade žrtev naravnost v žrelo. Kljub temu sem sedel minut po pozneje na smreki in ravno sem si pripravil sedež na dveh debelih vejah, kar sem zaslišal dvojce hitro si sledečih strelav iz soteske. Takoj je tulenje potihnilo. Torej, tu streljajo na volkove!

Od svojega sedeža sem videl ravno v jaso, ki je bila pred sotesko. Ko je prišel minuto pozneje iz nje mož s puško v roki, sem takoj spoznal, da je streljal on. Mož ni šel in ni tekel, dirjal je ko blaznež. In za njim se je podila tolpa volkov.

Ne vem, kaj je čutil mož v tem trenutku, toda ni ga bilo mogoče pogledati brez groze. Ta strašna gonja je bila preveč neenaka. Mor-

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo imajo drevi: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Velika slabna nesreča na Prulah

Ljubljana, 14. septembra.

Na Prulah gradi sedaj društvo Sokol II. novo zgradbo, v kateri namerava imeti skladišče za telovadno orodje in stanovanje za paznika. Poslopje gradi stavbenik Rudolf Sakšida. Njegov predelavec A. P. je baje na lastno pest in brez posebnega naročila gospodarja dal postaviti ob stavbi prost in slabo zbit zidarski oder, visok 5.65 m. Davi so delavci naložili na oder približno 50 opek, težkih 200 kg. Dva delavca 20letni Karel Osrečki in 30letni Peter Krošlin sta malo pred 9 prinesla na oder v nosilnici težek tovor malte. Ko sta stopila na tram, se je ta prelomil, oba delavca sta omahnila na tla, za njima pa je zagrmela opeka, malta in deske z odra. Delavca sta obležala težko ranjena in nezavestna na tleh. Osrečki si je pri padcu resno preklal črepinjo, Krošlin pa si je zlomil levo nogo, ranil po obrazu in po levi strani prs. Na pomoč jima je takoj prihitel v bližini stanujoči zdravnik dr. Lapajne, ki je dal poklicati reševalni avto. Ta je oba ponesrečenca prepeljal v bolnišnico. Na lice mesta je takoj prihitela komisija, ki jo je vodil magistratni stavbeni referent dr. Kodre, tvorili pa so jo še: državni pravdnik Fellacher, zastopnik inspekcije dela ing. Baraga, mestni inženir Perko in zastopnik policije okrajni nadzornik Podreberšek. Komisija je soglasno ugotovila, da je nesreče kriv le prepovršno in slabo napravljen zidarski oder, nikakor pa ne ponesrečena delavca sama. Zastopnik policije je dva metra dolgi, namoljeni tram zaplenil tudi kot corpus delicti.

Stanje ponesrečenca, zlasti Osrečkega, je prav slabo, za Osrečkega skoro ni nobenega upanja več. Ponesrečeni Karel Osrečki je doma iz Stipernice pri Pregradi na Hrvaškem, stanoval pa je v Ljubljani, v Kopalski ulici 5. Peter Krošlin je rojen l. 1899. v Breznu in pristojen v Hrum pri Pregradi. V Ljubljani pa je stanoval v Gerbičevi ulici št. 30.

Policija se nadaljuje preiskavo radi nesreče in se za izid preiskave zanima tudi državno pravdnštvo.

Z avtomobilom v železn. zaporo

Ljubljana, 14. septembra.

Danes zjutraj je promet, ki se razvija od Ježice proti mestu, naletel pri železniških zaporah na Dunajski cesti na neprijetno oviro. Desna polovica zapore je bila spuščena, a okoli nje so bili zaposleni železničarji iz Kuriljce. Z mrzlično naglico so popravljali polomljeno zaporo. Ljudje, zlasti vozniki, so godrnjaje popraševali, kaj se je zgodilo. Stopil sem h kretnikoma, ki dvigata in spuščata zapore, da bi zvedel, ali gre za slučajno nezgodo, ali se je pripetila nesreča.

»Sinoči okoli enajstih.« je pripovedoval službojuči kretnik, »je pridrvel z Ježice luksuzni avto, ki je bil baje peljal proti Ježici nekó komisijo. Na povratku je sedel v avtomobilu šofer sam. Z veliko brzino je privozil do tirov v trenutku, ko so bile zapore baš spuščene. Dasi je imel avto luč in tudi na zapori je gorela, je zavozil šofer v spuščeno zaporo s tako silo, da jo je na več mestih skrilil in potrgal žično mrežo, ki visi od zapore. Avtomobil je obstal tik pred tiro, po katerem je baš vozil tranzitni vlak, namenjen v Šiško. Strojvodja je s tako silo ustavil stroj, da so se zavrtela kolesa nazaj, namesto naprej. Če bi se to ne bilo zgodilo, bi danes brez dvoma ležal šofer v mrtvašnici pri Sv. Krištofu, njegov avto pa v stari šari. Tako pa sta ostala šofer in avtomobil docela nepoškodovana.«

»Nesreče, seveda, ne bi bil kriv kretnik.«

da je dirjal mož v gozd, da bi se rešil na kako drevo ali pa je dirjal brez cilja, ves blazen od strahu. Vsekakor, predno je dospel do gozda, so mu moči opešale. Komaj kakih sto metrov pred prvim drevesom se je mož ustavil — in takoj je bil obkoljen od neprednoga obroča sivih teles s široko odprtimi žreli...

Najbrže ni imel več nabojev. Zgrabil je puško za cev in jo dvignil nad glavo, da bi se branil z njo kakor z gorjačo. Verjetno je, da je v človeškem pogledu nekaj posebnega: celo v takih slučajih čuti žival nad seboj človeško nadmoč. Z vzdignjenim kopitom v roki je premeril človek z enim pogledom krog njega se stiskajoče volkove — in ti so stali nepremično, komaj deset metrov od njega z med nogami ukrivljenimi repi in z grozečimi bleščicami se zobmi. Toda to je trajalo le nekaj sekund. Največji volk, najbrže vodja tolpe, je skočil ko sproščeno, napeto jekleno pero od zadaj na svojo žrtev — mož je vrgel ko brez moči puško v zrak, še izustil nečloveški krik, ki se je spojil z krvočolnim renčanjem zveri in vse je bilo končano...

Ko sem splezal čez pol ure s smreke, je bila volčja tolpa že daleč. Zapustili so kraj, ne da bi me začutili, ker je vlekel veter z njihove strani.

Gola črepinja, nekaj velikih kosti, kateri niso mogli streti, je bilo vse. Poleg črepinje je ležala puška. Bila je moja Sanerce! Romaš je nekaj časa molčal, nato je rekel počasi:

»Mož, ki so ga raztrgali volkovi, ni bil ničak lovec. Lovec bi imel svojo puško in ne bi končal tako neumno. Tudi ni lovec zmoežen ukrasti svojemu tovarišu puške na tako podel način. Ta je bil kak od klatežev, ki poleti vznemirjajo tajgo.«

»Nikakor ne, saj je pravočasno spustil zapore, a če kdo z avtomobilom rine preko njih, ni kretnikova zadeva.«

»Ali se večkrat primeri kaj podobnega, kot je bilo sinoči?«

»O, večkrat. Nedavno se je zaletel v zaporo tudi škropilni voz, pa ni bilo huđega. Ker je po Dunajski cesti največji vozovni promet, se pred spuščeni zaporami neprestano tvorijo prometni vozi, ki se potem jedva sprostijo preko tirov. Skrajni čas bi bil, da poskrbi policija za to, da avtomobili, motocikli in tudi kolesarji ne bi smeli voziti tod z večjo hitrostjo, kot 5 km na uro. Saj če je predpisanih 15 km, vozijo 30 km. Manj nesreč bi bilo, če bi bili vozniki previdnejši in zmernejši v vožnji. In tudi nam, kretnikom pri zaporah, bi bila služba znatno olajšana.«

⊙ Sv. maša zadušnica za pokojno go. Ivano Kralj se bo brala prihodnjo sredo dne 18. septembra ob pol sedmih v cerkvi sv. Petra.

⊙ Zadušna sv. maša za pokojno G. Zdenko Rodič se bo darovala jutri, v ponedeljek ob 7 v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

⊙ Seja Stolne prosvete bo jutri, ponedeljek ob 8 zvečer v Jugoslovanski tiskarni.

⊙ »Nova Ljubljana«. Pod tem naslovom je izšla izpod peresa g. H. Lindnerja, vpok. rač. uradnika, 40 strani obsegajoča brošura, ki izčrpno razpravlja o gospodarskem in finančnem ter stanovanjskem vprašanju mesta Ljubljane. Opozorjamo prizadete faktorje, da spis prouče in izkrojo o njem svoje mnenje. Brošura se dobiva za 15 Din pri izdajatelju na Bleiweisovi c. 11 in v knjigarnah.

⊙ Največja tombola v Ljubljani. Nepreklicno se vrši danes ob treh popoldne na Kongresnem trgu že najavljena velika javna tombola za zgradbo poštnega doma. Take tombole se ni bilo v Ljubljani. Ima nad 300 dobitkov — 10 krasnih tombol, 100 petok in 200 četvork same res lepe in dragocene stvari in skupni vrednosti 30.000 Din. Tablice so samo po 2 Din, prodajajo se na vseh prometnih križiščih. Za bore 2 Din dobite lahko 7000 Din vredno kompletno čišnjevo spalnico ali 3500 Din vreden šivalni stroj ali 2000 Din vredno kolo ali 100 kg težkega prašiča itd., itd. Zato pridno kupujte danes srečke, ob treh popoldne pa vsi na Kongresni trg po srečo!

⊙ Orel sv. Jakob, Ljubljana prične jutri v ponedeljek z redno telovadbo v telovadnici šole na Grabnu. Orljič imajo telovadbo v ponedeljkih, Mladi pa v sredo in petkih od 6 do pol 8 zvečer. Stariši, prosimo Vas, pošljite svoje otroke!

⊙ Umrli sta v Ljubljani v času od 11. do 14. t. m. samo dve osebi: Franc Peterlin, pisarniški pristav v pokoju, 55 let, Orlova ulica 11 in Franc Kosec, sin posestnika, 16 let, Vodice (umrl v bolnišnici). Od 1. do 14. t. m. je umrlo v Ljubljani (s štirimi mrtvorojenimi vred) le 27 oseb. Umrljivost je v Ljubljani ta mesec torej zelo nizka.

⊙ Starec cvete. Ljubljanci! Ali ste si že ogledali čudo tam na Vodnikovem trgu ob »borzi delac. Star kostanj pojema. Izgubil je že skoraj vse listje; revež se suši. Na pomlad se najbrž ne bo več odel z novim zelenjem. Zato je pa sedaj na jesen zbral vse sile in si je nataknil nekoliko cvetočih puščic prav na suho ogrado. Lepo kostanjevo cvetje ob tem času na takorekto onemoglih in osušenih vejah — je vsekako posebnost.

⊙ Rop opoldne na Dunajski cesti. Ob bellem dnevu in ko je bilo največ ljudi na prostem, se je predvečerašnji opoldne pripetil na Dunajski cesti nenavaden drzen rop. Učiteljica Marija Horvat iz Kočevja je šla po desnem hodniku v smeri proti Ježici. Pod pazduho je držala ročno torbico, v kateri je bilo okrog 270 Din denarja. Mimo je tedaj privozil mlad kolesar. V trenutku je mladeniča nekaj piščol, sklonil se je torej naprej in Horvatovi bliskovito naglo iztrgal torbico ter hotel pobegniti dalje. Horvatova je pričela klicati na pomoč, roparski kolesar pa je že bežal s plenom po cesti. Ravno tedaj pa je privozil po Dunajski cesti drug kolesar. Ta je seve slisal klice Horvatove: »Držite ga, tatule! In jo udaril za roparjem. Ko je ta videl, da ne bo mogel uiti, se je poslužil starega tatinskega trika: vrzel je torbico na tla, misleč, da jo bo zasledovalec pobral, nakar bi on lahko pobegnil. Toda zasledovalec se ni zmenil za plen, temveč hitel za roparjem, ga dohitel, prijel in odvedel do stražnika, ki ga je aretiral. Medtem pa je prestrašena Horvatova pobrala svojo uropano torbico z denarjem. Na policiji so mladenčca fanta trdo pričeli: ime mu je S. L., 22-letni brezposeln pleskarji pomočnik iz Bizovika. Fant je priznal svoj zločin. Na vprašanje, zakaj je to storil, je dejal: »Kar nekaj me je prijel, pa sem segel po torbici. Sam ne vem, kako se je to zgodilo.«

⊙ Promet pred glavno pošto. Prejeli smo: Zdi se, da merodajni faktorji pri napravi načrtov za razširjenje tramvajске mreže v Ljubljani niso zadostno proučili prometnega problema pred glavno pošto. Vsakdo, ki je že kdaj opazoval promet na tem križišču, ve, da sta vogala hotela »Slon« in Maličeve hiše volika ovira prometa pešcev na hodnikih, ki so tu neprimerno ozki. Vogal hotela »Slon« vrhatega zastira vozilom iz Prešernove ulice pogled na Dunajsko cesto, kar bo pri pomožni tramvajске prometa pri največji pazljivosti še opasnejše. Temu bo treba čimprej od pomoči. Pri liku za to je že dana. Magistratni gremij je te dni razpravljal o dovoljenju za dozidavo še enega nadstropja hotela »Slon«. Kot pogoj naj bi se lastniku stavila zahteva, da mora vogal Dunajske ceste — Prešernova ulica umakniti najmanj za dva metra, bodisi da ga zaokroži ali pa priseka, kar je pač primernejše k slogu. S tem bi se obenem zaokrožil hodnik in se pridobilo na cestišču. Kavarna bi s tem pridobila lahko primernejši vhod z vogala, sobe v nadstropjih pa tudi ne bi zgubile na vrednosti. Ta načrt lajka gotovo ne bo zadel na nepremagljive težkoče. Na enak način naj bi se s časom uredil tudi nasprotni Maličev vogal, pa tudi marsikateri drugi vogal, ki se jih v Ljubljani na najprometnejših ulicah ne manjka. Taka rešitev je bila n. pr. zamujena pri Krisperjevi hiši na vogalu Mestnega trga in Stritarjeve ulice. — Naj še kdo pove svoje misljenje k temu!

⊙ Eden se ne boji desetih. Junak te zgodbe je bil zares resnično »junak«, zakaj ustrašil se ni kar desetih. Zgodba je pa taka: V sredo je delalo več železničarjev izpit za strojevodjo. Ob 3 zjutraj, bilo je že v četrtek, je kakih deset novopečenih strojevodj spremljalo po Tivoliji domov svojega tovariša. Ko so prišli na stezo nad velesejmom, je skočil nenkrat iz trave pred nje mladenič z nožem v roki in zakričal: »Ali naj vsa vse skupaj za koljemo!« Da ste videli, kako je vseh deset strojevodj zbežalo pred enim samim junakom! Enega je ta le dohitel in mu z nožem prerezal obleko, do kože nož sploh ni prišel, drugi strojevodja pa je v strahu skočil čez bližnji plot in si pretrgal hlače. Strojevodje so se seveda v strahu obrnili na policijo, ta pa je napravila po vseh blagih ljubljanskih potepuhov racijo, da izsledil napadalca. Tega sicer ni našla, pač pa ugotovila, da je bil to najbrže

20-letni Peter S. s Sela. Ta je bil včeraj zjutraj aretiran. Nekaj časa je tajil, pozneje pa je povedal, da so sedel tedaj trije v travi in čakali na neko sumljivo družino. Mimo, da so tedaj prišli ti železničarji in iz prešernosti kričali: »Auf biks!« To da je Petra tako raztogotilo, da je šel res nanje. Policija pa ne verjame Petru, da so ga železničarji izživali, zlasti, ko ti to odločno zanikajo in trdijo, da so bili prav mirni. Zdi se, da je Peter bil že poprej togoten, ker tiste družine ni bilo blizu in je hotel svojo surovo jezo stresiti na mirne, dasi res nekoliko preveč boječo železničarje.

⊙ Iz policijske torbe. Vsega skupaj je bilo aretiranih včeraj sedem oseb. Od dveh aretiranih poročamo na drugem mestu, dalje je bil aretiran en tat, nekdo, ki je bil zasledovan po tirnici in trije postopači. — Davčni uradnik Matej Kopun je prijavil, da so ga ponoči napadli v Šiški štirje moški in ga tako močno ranili po glavi, da ga je moral rešilni voz prepeljati v bolnišnico, kjer so ga obvezali in odpustili. — Kolesarski tatovi ne mirujejo. Prijavljeni sta zopet dva tatvini koles. Še dve drugi manjši tatvini sta prijavljena. — V barako Angele Zmikovce na Celovski cesti je nekdo vlomil in odnesel za 800 Din posteljnega perila. — Prijavljenih je še šest kaljenj nočnega mira in pa 12 cestno-policijskih prestopkov.

⊙ Kino »Ljubljanski dvor«: Eliso, deklica iz Kavkaza. Ruski film ljubavi.

⊙ Kemično snaženje oblet. — Šimenc, Kolodvorska ulica 8.

Ljubljanska porota

14. septembra.

Uboj v Šiški.

Svoječasno je nastala po Ljubljani silno razburjenje radi krvavega pretepa v Janševi ulici v Šiški, kjer je kot žrtev izdihnil v bolnici Stanko Fabjan. Uboja je bil obtožen Ivan R., ki stoji danes pred porotniki. Senatu predseduje sodnik okrožnega sodišča dr. Kaiser, prisednika sta mu sodnika okrožnega sodišča Kralj in Velušček, zapisnikar dr. Dobrovšek. Obtožena brani dr. Krejčič, državno tožiteljsko zastopa sodnik Javoršek.

Obtoženi opisuje dejanje v bistvenem nespornu z obtožnico. Tudi številne priče so izpovedale večinoma za obtožena ugodno in tako, da je moral zastopnik državnega tožiteljstva na današnji razpravi obtožnico umakniti oziroma spremeniti v obtožbo radi prekoračenja silobrana. Sodni senat je nato stavil porotnikom eno glavno in tri dodatna vprašanja. Porotniki so vsa štiri vprašanja zanikali, obtoženeц je bil oproščen in takoj spuščen na svobodo. Vendar se je obenem izreklo, da obtožencu za preiskovalni zapor ne pripada nobena odškodnina, dočim se je zasebni udeleženec s svojimi zahtevami po povrnitvi stroškov napolnil na redno civilno sodno pot.

Razprava je bila popoldne ob treh končana ter je s tem to porotno zasedanje v Ljubljani končano. Ves čas zasedanja je bila porotna razprava večinoma prazna, ker so bili na dnevnem redu le manj zanimivi slučajji. V decembru se bo vršilo še zadnje letošnje porotno zasedanje, ki bo obenem sploh zadnje porotno zasedanje v Ljubljani. Po novem zakonu se namreč z novim letom porota v naši državi sploh odpravi.

Maribor

⊙ Prevzvišeni škof dr. Karlin se je včeraj odpeljal k Sv. Juriju v Slovenski Krajini, kjer bo izvršil blagoslovitev tamošnje cerkve.

⊙ Mestni župan dr. Juvan odpotuje danes v Belgrad v raznih občinskih zadevah in pa da intervenira radi nekaterih obč. davščin.

⊙ Preminula je v starosti 66 let Agata Sedivy, soproga krojaškega mojstra. Strossmayerjeva ulica 5. Pogreb pokojnice bo jutri ob 16. uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju.

⊙ Ob desetletnici »Jadrana« se vrši v soboto, dne 5. oktobra, lep spominski večer, ki bo radi svojega pesterega sporeda zelo zanimiv in zabaven. Pod mičnimi šatori, kjer bo zemeljski dobrot na kupu, pa bo prišel vsak na svoj račun. Predprodaja vstopnic v trgovini Sinigoy na Aleksandrovi cesti ter v trgovini Kosi na Kralja Petra trgu.

⊙ O tem in onem iz Maribora. Slovenska otvoritev orlovskega letnega telovadišča se vrši dne 6. oktobra. — Otvoritvena predstava v društvenem kinu katoliške mladine se vrši na Františkovo. — Otvoritvena predstava v tukajšnjem Narodnem gledališču pa bo dne 1. oktobra.

⊙ Nastop tenorsita Šimenca v mariborskem gledališču. Ob priliki proslave desetletnice mariborskega gledališča, (ki bo obsegala tri večere: 1. oktobra dramsko revijo, 2. oktobra operno koncertno prireditev, 3. oktobra premijero »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«), bo nastopil tudi naš bivši član, zdaj slavni tenor g. Marij Šimenc, na kar opozarjamo že danes.

⊙ »Potopljene zvone« v mariborskem gledališču, ki ga uprizorijo danes ob 8. zvečer Ljudski oder iz Ljubljane, bo po vseh pripravah sodeč, res prvovrstna prireditev. Opozarjamo, da že sedaj vlada veliko zanimanje za današnjo predstavo. V pravilnem stilu prikazuje igra vzpon in borbo zvonarja Henrika, ki ga je usoda pahnila v bajni neznani svet, kjer vladajo čarobna bitja in kjer končno najde svojo propast. Pri uprizoritvi sodeluje poleg najboljših moči Ljudskega odra tudi godalni kvartet mariborskega Ljudskega odra. Zato že zadnjikrat opozarjamo, naj nihče ne zamudi prilike ogledati si to redko uprizoritev. Predprodaja vstopnic se vrši pri dnevni blagajni Narodnega gledališča.

Račun Poštne hranil. Ljubljana št. 10.680

Račun Poštne hranil. Ljubljana št. 10.680

Kranjska hranilnica Ljubljana

je denarni zavod Ljubljanske oblasti, ki jamči za vloge z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje

nevezano po 5%, vezano višje do 7% brez odbitka rent. davka

Dovoljuje kredite proti knjižbi na prvem mestu v tekočem računu in proti amortizaciji — daje menična posojila — vrši vse kontokorentne posle

Najbolj varna naložba denarja

Kakor nekdanj

tako je še danes pravilno pranje mogoče edino le z milom! Predpogoj za uspešno pranje pa je, da vodo najprej omeščate z nekoliko navadne sode ter šele nato prične te perilo čistiti z milom.

Glede mila svetujemo, da dosledno kupujete le najboljše.

V tem oziru se vedno lahko zanesete na znano gospodinjstvo terpentinov

MILO - GAZELA

Dekliški meščanski šoli, Cankarjeva ulica. — Češki klub v Mariboru opozarja ob tej priliki češke starše, da ne pozabijo na svoje dolžnosti napram narodu in domovini ter da prijavijo svoje otroke, v kolikor še niso tega storili, pri društvenem predsedniku ali pa pri novem učitelju. Vsi češki otroci v češko dopolnilno šolo.

⊙ Krekova godba v Mariboru priredi prihodnjo nedeljo veliko tombolo na Trgu Svobode. Je več lepih dobitkov kakor n. pr. radio, moško in žensko kolo, vreča moke, pohištvo in drugo. Segajte po kartah, ki vam prinesejo srečo.

⊙ Naša društva. Krščanska ženska zveza priredi danes izlet na Gorco pri Sv. Petru. Odhod ob 14 z Meljske ceste ob žel. prehodu. V slučaju slabega vremena izlet izostane. — Poselska zveza priredi danes ob pol 17 v dvorani Zadržne gospodarske banke poučno igro »Mučenica Jezusova, odpušči« v petih dejanjih. Čisti dobiček je namenjen za podporo revnih članic.

⊙ Nezgoda pri delu. 24 letnemu kovaču Vinku Sapuhu, uslužbenemu pri Splošni stavbni družbi, je padlo skripčevje s tako silo na hrbet, da je ponesrečenec dobil težke poškodbe na hrbtu in da ga je moral tukajšnji rešilni avto prepeljati v bolnico.

⊙ Mariborska jesenska porota. Jutri se vrši obravnava proti 57 letnemu krojaču Ivanu Repatu ob 14 z Meljske ceste ob žel. prehodu. V slučaju slabega vremena izlet izostane. — Poselska zveza priredi danes ob pol 17 v dvorani Zadržne gospodarske banke poučno igro »Mučenica Jezusova, odpušči« v petih dejanjih. Čisti dobiček je namenjen za podporo revnih članic.

⊙ Na delovnem trgu. Takoj dobijo zaposlitev preko tukajšnje Borze dela: 1 šofer, 1 strojnik, 1 kedar, 3 čevljarji, 1 opekar, 1 krojač, 40 gozdnih delavcev, 1 sodar, 1 kotlar, 4 tovarniške delavke, 1 varuška, 2 kuharici, 1 vezilka, 1 boljša gospodinja, 1 dekla in 1 trgovska vajenka.

⊙ Ziviliški trg je bil včeraj navzlic deževnemu vremenu primeroma dobro založen. Špeljarji so pripeljali na trg 66 zaklanih svinj, 4 teleta in 1 telico. Tudi sadja je bilo v izobilju. Osem vozov so ga pripeljali kmetje in razen tega še cele kupe na stojnicah. Jabolka so bila od 2—5; hruške 3—6; breskve 10—16; grozdje 6—10 Din. Razen tega so pripeljali kmetje 12 vozov krompirja, 14 vozov čebule in zelja. Krompir si dobil po 90 par do 1.25 Din; čebula 2—3; zelje 0.50—3; kumarce (komad) 10 par do 2; fižol v stročju 1; luščen grah 8—10 (liter). Pač pa je bilo krme radi deževnega vremena samo 2 voza. V splošnem so se vzdržale cene na običajni višini. Tudi gnceja je bila precejšnja; pretkana žeparice so na ta račun in pa v zaščiti brezštevilih marel poskušale svojo srečo. Pa so jim previde gospodinj, ki dobro pazijo na to tržno zalego, temeljito prekrizale račune.

⊙ S kočijo po svetu. Pripeljal se je v petek popoldne v Maribor z enovprežno zaprto kočijo 60 letni starček. Takoj je zbudil pozornost Mariborčanov; kakor dvojnik Franca Jožefa izgleda. Iz Amsterdama je ter se je napotil začetkom julija t. l. po svetu, poslednji svojega kočijaškega rodu v nizozemski prestolnici, kjer je avto staroslavne in častiljive kočije čisto izpodrinil. Zato se je podal 60 letni Albert, ki ima 9 sinov in eno hčerko, s kočijo po svetu, glasnik boli in tuge amsterdamskih kočijažev. V kočiji ima sena in ovsja za domačinskega telega tudi posodo za vodo in pa škaflo, kjer ima shranjen za posebno slovesne prilike — cilindar. Prevozil je doslej 60 letnik Nizozemsko, Nemčijo, Češko in Avstrijo; preko Maribora nadaljuje pot proti Ljubljani in naprej tam preko italijanske zemlje po svetu...

⊙ Obmejni promet preko severne meje kaže v preteklem mesecu sledečo sliko: pripotovalo je iz notranjosti države 5170 oseb, iz Avstrije 7639, iz Češke 3140, iz Nemčije 1545 ter 881 iz drugih držav — skupaj 18.325 oseb. Odpotovalo je preko severne meje skupaj 19.455 oseb in sicer 6101 Jugoslovancev, 7329 v Avstrijo, 3888 v Češkoslovaško, 1179 v Nemčijo ter 958 v druge države.

⊙ Šolske knjige in potrebščine kupite najugodnejše v prodajalnah Cirilove tiskarne.

⊙ Kolesarji pozor! Tatvine koles se dnevno množijo! Zato zavarujte Vaša kolesa pri »Prvi jugoslovanski kolesarski zaščitni« v Mariboru, Gosposka 20, katera vam v slučaju tatvine Vašega kolesa vrne novo kolo. Zahtevajte prospekte.

⊙ Opozorjamo na današnji oglas urarja Jakoba Mulavec v Mariboru, Kralja Petra trg 1.

Celje

✱ Nesklepčna občinska seja. Za petek 13. t. m. ob 6 zvečer je bila sklicana redna seja celjskega mestnega občinskega sveta, prva po letnih poročilih. Na dnevnem redu so bila poročila posameznih odsekov. Ker pa se vse do tri četrti na 7 ni zbralo dovoljno število občinskih svetnikov, je g. župan smatral sejo za nesklepčno in jo odgodil do ponovnega sklicanja. Odsotnost večjega števila občinskih svetnikov je pripisati dejstvu, da se jih več nahaja še na počitnicah izven Celja.

✱ Samoumor znanega hmeljskega trgovca. V četrtek, dne 29. avgusta, je nenadoma neznanom izgubil 40 letni Rudolf Senica, trgovec s hmeljem iz Zaleca. Okoli pol 8 zjutraj je odšel s doma, ne da bi kakorkoli omenil, kaj namerava. Dopoldne enkrat se je zglasil v gostilni ob državni cesti v Petrovčah in zahteval »dve cigareti za slovo«, a v gostilni niso tem besedam posameznih nikake važnosti. Neka ženska ga je potem še videla hoditi ob vodi med Savinjo in Lavo. Za tem je izgubila za njim vsaka sled. Svojci so podvzeli vse mogoče, da bi ga našli. Iskanje so osredotočili predvsem na Savinjo, kjer je bil poslednjičkrat opažen, ker se je splošno mislilo, da je v trenutku duševne depresije utonil v Savinji. Ko pa je v petek, dne 13. t. m., našla neka ženska na hribu Bukovci pri Grižah na studencu po vodo, je začutila sumljiv smrad. Podala se je proti gozdu, odkoder je smrad prihajal. Na svoje veliko presenečenje je opazila kmalu med vejicem obesnega moškega, ki je že močno razpadel. Obvestila je sosede, ki so obesnega dvignili iz zanjke ter po obleki in nekaj papirjih, ki jih je imel pri sebi, ugotovili, da je mrtvi Rudolf Senica. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico ob župnega pokopališča v Zalecu, kjer se danes popoldne vrši pogreb. Kaj bi bilo inteligentnega moža gnalo gnalo v prostovoljno smrt, je doslej uganka. Takoj po njegovem izginotju se je splošno trdilo, da ga je silno potrl obnašanje nekega inozemskega hmeljskega kupca, za katerega je po dogovoru kupoval hmelj v predprodaji, pa mu sedaj trgovec kupčiji ni hotel priznati. Trgovec seveda odločno zanika, da bi imel s pokojnikom kakršnakoli nasprotja. Resnico bo pač morda dognala preiskava, ki bi jo bilo vsekakor treba uvesti.

✱ Prvi stanovalec v novi palači Ljudske posojilnice se je te dni vselil. Je to podružnica mlade in agilne Slovence tiskovne zadruge, ki se z jutrišnjim dnem otvori. Novi lokal te trgovine, ki je v kratkih letih svojega obstoja našla v javnosti vso naklonjenost, očituje okusnost in komodnost, ki je svojstvo cele veličastne nove stavbe. Podružnica je bogato založena z vsemi pisarniški in zlasti šolskimi potrebščinami, ki jih prodaja po znano primernih in nizkih cenah. Zlasti šolski mladini priporočamo, da nabavljajo svoje potrebščine pri tem združnem podjetju. Razume se, da se bo poslovanje v dosedanjem lokalni poleg Marijine cerkve vršilo nemoteno in v dosedanjem obsegu še nadalje.

✱ Avtobusni promet na Teharje ob priliki današnjega orlovskega nastopa. K današnji orlovski prireditvi na Teharjih bo od pol 3 dalje vozil izpred kolodvora mestni avtobus »Chevrolet«. Pravtako bo »Chevrolet« na razpolago zvečer za povratek iz Teharja v Celje. Udeleženci iz St. Jurja ob južni železnici se lahko poslužijo avtobusa, ki pelje iz Dramelj. V ta namen bo avtobus čakal pri povratku iz Dramelj na Selah. Ako bo iz St. Jurja najmanj 15 udeležencev, bo za nje veljala posebna zelo znižana vozna tarifa. Za povratek v St. Jurij bo udeležencem istotako avtobus na razpolago. Posetimo danes v obilnem številu teharsko orlovsko mladino!

✱ Komaj 15 let stara in se že potepa. V petek ob pol 9 zvečer je stražnik na kolodvoru prijel komaj 15 letno Marijo Žovnjir iz St. Jurja ob Taboru. Že več dni se je potikala po mestu brez vsake potrebe. Ko so jo poprašali, kako in kaj, je rekla, da je brez staršev in se že od svoje rane mladosti nahaja pri posestniku F. Brišniku, kjer dela, kar ji pač naroče in kar zmore. Pred nekaj dnevi pa so ji baje neke ženske svetovale, da pobegne in gre v Celje, kjer bo dobila kako službo. Dekletu niso pri policiji nič kaj verjeli. Izročili so jo mestnemu magistratu, da jo odpremi nazaj v St. Jurij.

✱ Prijetnosti stanovalec v Ogrizkovi koloniji. Ogrizkova kolonija je skupina novih stanovanjskih hiš na Sp. Lanovžu, ki so se zgradile iz delavske odn. mestne stanovanjske kucije največ po prizadevanju podžupana g. dr. Ogrizka. Ogrizkova kolonija ni uradno ime, stanovalci sami ji tako rečejo, ker tako najlaže povedo, kje stanujejo. V splošnem so stanovalci zelo zadovoljni, a z vsem človek nikdar ni zadovoljen. Tako n. pr. mora človeka miniti zadovoljnost, če ti začne tako le zjutraj, ko bi se človek rad napil svežega zraka, tam okoli novih hišic polivati mestne travnike z »dišavami« iz mestnih greznic. Temu se da gotovo od pomoči in stanovalci bodo zopet zadovoljni.

Dopisi

Litija

Osebnost. Večmesečni bolezenski dopust je nastopil višji veterinar pri sreskem načelstvu v Litiji g. Ivan Demšar. Za čas njegove boleznosti ga nadomestuje dr. veterinar g. Josip Drošč iz Višnje gore.

Renoviranje cerkve sv. Nikolaja v Litiji. Na nemurno delavni župnik g. Kralj, ki je župno cerkev prejšnja leta na znotraj in zunaj okusno preuredil, dal napraviti nove cerkvene klopi, nove zvonove, uredil vrt pred cerkvijo, je sedaj dal preslikati ozadje obeh stranskih oltarjev in dal namestiti štiri nove električne luči. Sploh moramo biti našemu g. župniku hvaležni, da posveča vzdrževanju naše mične cerkvice toliko truda in požrtvovalnosti. Zeleli bi le še, da uredi enkrat za vselej vprašanje cerkvene ure, ki obstane, kadar se ji ljubi. Primeroma bi bilo, da to zadevo cerkveno predstojništvo v sporazumu z županom uredi.

Vodostaj ali limnigraf ob Slančevem vrtu so vendar letos podrl, ker je bilo vse že skoro razpadlo. Hidrotehnični urad v Ljubljani je oddal zidarsko delo zidarju Gorencu, mizarja pa Količu. Vse delo bo stalo nad 10.000 Din. Opazovanja vodostaja na Savi izvršuje že nad 10 let urarski mojster g. Nikolaj Tiran, najsibito in le lepem ali slabem vremenu, v najhujši zimi, ponoči in podnevu.

Gasilska veselica, ki se je vršila preteklo nedeljo z napovedano blagoslovitvijo avtomotorne brigadne, je gmotno sicer lepo izpadla, čisti dobiček znaša nekaj nad 20.000 Din, grajati pa mo-

ramo dejstvo, da je bila blagoslovitev brigadne v zadnjem hipu, to je na koncu slovesne službe božje odpovedana, ker kupčija za brigadno še ni bila sklenjena. Ljudstvo, ki je hotelo prisostvovati blagoslovitvi, je nejevoljno odšlo izpred cerkve, kjer so zaman čakali gasilci iz raznih krajev s petimi zastavami na slavnostni akt, ki je bil povod veselici. Pripomnimo, da si je največ zaslug za uspeh pri veselici stekel podnačelnik g. Franc Dobravec.

Nova trgovina. V hiši g. inž. Koblerja je otvoril na novo trgovino z mešanim blagom g. Leopold Knez, preje trgovec v Radovljici. Izvrševal bo tudi pletilno industrijo, tako da ima Litija sedaj kar štiri pletilne industrije, ki vse dobro uspevajo.

Zagorje ob Savi

Dolgačas je postal dva dekoma v izolirnici, pa sta jo pobrisala kar čez žično ograjo iz vrta proti domu. Pa je škrlatinka huda bolezen in ni tako brž dobro. Zato so ju šli lovit in ju spravili nazaj v oskrbo bolniških sester. Zvečer se jima je poznal beg na zvišani temperaturi. Pač otroci!

Več pameti kakor otroci bi pač morali imeti starši. Pa je nekateri ne kažejo. Otroci, oziroma vsi bolniki v izolirnici imajo po zdravniškem predpisu hrano. Določeno je, kaj, koliko in kdaj naj jedo. Seveda bi kak bolnik, ki se mu zdravje vrača, rad več, kot dobi, ali kaj drugega, kar dobi, pa bi mu škodilo. Pa se nekaterim mamiciam otroci smilijo in prinesla je ena sinčku sadja, salame — kakor bi mu dala strupa. Temperatura je dečku močno poskočila — posrečilo se je pa vendar, da so ga pripravili k bruhanju in je želodec izmetal, kar ni bilo zanj primerno — sicer bi bil fantič danes že mrliček, mamica bi pa imela strašno zavest, da je sama povzročila smrt. Zato: pameti! Ubogajte zdravnika!

Naše ceste čisto trpe radi tega, ker nekateri ljudje razne stvari mečejo nanje — star omet, zdrobljeno opeko itd. Tudi vozniki bi morali paziti, da bi lesa ne odlagali preveč na ceste, ker s tem ovirajo promet.

Cestni odbor namerava betonirati most v Zelenem na cesti proti Izlakam. Zopet korak naprej.

Zadnjo nedeljo smo poročali, da je nova škarpna nasprotni apnenicam g. Birola v nevarnosti, da jo velika voda spodkoplje. Informirani pa smo sedaj od merodajne strani, da imajo novi zidovi 1.20 m fundamente pod vodno gladino in po mnenju strokovnjakov ni nevarnosti za zidove — ko so stari zidovi vzdržali, pa imajo fundamente samo 0.50 m pod gladino. To pripominjamo, da ne bomo komu delali krivice.

Trbovlje

Veselite ob plačilnih dneh prepovedane. Vse veselice na plačilni dan in dan po plačilu so v Trbovljah in Hrastniku prepovedane. Za te dneve je torej vsaka prošnja za veselico brezuspešna. Ta odlok je najprej zadel gasilski odsek pri Sv. Katarini.

Osebnost. Službo podporočnika žandarmerije je nastopil g. Miloš Blagožev.

Kam pa danes? V Društvenem domu vprizori danes, v nedeljo, dramski odsek Kat. prosvetnega društva igra »Ljubezen mlade Savojke«. Seveda je nas vsa dolžnost, da se je udeležimo!

Cepjenje proti škrlatici. Ker se škrlatica v Trbovljah še vedno nevarno širi, je odredil Higijenski zavod v Ljubljani potom sreskega poglavarja cepjenje proti škrlatici. Cepljeni bodo vsi otroci od 2. starostnega leta naprej, kakor tudi vsi šolskoobvezni otroci. Cepjenje se bo vršilo dne 17. septembra 1929 ob 2 popoldne in sicer obnem v šoli na Vodi in v šoli v Trbovljah. Ker je škrlatica že sama po sebi zelo nevarna bolezen, se bolj nevarna pa zaradi slabih posledic, katere večkrat po njej nastanejo kot naglušnost, vnetje ledje itd., je tako v Vašo, kot Vaših otrok velika korist, da pripeljete na določeni dan sigurno Vaše otroke k cepjenju. Od cepjenja so oprešeni le manj kot eno leto stari otroci, nadalje oni, ki so bolezen že preboleli ter oni otroci, ki bolehalo za kako drugo težjo boleznijo. Otroke pripeljite k cepljenju snažne in umite.

PLANINA PRI RAKEKU.

Preteklo nedeljo se je vršila pod Zihnerlovim kozolecem dijaška akademija, ki je ob polno zasedenem prostoru našla globoko priznanje. Na sporedu sta bile dve srečno izbrani burki, ki sta nudili gledalcem salve smeha. Vred pevskih tokov mešanega in moškega zbora, ki sta nas obojestransko zadovoljila. Izvajani sta bili tudi dve solotočki, ki sta zelo ugajali. Tudi našim recitatorjem gre pohvala. Gospodoma prirediteljem, ki sta si omislila to prireditve, kakor tudi vsem sodelujočim dijakom, smo iskreno hvaležni. Zeleti bi bilo le, da se še kaj enakega osnuje ter nudi domačim poštenega razvedrila in pouka.

Odvrada alkoholizma

Zadovoljnost v zakonu.

Iz vsega srca se Vam zahvaljujem za sijajni uspeh Vašega preparata »Aroko I«, s katerim sem na popolnoma mil in prijeten način, da moj bolnik tega niti opazil ni, ozdravila strastnega alkoholika, ki je mučil mene in mojo družino že dolgo let s svojo slabo navado. Preparate sem mu dajala skrivaj v jedi in pijaci in uspeh se je pokazal z vso gotovostjo v času, ki je po Vaši napovedi za to potreben, namreč v treh tednih.

Rešili ste človeka gotovega propada in napravili s tem najin zakon zopet srečen in zadovoljen, kot je bil prej. Iz hvaležnosti Vam dovoljujem, da priobčite moje pismo v časopisih, če bi se pa kdo zanimal za moje ime, mu smete na zahtevo sporočiti moj naslov.

Še enkrat moja in mojih otrok srčna hvala!
Z velespoštovanjem: S.

Take in podobne zahvale prihajajo vsak dan trditi

Arome Company,

Zagreb, Jelačićev trg br. 20

za njeno sredstvo »Aroko I«, s katerim je mogoče na popolnoma nenevarno način odvradi alkoholike vseh starosti in jakosti v razmeroma kratkem času alkoholizma. Ozdravljeni alkoholik pa se ne bo nikdar več udal alkohololu. Obrnite se še danes s pismom na našo trdiko, ki Vam zastoji in franko v dobro zaprtem in diskretnem ovoj, brez napisa na zunanji strani in na vsak naročni naslov pošlje tiskovine, cenik in vzorce, in sicer brez obveznosti z Vaše strani za nakup. Tisočere družine so obvarovale svoj ugled obstoj in napredek s pomočjo sredstva »Aroko I«. Če imate torej alkoholika v hiši, pomeni naše sredstvo tudi Vam gotovo zmago nad zlom, zaradi katerega Vam oreti velika nevarnost.

Brežice ob Savi

Osebnost. Iz tukajšnjega frančiškanskega samostana je bil premeščen na novo službeno mesto v Zemun misijonar g. p. Jeronim Knoblechar. Zobjni atelje. Sreski sanitetni referent pri tukajšnjem sreskem načelniku g. dr. Kolbert je otvoril v vili Livada svoj zobjni atelje.

Sadna razstava. Danes dopoldne se otvori v risalnici meščanske šole sadna razstava, ki bo otvorjena ob 22. t. m. Razstavljeno bo samo prvovrstno sadje iz celega Posavja. Vabimo vsakogar, da si ogleda razstavo, ker je to prva tovrstna prireditve v Brežicah.

Novo mesto

Prosvetno društvo v Novem mestu ima odprto svojo knjižnico ob sredah od 6 do 7 v društvenih prostorih, poslojpe Ljudske posojilnice, vhod z ulice.

Draginja drv. V zadnjem mesecu je cena drv za kurjavo poskočila od 85 na 110 in 115 Din. Draginja je nastala radi tega, ker oddajajo prekupčevalci drva v Italijo v zelo veliki množini.

Nova žaga na bencin za drva. Pred kratkim se je ustanovila v Novem mestu nova žaga na bencin, last Antona Jerička, ki bo sedaj poleg Ivana Reclja žagal drva z bencinskim motorjem. Žaganje drv se je zato pocenilo na 15 Din od kubičnega metra.

Dobrepolje.

Tombola. Prosvetno društvo namerava urediti v svojem domu nov, moderen gledališki oder. Dosedanji, ki je le zasilen, je po selitvah iz Stihove dvorane v šolo, iz šole v novi dom mnogo trpel. Kulise so delo Fr. Kralja še iz

Reforma socialnega zavarovanja

(Od Jugoslovanske Strokovne Zveze.)

Nesloga ogroža kakor vse, tako tudi ureditev našega delavskega zavarovanja. Nazori v teh problemih so mnogokrat nepremostljivi, ne samo med delavci in delodajalci, ampak celo med posameznimi skupinami delavcev oziroma delodajalcev.

Te dni pa je Jugoslovanska strokovna zveza objavila predloge, ki omogočajo sodelovanje delavcev in delodajalcev pri reformi delavskega zavarovanja vsaj v onih točkah, v katerih se interesne sfere delavcev in delodajalcev ne križajo, ampak vjemajo. Spomenica ne stavlja nobenih zahtev, katere bi šle v korist edino delavcev, ampak samo zahteve, katere gredo v korist delavcev in delodajalcev obnem.

Ta skupnost interesov obstoja v tem, da se ustvari najprej aparat za izvajanje delavskega zavarovanja, kateri bi najekonomičnejše izvajal socialno zavarovanje, pa naj bodo dajatelj kakršnekoli. Ako bi se pri reformi delavskega zavarovanja pozneje upeševale v prvi vrsti delavske zahteve, to je vrsta in višina podpora, potem mora biti nosilec zavarovanja tak, da nudi zavarovancem vse te podpore pri najmanjših prispevkih. Obratno pa, ako bi delodajalci določali višino prispevkov, mora biti nosilec zavarovanja zopet tak, da s temi preciziranimi prispevki nudi zavarovancem kar največ mogoče. To pa je mogoče samo tedaj, ako so upravni stroški minimalni, in ako se z imovino kolikor mogoče racionalno gospodari. Prihranki, kateri se dobijo, ako se danes dvojno delo pri SUZORu oziroma pri OUZDih odpade in se oslalo delo racionalizira ter dohodki, kateri bi se dobili iz stomilijonskega premoženja SUZORa z racionalnim gospodarstvom se lahko porabijo za povečanje dajatev, znižanje prispevkov, ali pa v gotovi meri za prvo in drugo.

Te zahteve niso pravzaprav nič novega. Tako je povišanje obrestne mere od 3% na 4% omogočilo bivšemu avstr. pokojninskemu zavarovanju znižanje karentne dobe zavarovancem za dosego invalidne rente od 10 na 5 let. (O tem je svoječasno »Slovenec« že poročal. Povišanje obrestovanja premoženja pokojninskega zavoda priv. nam. v Ljubljani na 8% (v vseh postavkah razen v eni) je omogočilo valoriziranje predvojnih prispevkov in pokojnin. Znižanje nezdodnega tarifa pri SUZORu v času najhujše gospodarske krize v letu 1925 od 6% na 5% je opravičilo (vsaj deloma) višje obrestovanje nezdodne panoge. Redukcija nad 70 bivših bolniških blagajn na sedanjih 18 ekspoziur OUZD v Ljubljani je omogočilo zidanje podeželskih ambulatorijev in drugih zdravstvenih zavodov, kateri bolj koristijo delavstvu, kakor pa številni uradni prostori bolniškega zavarovanja. Zelo mnogo se je v tem pogledu storilo tudi v internem poslovanju institucij zavarovanja. Vendar so to le malenkosti napram onemu, kar se da doseči s pravilno organizacijo socialnega zavarovanja. Visoki upravni stroški — pri bolniški panogi okoli 18% in pri nezdodni panogi nad 20% vseh prispevkov v l. 1927 — in nizka povprečna obrestna mera ca. 5% letno kažejo, da se da v tem pogledu še mnogo doseči.

V komentarju k predlogom Jugosl. strok. zveze, kateri bo, kakor čujemo, objavljen, ko bodo podali interesi svoja mišljenja, bodo konkretni predlogi gotovo natančnejše obrazloženi. V sledečem pripomnimo samo par besed o višini prispevkov oziroma tarifov.

Sedanji tarifi znašajo v Sloveniji:

	Skupaj	Delavec plača	Delodaj.
Za bolezen	6.—%	3.—%	3.—%
za nezgodo (povpr.)	1.50%	—	1.50%
za Borzo dela	0.30%	0.15%	0.15%
za Del. zbornico	0.30%	0.30%	—
Skupaj	8.10%	3.45%	4.65%

Kakor se razvidi iz predlogov, predlaga

JSZ tarif

10.—%

5.—%

5.—%

Povišanje tarifov znaša torej samo 1.9%, od katerega odpade na delavca 1.55%, na delodajalca pa povprečno samo 0.35%. Delodajalci, katerih obrati so uvrščeni v nevarnostni odstotek 31, bodo plačevali celo nekaj manj kakor dosedaj, ostali pa neznatno več, tako da bo povprečno odpadlo na delodajalca samo povišanje od 0.35%. T tarifo 10%, katere se deli na enake dele med delavcem in deloda-

leta 1910. Da bo mogoče napraviti novim zahtevam odgovarjajoči oder, bo društvo v pokritje stroškov priredilo v oktobru javno tombolo. Dobitki bodo: sobna oprava, moško ali žensko kolo, vreča moke, obleka, posode, orodje itd. Tablice se prodajajo po 3 dinarje. Pridno jih kupujemo, da nam prinese obilo sreče.

Stavbna sezona je v polnem razmahu. Kmetijsko društvo si je ob mesnici napravilo prostorno ledenico. G. Šteh si gradi kot podaljšek svojega gospodarskega poslojpa prostrano novo stavbo. Na župnijskem dvorišču je dogotovljena gnojnična jama, očiščen vodnjak in položene cevi za domači vodovod.

Preureditev prostora ob šoli bo vendar postala resnica. Krajevni šolski odbor v dogovoru s cestnim odborom bo razširil cesto ob šoli in odstranil podirajočo se stavbo med šolo in kaplanijo. S tem bo okolica šole na lepoto mnogo pridobila. Skrajni čas je pa tudi že bil. Zato se trudi predvsem g. Jakopič.

Slovenska Krajina

Velik požar. V četrtek je izbruhnil v Dolgi vasi požar, ki je uničil petim gospodarjem poslojpa. Zgorele so v svinjakihi tudi svinje. Požar so povzročili otroci. Da ogenj ni naredil še večje škode, se je zahvaliti vojaštvu iz D. Lendave, ki je z veliko požrtvovalnostjo gasilo in reševalo, kar se je dalo rešiti. Eden se je pri tem celo onesvestil, tako da so ga morali peljati domov.

Smrtna kosa. V Krogu pri M. Soboti je bila v četrtek pokopana Marija Husar. Stara je bila 83 let, vkljub temu pa je bila do zadnjega čila.

Gozd gori. Iz obmejnega Koblija prihajajo vesti, da že več dni gori tamonjši gozd. Požar zavzema velike dimenzije in je posledica hude suše.

jalcem je vračunan tudi prispevek za pokojninsko zavarovanje, kateri znaša po zakonu o zavarovanju delavcev 3%.

Ali je tarif 10% zadosten?

Sedanji tarif za izvajanje bolniškega, nezdodnega in pokojninskega zavarovanja znaša 11.1% (to je 8.1% + 3%). Ako samo upravne stroške reduciramo od 20% na normalno višino, to je 10% vseh prispevkov, se tarif 11.1% zmanjša za eno desetino, to je za 1.1% na 10%.

Ako bi ne bilo velikih pasiv v nezdodni panogi in pokojninskem fondu nameščencev SUZORa in bi SUZOR svoje premoženje tako obrestoval kakor Pokojninski zavod v Ljubljani, potem bi tarif 10% celo zadostoval za izvedbo brezposelnega zavarovanja. V ZZDu predvideni tarif 3% za pok. zavarovanje je namreč račun na podlagi obrestne mere 4%. Ako bo pa SUZOR svoje premijske rezerve tako nalagal, kakor Pok. zavod v Ljubljani, to je po ca. 8%, potem je tarif 3% v prav vsakem oziru siguren. Ta tarif bi torej po gornjih pogojih omogočal v neki meri tudi brezposelno zavarovanje.

Za izvajanje pokojninskega zavarovanja delavcev po ZZDu se ne rabi torej niti ena tretjina sedanjih bolniških prispevkov, to je ca. 60 milj. Din letnih prispevkov. Ta znesek se lahko dobi na sledeči način:

Bolniško zavarovanje je v kratkem času od 1. junija 1922 do 31. dec. 1926 (to je v 4 in pol letih) prihranilo skupaj Din 72 milj. 284.422.32, to je letno nad 15 milj. dinarjev. Ako se poviša obrestovanje premoženja bolniške in nezdodne panoge na razmeram primerno višino, dobimo nadaljnjih Din 10 milj. Ako reorganizacija soc. zavarovanja reducira upravne stroške na normalno višino, to je 10% prispevkov, dobimo zopet nadaljnjih 25 milijonov Din prihrankov, tako da o kakšnem znatnem povišanju prispevkov socialnega zavarovanja ne more biti govora.

Gospodarski krogi nimajo prav nikakega stvarnega interesa, da bi se takim predlogom protivili, še manj pa bi bilo v njihovem interesu ovirati tako starostno in brezposelno zavarovanje delavstva.

Na vprašanje, kaj se bo zgodilo, kadar se bodo gospodarske razmere toliko uredile, da bo obrestna mera znatno padla pod sedanjo višino, ni težko odgovoriti. Zgodilo se bo to, kar se je zgodilo z nezdodnim tarifom 1. aprila 1927. Ko je gospodarska kriza nekoliko poglobila, se je nezdodni tarif zopet povišal od 5% na 6%, to je na višino, na kateri je bil pred krizo.

Priznati je treba, da sedanja gospodarska kriza še ne dopušča visokih prispevkov. Na drugi strani pa je naglasiti, da sedanja visoka obrestna mera, katere je posledica krize, daje kot ekvivalent za nižje prispevke višje obrestovanje premoženja. Ko bo pa kriza pojenja, obrestna mera padla, bosta pa oba, podjetnik, kakor tudi delavec, lahko plačevala višje prispevke.

Take zahteve tedaj res niso nobena utopija, nobena sentimentalnost, nobene kakorkoli barvane fraze, temveč samo stvarne konstatacije, suhi računi in logični zaključki. Ako n. pr. ugotavljajo priznani zavarovalni strokovnjak direktor Matjašič, da je uvrščevanje obratov v nevarnostne procente in nevarnostne razrede nepotrebno, potem je samo po sebi umevno, da mora brezposelno in nepotrebno delo odpasti, da se prihrani nepotrebni milijonski izdatki za to nepotrebno delo. Nadalje, ako Pokojninski zavod priv. nam. v Ljubljani naglaša ob priliki svojega jubileja, da se njegove premijske rezerve obrestujejo po 8%, smemo pričakovati in zahtevati, da se bodo tudi premijske rezerve delavskega pokojninskega zavarovanja tako nalagale.

Prepričani smo, da bodo vsi oni, katerim je delavsko zavarovanje res na srcu, pozdravili take predloge za sanacijo delavskega zavarovanja. Oni pa, kateri imajo interese na visokih upravnih stroških sedanjih nosilcev zavarovanja in nizkem obrestovanju imovine, naj pa pridejo v pravo barvo na dan.

Podpirajte „Slov. Stražo“.

Sport

Lahkoatletski meeting SK Ilirije. Včeraj se je vršil na igrišču SK Ilirije lahkoatletski klubski meeting. Rezultati so sledeči: 100 m: 1. Stepišnik 11,3, 2. Pavšič, 3. Outrata. — Skok v višino: 1. Zupančič 1,65, 2. Šifer, 3. Pavšič, oba 1,60. — Skok ob palici: 1. Gregorka 3,30, 2. Zupančič. — Tro-skok: 1. Režek 12,35, 2. Outrata 12,15, 3. Šifer 11,77. — 400 m: 1. Vidmar 58,2, 2. Habič, 3. Rak. — Met kroglice: 1. Jeglič 11,38, 2. Pavšič, 3. Zupančič. — 1500 m: 1. Kummer 4:32,4 (2 tekmovalca, drugi izstopil). — Skok v daljavo: 1. Pavšič 6,39 (boljše od obstoječega podsaveznega rekorda). — 5000 m: 1. Šporn 17:22, 2. Tinta, 3. Vidmar. — Met diska: 1. Dobovšek 35,19, 2. Banko, 3. Jeglič. — Met kladiva: 1. Rotar 33,45, 2. Zupančič. — Met kopja: 1. Illovar 40,59, 2. Pavšič, 3. Bako.

S. K. Ilirija, nogometna sekcija. Danes, v nedeljo, igra rezerva ob 15. uri prijateljsko tekmo s SK Slovanom; sestava moštva je razvidna v garderoberu in v članski knjigi v »Evropi«. Juniorji igrajo ob 17. prijateljsko tekmo s SK Rakovnikom. — Načelstvo.

Hazena, Ljubljana-Murska Sobota. Reprezentantna medmestna tekma za štefanovičev pokal. Popoldne ob 16.50 se odigra na igrišču Ilirije medmestna hazenska tekma Ljubljana-Murska Sobota za prehodno darilo, pokal juvelirja štefanoviča. Jutrišnje srečanje obeh reprezentanc je prvo, odkar se pri nas goji hazena. Interes za tekmo je vsled tega in pa vsled negotovega izida izredno velik. V dosedanjih srečanjih Mure, ki zastopa kompletna Mursko Soboto z našimi vodilnimi klubi v Ljubljani, je ostala običajno zmagovalka Mura. Tokrat po njeno stališče, kljub odlični internacionalni Cimpermanovi, ki brani vselej s tolikimi uspehi njeno svetilko, dokaj težje. Opravka bo imela z najboljšimi igralniki, ki jih trenutno premore Ljubljana. Njena zmagavisa visi to pot popolnoma v zraku. Nasprotno ima Ljubljana v tej tekmi skoro več izgledov na uspeh, ker igra na domačih tleh in pred domačo publiko. Upamo, da se bo družina Ljubljana v polni meri zavedala velike odgovornosti, ki jo je prevzela z nastopanjem belozelenih barv slovenske prestolice. Tekma se vrši ob vsakem vremenu. Vstopnina je jako zmerna, tako da je poset tekme vsakomur omogočen. Ob 15. uri predigra nogometna tekma Ilirija-Slovan. Vstopnina je za obe tekmi skupna.

Službene objave LNP. (Iz seje posl. odbora dne 11. sept. 1929.) Posl. odbor je določil za jesensko sezono 1929 termine za prvenstvene tekme (prvotno je bil določen samo začetni termin dne 29. sept.) kakor sledi: I. razred: 22. sept. Ilirija-Hermes, igrišče Ilirije; Jadran-Svoboda, igrišče Primorja. — 29. sept. Ilirija-Svoboda, igrišče Ilirije; Primorje-Jadran, igrišče Primorja. — 6. okt. Primorje-Ilirija, igrišče Primorja. — 13. okt. Ilirija-Jadran, igrišče Ilirije; Hermes-Svoboda, igrišče Primorja. — 20. okt. Primorje-Svoboda, igrišče Primorja; Hermes-Jadran, igrišče Ilirije. — 27. okt. Primorje-Hermes, igrišče Primorja. — Prvorazredni klubi igrajo na določenem termin obvezno popoldne z juniorskimi, popoldne z rezervnimi in prvimi moštv. S. K. Jadran je oproščeno igranja juniorskih tekem. — II. razred: 15. sept. Reka-Krakov, Slavija-Natakar, obe na igrišču Primorja. — 22. sept. Slovan-Krakov, igrišče Ilirije; Reka-Grafika, igr. Primorja. — 29. sept. Krakovo-Natakar, igr. Primorja; Slovan-Reka, igrišče Ilirije. — 6. okt. Slovan-Natakar, igrišče Primorja; Krakovo-Slavija, igrišče Ilirije. — 13. okt. Krakovo-Grafika, igrišče Ilirije; Slovan-Slavija, igrišče Primorja. — 20. okt. Slavija-Grafika, igrišče Ilirije; Reka-Natakar, igr. Primorja. — 27. okt. Slovan-Grafika, igr. Ilirije; Reka-Slavija, igrišče Primorja. — 3. nov. Grafika-Natakar, igr. Ilirije. — Klubi II. razreda igrajo za sedaj po tem razporedu samo s I. moštvi; vse tekme se vrše popoldne. Za rezervne tekme klubov II. razreda bo posl. odbor določil termine in igrišča naknadno. — Posl. odbor je vzel na znanje razvrstitev prv. tekem v Mariboru, izžrebano po M. o. v Mariboru kakor sledi: 29. sept. Rapid-Svoboda; Maribor-Zeleznikar. — 6. okt. Maribor-Rapid; Zeleznikar-Svoboda. — 13. okt. Rapid-Zeleznikar; Maribor-Svoboda. — Poslovni odbor obvešča klube, da se bo načeloma oziral le na ene prijave prijateljskih tekem, ki bodo predložene pisмено po določilih § 13. prav. prv. tekem, to pa le tedaj, ako ne bodo ovirale odigranja podsaveznih prvenstvenih ozir. pokalnih tekem. — SK Svoboda naj javi do 17. t. m. na naslov tajnika II LNP, kavarne »Evropa«, ali obstoje kakizdržki proti verifikaciji igr. Slavka Jereba za ZNP. — Atletik SK naj javi v istem roku in na isti naslov, kdo je vodil prijateljsko tekmo Atletik SK-Jadran 8. t. m.; oba kluba naj v istem roku pošljeta tajniku II LNP postavbo svojega moštva. — Enako naj pošlje SK Svoboda, Maribor, postavbo moštva za tekmo 8. t. m. — Turnirja za Gospodarski pokal v korist Jugoslovenske Matice po dopisu SK Ilirije z dne 10. t. m. posl. odbor ne more odobriti za termin dne 13. okt., ker je zaseden ta dan s prvenstvenimi tekmami. — V službenih objavah z dne 7. t. m. je bila pomotoma objavljena verifikacija pokalne tekme Ilirija-Svoboda z 2:0 namesto s pravilnim rezultatom 0:2, kar tajništvo s tem popravlja. — Tajnik II.

ASK Primorje-ZSK Hermes. Pokalni finale ljubljanskega okrožja. Danes odigrata finalno tekmo ljubljanskega okrožja za pod. prehodni pokal gornja kluba. Ker se nahaja Hermes v izvrstni kondiciji in formi, medtem ko niso Primorjani še bili, je pričakovati napete in zanimive borbe. Upamo tudi, da bosta obe moštvi vodili boj v mejah fairnesse. Tekma se odigra na igrišču Primorja ob 16.30. uri. Ob 14. uri prične zanimiv lahkoatletski dvomatch nad atletik SK Ilirije in ASK Primorja istotam.

Juniorske tekme za pokal SK Ilirije. (Službeno.) Se ena seja medklubskega odbora za izvedbo juniorskih tekem bo v ponedeljek, 16. t. m., ob 19 v kavarni »Evropa« zaradi vloženega protesta proti priznanju tekme Reka-Slovan 5:4. Na sejo se vabita izrecno odbornika gg. Bucic in Thuma, nadalje kapetana obeh moštev Pečar Rud. in Venturini Franc ter igralca SK Reke Debevc Fr. in Debevc Alojzij. Ako bodo navedeni gg. izostali, bo odbor vseeno rešil zadevo definitivno. — M. O.

S. K. Ilirija (iz tajništva). Redna seja načelstva se vrši v torek ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. Gg. odborniki se naprošajo, da prisostvujejo vsem sejam v čim večjem številu. Ponovno se opozarjajo vsi gg. na odborniško službo na nogometnem igrišču. — Tajnik I.

S. K. Ilirija (hazenska sekcija). Redni trening za vse igralce se vrši jutri v ponedeljek ob 18. ure dalje. Udeležba vseh rad predstojiteljev prvenstvenih tekem in lahkoatletskih prireditev strogo obvezna. — Načelnik sekcije.

Motociklistična dirka na Trojanah. Druga gorska dirka motociklov na Trojanah se vrši danes popoldne in popoldne. Ob pol 10 se vrši ocenjevalna vožnja motorjev vseh kategorij s prikolicami in brez njih. Ob 13 se pa prične hitrostna dirka

ravno tako za vse kategorije. Prireditelja sta agila Motoklub Celje in Motoklub Maribor. Dirka se je vršila že lani in je kar najbolje uspela. Letos je pričakovati tem boljše borbe, ker so prijavljeni najboljši dirkači cele Jugoslavije. Tudi Zagrebčani so se prijavili v polnem številu. Kakor čujemo, se je prijavil tudi znani internacionalac gosp. Walter Stuzzi, zobotehnik iz Kamnika, ki si je že v inozemstvu priboril renome, posebno radi tega, ker tudi v budih konkurencah (Zürich) tekmuje s sovozačem v prikolici, ki je — gospodična. Prijavljeni so še g. Manfred Rist z motorjem D. K. W. 500 cm, popularni Hardy z B. S. R. 500 cm in drugi.

Sportni dogodki

Angleško nogometno reprezentanco bi radi imeli v Južni Ameriki, pa zaenkrat ne kažejo Angleži nobenega zanimanja za to. Peñarol in Torino sta igrala 1:1. Senzacija preteklega tedna je bila zmagavna Bratislava nad praško Sparto 4:3 in pa uspehi graškega AC v Nemčiji (u. pr. v Danzigu 4:1, v Königsbergu 4:3). Zmagavna Berlina nad Hamburgom ni bila tako učinkovita kakor kaže rezultat 4:1.

Lott-Doeg sta bila proti pričakovanju premagana od para Ryn-Maugin, prav tako je presenetila zmagavna Wolffa nad Moldenhauerjem in Froitzheim nad Boussusom.

Kanal jim letos kar ne gre, Opešala je Gil-headova, opešala je Hawkesova, opešal je Švicer Doris. — Ob nenavzočnosti Tarisa so Nemci premagali Francoze 4:0. — Borg je plaval 500 metrov v 6:20,8.

Diener ni zdržal proti **Pierru Charles** in je bil v 11 rundi k. o. De Kuh je pramagal Caveta že v 70 sekundah, Venturi pa Genona po točkah (a celo italijanski listi priznajo, da razsodba ni bila pravična). Stribling je Cooaka v osmih rundah skoraj zmečkal, borba Scotta s Campolom je odpovedana, za prvenstvo Italije v teški teži se borita 21. t. m. Carnera in Panfilo.

Schneiderjev pokal je dobil Anglež Waghorn s hitrostjo 528,867 km na uro. Italijani so se tekme vendarle udeležili in je dosegel njih zastopnik Dal Molin 458,452 km. Najhitrejši dva etapi je pa vozil Ateherly s hitrostjo 534 km. Vsa proga v obliki demanta je bila dolga 50 km.

Evropsko prvenstvo v teški atletiki (dviganje uteži) se je izvajalo na Dunaju. Od petih razredov so dobili Avstrijci 3, Nemci, >Veliko darilo narodov« so dobili Nemci proti Avstrijcem 14:13. Omenimo v lahki srednji teži Hipflingerje in Reinfrankov obojoročni suneč 132 in pol kilograma, v teški srednji teži **Vogt** 142 in pol kilograma, **Pienicka** 140 kg, v teški **Straßberger** 145 in 23-letni **Est Luigo** 140 kg.

Esionsko glavno mesto je Reval. Tam je tekel **Nurmi** 5000 m v 14:58. Na Poljskem je bil **Nurmi** premagan od **Petkiewicz** na 3000 m z 8:51,6 proti 8:52 (težek teren, nasprotni veter), a se je revanširal v teku na 4 milje z 19:35 proti 19:41. — **Seddi** so premagali **Fince** 93:90 in sicer v glavnem mestu Finske. To je največji uspeh Švedov od Antwerp 1. 1920 dalje. Vreme hladno in deževno, a kljub temu 35.000 gledalcev. Nekaj rezultatov: **Wenström** 110 m lese 14,9, **Krogla Jarvinen** 15,14, **trostrok Tuulos** 14,73 (v treningu 15,15), **kladivo Kjöld** 50,88, **skok na daljavo Hallberg** 7,46 m, **Tepelius** 7,42, **kopje Jarvinen** 66,50, **diskos Kivi** 45,38 m. Pri neki drugi prireditvi je Skandinav **Stensrud** vrgl **diskos** 49,10 m daleč in se je s tem prav zelo približal svetovnemu rekordu **Krentza** 49,80 m. Anglež **Ellis** je pretekel 1000 y v novem svetovnem rekordnem času 2:11,2. Njegov nekdanji tekmelec **Peltzer** se bo podal na potovanje v Ameriko in naprej. **Peltzerjev** rojakom se je slednjič vendarle posrečilo, da so ugnali **Tolana**; v Bochumu ga je v teku na 100 m ob lahkem protivetru za širino roke v 10,4 ugnal **Lammers**; **Jonath** za širino roke za **Tolanom**, za **Jonathom** pa **Eldracher**. Prav tako za širino roke je premagal **Tolana** na 200 m **Eldracher** v 21,8. Isti čas 21,8 je dosegel za 200 m neke drugje **Gillmeister**, za 100 m pa 10,6. **Lingnau** je sunil 10 **kilogramov težko kroglo** 12,73 m daleč, **Hirschfeld** **navadno kroglo** 15,91 m. Wide je tekel 3000 m v 8:51, **Martelin** 25 km v 1:23:06,2 pred rekorderjem **Harperjem**, **Kosciak** je dobil tek >Ring-Rund< 5500 metrov v 17,19, naša zastopnika **Predanič** in **Stefanovič** sta mogla zasedeti le 19. in 22. mesto. Turati je obljubil **Tomasiju** **lepo darilo**, če zboljša italijanski rekord v skoku na daljavo od 7,19 na 7,30 m. Douda je sunil kroglo 14,56 m daleč. — **Giesolf** je skočila zopet 1,60 m visoko, **Schulzmannova** je vrгла kopje 38,87 m daleč, bolje kot svet. rek. **Harousone** 38,89 m, pa ne bo priznano kot atletski svetovni rekord, ker je **Schumannova** telovadkinja.

— O —

Pridenemo še sledeče:

Ujpest in Rapid se bosta vendarle še enkrat udarila. — Na Poljskem ima **Varta** 24 in **Visla** 23 točk.

Willsovo Heleno so operirali in bo morala nekaj časa pustiti raket pri miru. — **Buzelet** je premagal **Froitzheim**.

Griffith je premagal **Haymanna** v 4. rundi z k. o. in se bo boril sedaj najbrž s **Paolinom**. Risiko je bil v borbi s **Christnerjem** v 9. rundi diskvalificiran (je pregloboko udaril), **Joe Sekyra** je premagal **La Rocca** v 10. rundah po točkah, **Jim Maloney** v 10. rundah **Bertazzola** tudi po točkah, kar je za Italijana seveda že velik uspeh.

Prav velik uspeh je dosegel angleški aviatik **Orlebar**: letel je s hidroplanom 572,126 km na uro, v eni enoti celo 593,5 km.

>Nikdar več Maratonsko plavanje!<, kliče **Norreljeva Marta**. Bomo se pisali. — **Steiner** je plaval 100 m prosto v 1:02, nov čslav. rekord.

SPORTNE DROBTINE.

V **Boulogne** so dirkali s kolesom na 100 km; zmagal je svetovni prvak **Paillard** v 1:21:29,6. — Cestno dirko **Paris-Douai** 220 km je dobil **Verschaste** v 8:17:10. — Pri **Stockholmu** so v 6 dneh predirkali 1143 kilometrov in je dosegel **Hansen** čas 53:07:08,5. — **Francosko** cestno prvenstvo za amate-re in za »neodvisne« 102 km je dobil **Brossy** v 2:54:31.

Izboren atlet je **Norvežan Johanssen** 100 m 11,4, 400 m 50,6, 800 m 1:59,6, 1500 m 4:12,3. — V teku **Ring-Rund** je dosegel avstrijski vojak **Leitgeb** 5. mesto in ga je za to takoj na lico mesta vojni minister povišal za narednika.

ZLATE BESEDE MAC DONALDA.

Ob otvoritvi novega sportnega igrišča za mlade rudarske delavce v **Erlingdonu** je imel **Mac Donald** nagovor in je med drugim dejal: »Sem velik prijatelj amaterskega sporta vseh slojev prebivalstva in sem rad prišel k vam, da otvorim vaše igrišče. Vsem mladim ljudem naše domovine zakličem: Gojite katerikoli sport! Ne hodite samo kot gledavci k tekmam in ne berite samo v časopisih, koliko so dali za tega ali za onega igralca, temveč poskusite se sami z žogo! naučite se, da se zmague

veselite in da poraz ravnodušno prenesete! Igrajte sport, ta ali oni, in bodite ponosni na vaše amaterske!

PRIZNANI NEMŠKI LAHKOATLETSKI REKORDI

Odbor nemške lahkoatletске zveze je priznal sledeče nove nemške rekorde:

Moški:

Tek 5000 m **Kilp** 15 : 00
Tek 4 X 100 m **Sp. C. Charlottenburg** 40,8
Tek 4 X 1500 m **Sp. C. Charl.** 16 : 25,9
Skok ob palici **Wegner** 3,99 m
Desetboj **Weiff** 585 točk.

Ženske:

80 m **Becker** 12,4
Tek 4 X 100 m **Sp. V. 1860 München** 49,0
Skok na daljavo **Schlarp** 5,65 m
Suneč krogle **Hennblein** 12,85 m
Nekateri teh rekordov so že izboljšani, pa še ne priznani. Obravnavali jih bodo na prihodnji seji.

DRUG ZA DRUGIM GREDO

V mednarodnih kolegarskih krogih je bilo ime **Eschenbrenner** vsepovsod znano. Bil je izborni trener svetovnega prvaka **Micharda**. Iz zdravstvenih vzrokov je vozil vsak dan na dirkališču v Parizu par rund. Pred 14 dnevi je vozil tam za poljskim dirkačem **Szamora**; ta je padel in **Eschenbrenner** za njim. Prebil si je črepijo, tri dni je ležal brez zavesti, rešila ga je smrt. Dosegel je starost 54 let. Bil je zelo izobražen in izborni sportnik. **Michard** je zgubil z njim svojega najvestejšega trenerja in obenem tudi svojega najboljšega prijatelja.

HUDE KAZNI.

Glavni odbor Avstrijske lahkoatletске zveze je izrekel v svoji zadnji seji hude disciplinarne kazni proti atletom **WAC**, in sicer zato, ker niso prišli k meddržavnim tekmam proti **Češkoslovaški**, kamor so bili določeni kot namestniki. **Atlet Oppenheim** je bil diskvalificiran za eno leto, **Nieffner** za pol leta, **Jemelka** je bil suspendiran do tedaj, da se javi zvezi. Kazni mora potrditi še predsedstvo zveze. Avstrijska zveza ima resen namen, da izrečne kazni tudi izvede; ne tako, kakor v Ameriki, kjer koga suspendirajo, zato da ga čez par mesecev zopet lahko rekvificirajo.

ZOPET ZLORABA V REKLAMI.

Pred kratkim je gostoval rezervno moštvo praške Slavije v Jabloncu na severnem Čekem in je zmagalo 10:0. Ne samo v reklam, temveč tudi v poročilu o igri so govorili o kombiniranem moštvu Slavije, s čimer so hoteli občutiti vcepiti mnenje, da je nastopila Slavija z nekaterimi igralci svojega prvega moštva. Od prvega moštva Slavije ni bilo v Jabloncu enajst igralcev, torej nobenega; tudi tih nadomestnih branilcev ni bilo zraven. Kvečjemu bi se dalo govoriti o kombinaciji rezerve in drugega moštva. Nogometne zveze bi morale poskrbeti, da se občinstvo ne vodi tako za nos.

IZ MALE GARNIZIJE.

Nemška plavalna zveza dela z geslom »Vsak plavač rešitelj velikanske propagande. In res je že veliko plavačev napravilo rešilno skušnjo. Je pa še dosti krajev, kjer stremiljenja zveze ne znajo pravilno oceniti. Tako beremo v sejnem zapisniku sela **Eldenob** v Pfalzi sledeči značilni odstavek: »Sklanjena je bila zopetna nastavitve dosedanjega plavarskega mojstra s tedensko plačo štirideset mark. Obenem ga pa tudi opozarjamo, naj se nauči — plavati.« Torej dobri mož se sam plavati ni znal — kako naj bi potem druge reševal!

ZADNJA SEZIJA THUNBERGOVA

Thunberg, finski svetovni prvak v hitrostnem drsanju, je pričel s treningom že 1. septembra. Na Finskem imajo umetna drsališča, kakor n. pr. tudi v Kölnu že par tednov igrajo hokey na ledu. Svetovnega prvenstva **Thunberg** ne misli več braniti, za to je »prestar«, pač pa hoče po naročilu svojega kluba iti v **Davos** in hoče na tem svojem >zadnjem potovanju< poskusiti izboljšanje drsavnih rekordov, zlasti onega na 1500 m. Take izjave nas živo spominjajo na **Fildena** i. dr., ki venomer odstopajo s pozorišča in se zopet porajajo.

Človek in paragraf

Vsem **Petrom** in **Janezom**, **Mickam** in **Nešam!**

Tole bi enkrat rad povedal naš sodnijski poročevalec vsem tem in še mnogim drugim, ki se časih pritožujejo nad poročili pod tem naslovom: v večini slučajev se ne navaja pravo ime, navadno tudi ne tisti kraj, kjer je kdorkoli doma. Ne gre pri teh poročilih za imena, gre za dejanje in zato so imena postranska stvar in kraj takisto. Zato ime in kraj navadno ni niti resnično, ker hočemo s tem obvarovati dotičnika pred neugodnimi posledicami in pred opravljanjem. Pa ti kljub temu pride neki **Peter** in se po telefonu na vse načine krega in pritožuje zoper poročilo, kjer se tudi imenuje ime **Peter**. V resnici pa dotičnik, ki se je v resnici z avtom zaletel v jarek, ni bil niti **Peter** niti **Janez**, ampak je njegovo ime čisto drugačno. To poročevalec jamči in je dotično resnično ime in priimek z vsem potekom dejanja in sodne razprave pri njem vsak čas na razpolago.

Če se srečata avtobus in tramvaj...

Sofer **Tone** je z nasmeškom peljal svoje potnike iz okolice v mesto na avtobusu, ki ga vodi dan za dnem, uro za uro. Nikdar se mu doslej ni še ničesar zgodilo, zdaj pa ga je za oglom srečala smola in nesreča in cel kup sitnosti. Po **Ahaeljevi** cesti je peljal, 15 oseb je bilo naloženih v avtobusu. Tako je pripeljal na križišče pri **Sarabonovi** trgovini. V istem času pa se je od bolnice sem pomikal mestni tramvaj. In ravno na križišču sta se pa srečala in se pomerila... Tramvaj se je počeno oplazil ob avtobus ter se je slednji gladko prevrnil čez progo. Potniki v avtobusu so zarjuli, šipe so zažvenketale, bil je sploh velik hrup in vršje. Kdo je bil kriv? — so drug drugega spraševali. No, bedent! — so hkratu drug drugemu odgovarjali. Kakor vselej, kadar se kjerkoli in kdorkoli v kogarkoli zaleti. Potniki v avtobusu so trdili, da je sofer pred prihodom na križišče na vso moč hupal, drugi spet pravijo da ni hupal, vsi pa trdijo, da je počasi vozil. Tudi tramvaj je počasi vozil, ker ljubljanski tramvaj, hvala Bogu, sploh hitro voziti ne zna — voznik pravi, da je dajal signale, kljub temu je bil karambol takšen, da je avtobus imel dvoje razbitih šip, ki so bile vredne 400 Din. Zraven tega pa je bilo nekaj potnikov hudo opraskanih. Končno so avto vzdignili sami potniki, da so se pač mogli peljati naprej. Mestne delavce so pač policajci na pomoč, toda ti ljudje so prišli šele pol ure pozneje na lice mesta... Zadeva se je pred sodnijo tako končala, da bo sofer en teden zaprt, tramvajski voznik pa je bil oproščen. Sodik je modro povedal, da se tramvaj ni mogel ogniti, ker vozi po določenih tirih, pač pa bi se moral ogniti avtobus.

Svetovni patent more prekoračiti vse meje

Kamorkoli prideš najdeš te peči!

30.000 komadov v porabi!

Z nad 10 greje eno sobo nad 24 kg drva ur
Zahtevajte brezplačen popis!

Zephir tovarna peči d. a. SUBOTICA

Samoprodaja za Ljubljano
Breznik & Fritsch

Cerkveni vestnik

Kongregacija »Zalostne Matere božje« pri **Sv. Florijanu** v Ljubljani ima v torek t. j. 17. sept. jutraj ob pol 7 sv. mašo in skupno sv. obhajilo. Popoldne ob 5 shod. Udeležba obvezna. Vse cenj. dame članice se vljudno prosijo, da se sigurno odzovejo.

Prireditve in društvene vesti

Kamnik. »Razvaline življenja«, **Finžgarjevo** dramo v treh dejanjih, vprižori 15. t. m. ob pol 4 popoldne v Kamniškem domu prosvetno društvo iz Doba.

Literaren večer. L. Mrzel bo v torek dne 17. t. m. ob 8 zvečer v vestibulu Delavske zbornice (levi vhod) na **Miklošičevi** cesti čital nekaj svojih novelet in odlomkov. Vstop prost.

Katoliško prosvetno društvo» v Spodnji Šiški ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 8 zvečer v samostanski dvorani. — Člani, udeležite se ga najpolnoštevilneje!

Mladinski dom na Kodeljevem. Danes ob pol 11 popoldne, ob 5 popoldne in ob 8 zvečer ter jutri, v ponedeljek zvečer ob 8, velika kinematografska predstava »**Stirje sinovi**«. Zelo zanimiva in napeta drama.

Kmetijska podružnica v Zagorju ob Savi bo priredila v nedeljo 6. oktobra veliko kmetijsko tombolo, katere čisti dobiček se bo porabil izključno za nabavo orodja in strojev za izpopolnjevanje kmetijske knjičnice in prirejanje predavanj in tečajev. Kmetovalce ter prijatelje kmetijskega napredka prosimo, da po možnosti darujejo dobite, za katere bodo zbirali potkrali. Društva in korporacije pa prosimo, da eventualne prireditve za ta dan odlože. Srečke po 2,50 Din so že v razprodaji.

Učruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana opozarja svoje člane, ki si hočejo dati nostrificirati svoje inozemske inženjske diplome, da dobijo vzorec prošnje v tajništvo Sekcije.

Pevske vaje trgoveškega društva »Merkur«, Pevski odsek trgoveškega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani prične s ponedeljkom 16. t. m. ob pol 9 zvečer v društvenih prostorih **Gradišče** 17, I. nadst., z rednimi pevskimi vajami. Vabijo se vsi pevci člani in prijatelji društva ter osobito mladi trgovski naraščajniki, ki imajo veselje do petja. Načelnik.

Orel

Orlovski odsek v Radovljici priredi v nedeljo, dne 22. septembra 1929 veliko javno tombolo ob 3 popoldne v Ljudskem domu v Radovljici s petimi tombolskimi dobitki (šivalni stroj, pogreznjiv in z vsem priborom za vezenje, telica, zaboj sladkornja, vreča moke, čevlji po meri in izbiri) ter nad sto drugih dobikov. Prebitek tombole je namenjen za preureditev telovadnice in ureditev letnega telovadišča. Tablice po 3.— Din za komad se naročajo pri Orlovskem odseku v Radovljici, odnosno jih bo dobili pred pričetkom tombole. Bogati dobitki kličejo vsakogar, da pri tej tomboli poizkusi svojo srečo.

Orel sv. Jakob, Ljubljana, prične jutri v ponedeljek dne 16. sept. z redno telovadbo v telovadnici šole na Grabnu. Orličji imajo telovadbo v ponedeljkih, Mladi pa v sredo in petkih od 6 do pol 8 zvečer. — Starši, pošljite svoje otroke! — Članska telovadba je v ponedeljkih, sredo in petkih od 8 do 9 zvečer. Bratje pridite vsi in točno! — Odbor.

Poizvedovanja

Rožni venec se je izgubil na **Rakovniku** dne 8. septembra. Ker je drag spomin, prosim da se vrne proti nagradi na **Rakovnik**.

VSESTRANSKO

Več Tuči!

Zgodovinska sodba zdrave človeške pameti

Kdor pije iz tega studenca, ga ne bo žejalo več, vse druge vode, reke, mlake ne morejo pogasiti duhovne žeje človeške duše: ta studenec je katoliška vera. Razlikuje se od vseh drugih ver, da je vedno ista in da vsem zadošča. Edinstvena je, da ji ni nič podobno, zato tudi nezmišljeno večno sovraštvo proti njej od vseh strani.

V teku zgodovine je zmaga katoliška vera, ker so njene teze bile hkrati teze zdravega človeškega razuma. Če bi vprašali danes protestanta, ali človek reši svojo dušo po slepem zaupanju v Boga ali tudi po dobrih delih, bi vsak protestant, ki ima normalno pamet, odgovoril, da so dobra dela gotovo koristna, saj to že zdrava pamet pravi. Niti ne slutiti več, da je pred tremi stoletji prav to bila glavna preporna točka med protestanti in katoliki in da so protestanti zavrgli vsa dobra dela.

Če boš danes kateregakoli normalnega človeka, ki ima še kako vero v Boga, vprašal: ali je Bog že pri ustvarjanju vnaprej obsodil gotovo število ljudi na večno pogubo brez ozira na njihova dela, ali pa, če Bog da priliko vsakemu človeku, da se svobodno udejstvuje in ga šele po delih sodi, bo trezen človek, ki ne pozna stoletnih verskih bojev, dal prednost drugi alternativni. Niti ne slutiti, da je prav slepa predestinacija in reprobacija tvorila glavni nauk kalvinistov kakor tudi mohamedancev.

Na Vzhodu je nastala sekta, ki je divjala proti umetnosti v cerkvah in vse podobe uničila. Iste nauke so zastopali Puritanci med protestanti. Menda je pač vsak izobražen človek danes vesel, da se puritanem in uničevalcem podobni posrečilo priti na površje ter uničiti vso cerkveno umetnost Italije in Evrope sploh.

V srednjeveških samostanih in cerkvah je bila tu pa tam korupcija: posamezni aristokratski plemiči, ki so se polastili opatskih in škofijskih sedežev, so izrabljali cerkveno premoženje zase in za svoje družine in za zlahtu. Pa kdo bo trdil, da je reformacija to zboljšala? Bojevnik, fevdalni grofje, lordi so ugrabili vse samostane in so nastanili v samostanskih hodnikih in dvoranah svoje konje, posestva so pa uživali zase in za svojo družino! Menda nikdo ne bo trdil, da je ljudstvo imelo kaj več koristi od take reformacije, kakor prej od samostanov.

Amerikanske sekste so zdaj uvodele v svoje cerkve vso tehniko modernih efektov. Filmi, umetni žarki, teatralne godbe, celo kletke s ptiči! Gre jim za senzacijo, za efekt, da bi privabili ljudi! Kolikokrat so prav protestanti obtožili katoliško Cerkev, da s procesijami, z zunanjimi sijajem, z godbo, s petjem »onečašča« božjo službo!

Rimski papež in njegova nezmisljivost, njegova vrhovna vladarska oblast: vse to se je nešteto krat slikalo kot absolutizem, tiranija... Toda pravoslavne in protestantske cerkve so končale vse v absolutni tiraniji svetnih vladarjev! Danes vse resne krščanske cerkve kličejo in stremijo po neki vrhovni instanci, ki bi dajala skupno, enotno smer vsemu krščanstvu in strašnem metežu današnje anarhije duhov.

Albigenzi v Franciji in budisti v Aziji so bili in so še pesimisti, ki zanikajo vsak zunanji napredek in hočejo potopiti človeka v brezdelno in brezplodno pesimistično sanjarjenje in nenaravno mrtvičenje. Po njihovi metodi bi moral postati ves svet velik samostan sanjačev. Cerkev je vedno trdila, da je samostansko, kontemplativno življenje nekaj vzvišenega, a da je samo za take, ki jih Bog posebno pozove. Cerkev je dvignila na oltarje poleg puščavnikov tudi ljudi, ki so živeli v najhujšem metežu javnega življenja.

Skratka: Cerkev je zastopala v neštetihih slučajih zdravo človeško pamet, sekste so ponudile neko ekstremno tezo, ki se je razvila kot moda za nekaj časa; človeška pamet sama je polagoma v teku stoletij obsodila take zablude in je potrdila prav to, kar je katoliška Cerkev avtoritativno razsodila. Chesterton, angleški konvertit, pravi: Če vidim, da kladivo stokrat zaporedoma udari naravnost na žebelj, moram reči, to kladivo je pravo.

Od liberalnega protestanta do katoličana

Mnoga so pota, ki vodijo v Rim. Po raznih smerih prihajajo duše do spoznanja resnice. Različni so boji in iskanja, po katerih duše osvaja od sebe ali od prednikov svojih izgubljen ali zavrnjen resnico. Pestra je slika, ki nam jo kažejo dušna vračanja konvertitov iz tujine v nekdanjo domovino. Zanimiva so njih vračanja, njih izpreobražanja iz brezverstva in drugoverstva v prepričano in praktično katoličanstvo in svoji raznoterosti. Po raznih potih so hodili, cilj pa je postal vsem eden in isti.

Kdor se vmisli in vživi v iskanja, boje, študij konvertitov, ta bo od njih zajel novega ognja in živeje trdnosti svojega verskega prepričanja. Na konvertitih žari biser Kristusove resnice in jasni luči. Na njih živi Kristusova beseda in dragocenen zaklad božjega kraljestva živo, prijemljivo, včasih trdo in viharo, a na zadnji postaji vedno blaženo osrečujoče življenje.

Moderni konvertiti se oglašajo, da z lastno besedo podajo razloge svoje konverzije. Ta mesec se je oglašil angleški konvertit G. K. Chesterton iz Londona s člankom: Zakaj sem katoličan.

Chesterton je zrasel v popolnoma protestantski hiši. Njegova rodovina ni bila več verno protestantska, ampak je postala liberalna. Še preden je Chesterton kaj mislil na katolicizem, je čutil, da s protestantizmom ne more

nič pravega početi, saj je protestantizem trdil vedno nasprotje tega, kar bi bilo po misli liberalen.

Ko se je Chesterton začel baviti z razmišljanjem in študijem verskih stvari, je bil spoznal, da je protestantizem po svojem bistvu negativen. Protestantizem je ali nekaj negativnega ali nekaj pozitivnega. V kolikor je nekaj pozitivnega, je že mrtev. V kolikor je tvoril skupino verskih nauk, protestantizma nihče več ne veruje. Prvotno protestantsko vero danes komaj še kdo ima — najmanj protestanti sami. To vero so že tako popolnoma izgubili, da so izvečine pozabili že njeno vsebino. Tudi reforme protestantizem ni prinesel. Najhujše stvari v takratnem preposvetnem katolicizmu je protestantizem še poslabšal. Kar je bilo v katolicizmu najboljšega, to je dobo reformacije preživel. Po štirih stoletjih je vse to dobro katolicizmu opravičeno, tako da njegovi nekdanji obsojenci segajo sami po teh katoliških stvarih, dasi ponajveč v izpačeni obliki. Psihoanaliza je neke vrste spoved brez gotovosti, ki jo spoved daje; idealni komunizem vrsta franciskanskega gibanja brez umerjajočega vpliva Cerkev; in amerikanske sekste »razsvetljujejo«, ko so tri stoletja grdile papistično »teatraliko« in »učinkovanje na čute«, svojo službo božjo z prekatraličnimi filmi in režno rdečimi svetlobnimi žarki.

Protestantizem je bistvena negativnost. Najrazličnejši in najbolj si nasprotujoči izpadi zoper Rim se pač ujemajo le v tem, da so naperjeni zoper Rim. Kakšna zapuščina, kakšno izročilo je to, ki vsak dan ali vsakih deset let pripoveduje drugo zgodbo in se vendar meni obdržati tako dolgo, dokler vse te nasprotne si zgodbe napadajo gotovega človeka ali gotovo ustanovo? Kako more biti sveta stvar, nedotakljiva zapuščina prednikov to, da nekaj sovražimo in naj bomo stanoviti le v sovražnosti, spremenljivi in vihravi pa v vseh drugih stvarih, celo v razlogih svojega sovraštva?

Take Chesterton ni mogel več vzdržati v protestantizmu. Upiralo se mu je, da bi se podajal na protestantsko bojno stališče zoper katolicizem. »Spoznati, da smo koga obrekli, in potem ne morda prositi odpuščanja, ampak iznajti nove napade, da moremo vztrajati v obrekovanju — to se mi je zdelo nizkotno ravnanje.« Zato je Chesterton sklenil, da preišče obrekovano Cerkev. Prvo vprašanje zanj je bilo, zakaj so liberalci tako iliberalni do Cerkev. Končni odgovor mu je bil, da Cerkev sovražijo kakor nič drugega na zemlji, ker pač ni podobna nobeni stvari na zemlji.

Močno je na Chestertona vplivalo to spoznanje: vero v vseh dobah strašansko napadajo. Sovražstvo zoper vero neuprestano menjuje svojo obliko in vsebino. O vseh mrtvih krivostih se domala da trditi, da so ne le mrtva, ampak tudi obsojena. Zdrav človeški razum jih sam obsoja, čim mine moda ali dotična manija. Zgodovina kaže: duh časa je blodil, Cerkev je pa ostala vedno na pravi poti.

To spoznanje je vodilo Chestertona do drugih spoznanj, ki so prihajala kakor udari kladiva. »Če kladivo stokrat zadene pravi žebelj na glavo, smo voljni verjeti, da to ni bil slučaj.«

Vzneseno pravi Chesterton ob koncu članka: Naj zadošča to, da tisti, ki poznajo katoliško prakso, nje ne spoznajo le za pravo, ampak tudi za vsakdar pravo, ko je vse drugo okrog napačno: tu se spoved dviga kot sedež čistosti, ko jo drugi svet brezumno zmerja za zaroto; tu se oznanja ponižnost, ko vsi naokrog slave napuh; tu se visoko cenijo čuvstva polna ljubezni, ko svet povečuje brutalno dobičkarstvo; tu se zastopa dogmatična strogost, ko svet prekipava zmedene jokavosti.

Atentati na pamet

V francoskih svobodomiselnih brošurah in listih se pojavljajo iznova trditve, ki so pravi atentat na pamet bralcev in sijajen dokaz svobodomiselnosti »resnicoljubnosti«. Po tem svobodomiselnem tisku je rimska cerkev kriva svetovne vojne; jezuitje pripravljajo novo pomlajevalno metodo po puščanju krvi; jezuitje so najeli morilce Franca Ferdinanda; kardinal Rampolla je bil zastrupljen od jezuitov, prav tako Pij X.; Rasputin in Mussolini sta agenta jezuitov; Pij XI. je skrit jezuit. Podobno »mordrost« je prinesla na Angleškem knjižica, ki svari pred jezuiti in socialisti obenem. »Socializem javno podpira papež.« »Socialisti v Britaniji store pod jezuitskim vodstvom vse, da bi deželo pripravili ob varnost in povzročili njen polom.« »Velik del modernega socializma je jezuitska organizacija.«

To je pa res »naprednost«, da potom tiska širijo med ljudske sloje take bedarije. Svobodomiselnost je pač po takem početju sijajno izkazana: svoboda misli za vsako neumnost! Kakor da je resnica blago za staro šaro! Kakor da naj ljudje za drag denar kupujejo svoje poneumnjenje! To so res atentati na človeško pamet — v svojem rodu in po svojem učinku strašnejši od atentatov na človeško življenje. In nič ne bo čudno, če ti ali podobni atentati priromajo kdaj tudi k nam kot napredno in svobodomiselnost blago.

POZOR!

V malo dneh izide:

POZOR!

Dr. Mihael Opka:
Jagnje božje

Dvanajst govorov o daritvi sv. maše

Ta nova dr. Opkova knjiga utegne biti z ozirom na sodobno liturgično gibanje posebne važnosti, zato poudarno nanjo naprej opozarjamo

Ljubljana naj napreduje!

Prof. Evgen Jarc

Prehod čez Dunajsko cesto in razširjenje glavnega kolodvora

Na zadnji seji ljubljanske občinske uprave je bilo podano poročilo o ureditvi prehoda čez Dunajsko cesto. Ugotovilo se je sledeče:

1. Ljubljana se razširja predvsem proti severu. V severnih okrajih je naraslo število prebivalstva od leta 1880 do 1921 od 9000 na 25.000, to je za 177 odstotkov, v južnih okrajih pa od 19.000 na 28.000, to je za 47 odstotkov.

2. Posebno naraščajo severni okraj onkraj proge Dunaj—Trst. To upošteva novi regulacijski načrt, ki vsebuje prostora za ca. 35.000 ljudi, ki bodo gravitirali na Dunajsko cesto.

3. Dunajska cesta bo sčasoma ne samo velika tranzitna medkrajevna komunikacija, ampak tudi najvažnejša žila Ljubljane, kljub temu, da se bo deloma razbremenila preko Smarinske ceste in nove komunikacije, ki je predvidena blizu Jamskega trga v Mostah, katere naj veže severovzhodni z jugovzhodnim delom v Mostah.

4. Preložitve sedanega kolodvora je izključena. Stala bi 300 milijonov dinarjev poleg odkupa hiš. Tudi bi se za tak slučaj že zdavnaj bila morala izdati za dotično ozemlje stavbna prepoved, kar se pa ni zgodilo. Tudi poglavitve ali dvigovanje tirov bi stalo enako vsoto.

5. Izvršitev projekta iz leta 1919 postaja vsak dan dražja, ker nastajajo na prostoru takrat projektiranega kolodvora vsak dan nove hiše, ki bi jih bilo treba podreti. Zato se je železniška uprava odločila za okvirni projekt za leto 1907 in je prometno ministrstvo za to v proračun za leto 1930/31 vstavilo prvič vsoto treh milijonov dinarjev in sicer na pobudo železniške direkcije v Ljubljani. S tem je storjen prvi korak za preureditev glavnega kolodvora. O tem projektu sem poizvedel sledeče:

Že južna železnica je leta 1907 odobrila za ta okvirni projekt kredit 2.258.000 kron. Program pa je bil:

1. Podvoz na Martinovi cesti.
2. razširjenje tirnih naprav preko Martinove ceste,
3. preureditev tirnih naprav pred postajnim poslopjem, tako da se loči osebni kolodvor od tovornega in pridobi prostor za tri obojne perone,
4. zgradba treh otočnih peronov,
5. razširjenje postajnega poslopja,
6. nova kurilnica.

Dela pod 1. in 2. so bila izvršena leta 1909 in 1910 in so stala en milijon kron. Ostala dela je pa preprečila svetovna vojna.

Ostalo bo torej pri tem od južne železnice začetanem programu z nekaterimi izpremembami, tako da se bo kurilnica preložila lahko na gorenjski kolodvor in carinarnica zgradila pri Martinovi cesti desno od proge.

Za te investicije je preloženih blizu 20 milijonov dinarjev, od katerih predstavlja zgornj navedena vsota treh milijonov dinarjev prvi obrok.

V tem projektu je predvidenih preko Dunajske ceste šest tirov, radi česar postane vprašanje prehoda tem nujnejše.

Ker je Dunajska cesta tako važna komunikacija, se ji ne sme vsiljevati krivulja, ampak se mora iskati rešitev v smeri, ki jo ima sedaj, namreč v ravni črti. Izvršiti bi treba pod ali nadvoz v širini 15 metrov. Za to pa je potrebno že sedaj rezervirati potrebni svet, kar je storil občinski svet s svojim sklepom 6. marca 1928, ko je sprejel novo stavbno črto,

Čarovnije v filmu

Mnogokrat gledamo v filmu prizore, katerih si kar ne moremo razložiti. Filmska tehnika je iznajdljiva in zelo interesna. Tembolj z interesom pa gledamo film, če vemo kako je ta ali ona »čarovnija« tehnično izvedena.

Prvovrsten umetnik na tem polju je ameriški filmski igralec Douglas Fairbanks, lep in močan deček. Znan je iz filma »Bagdadski tat« v katerem odnese lepo princeso na preprogi, ki prosto plava v zraku. Vsa obiskovalca kina se je gotovo čudili, kako je to mogoče. V resnici zadeva s preprogi ni tako enostavna in je bilo snemanje združeno z velikimi denarnimi stroški. Treba je bilo zgraditi poseben stroj, ki je enakomerno dvigal preprogo, da se je gledalec zdelo, kot da jo nese veler. Preproga je bila pritrjena na tanko leseno desko in je visela na črevnatih strunah. Strune so bile natančno iste barve, kot je bilo slikano ozadje, zato jih ni bilo mogoče opaziti in gledalec se je zdelo, da visi preproga, na kateri sta sedela Douglas in lepa princesa, prosto v zraku. Stroj, ki je preprogo enakomerno dvigal, je pa bil seveda skrit.

V filmu smo tudi že videli, kako Douglas jezdi na konju med oblaki. Kako to naredi? Jezdec jaše po struni, ki je pritrjena s črnim žametom. Istočasno se povzročajo s paro oblaki in mi imamo utis, kot da jezdec s konjem plava med sinjimi oblaki.

Največji »čudež« Douglasov pa je oni v sceni, ko drže kvišku debelo mornarsko vrvi, ki se v zraku napne kot palica, po kateri Douglas pleza, kot po drugu. Seveda smo vsi mislili, da je vrvi zgoraj pritrjena na nevidnih žicah. Pa ta možnost je kmalu postala izključena, ko smo začudeni videli, da je Douglas, ko je priplezal do vrha, konec vrvi zaobrnil navzdol. Kako je to, da vrvi prosto visi napeta v zraku, ne da bi bila kje pritrjena? Prav pred kratkim je spreten reporter izvil iz Douglasa to skrivnost. Pa je stvar čisto enostavna. — Douglas je vso sceno kratkoma na glavo postavil, dekoracije za ta prizor so bile narobe slikane in vsi drugi rekviziti narobe postavljeni. Vrv je visela navzdol in Douglas je z glavo navzdol sprotno plezal po njej in je ob koncu zaobrnil konec vrvi navzgor. Čisto enostavna ta vežba zanj sicer ni bila, ampak gledalec je bil očaran.

Spomnite se na film »Nočni kriki«, katerega je kino »Ljubljanski dvor« pred kakim mesecem

ki dopušča napravo zadosti širokega nad- in podvoza.

Občinska uprava bo morala o tem velevažnem vprašanju čimprej izpregovoriti odločilno besedo.

Državna ženska gimnazija v Ljubljani

Ljubljana je danes edino večje mesto v naši državi, ki nima državne ženske gimnazije, dočim jih šteje Belgrad trije, druga mesta jih imajo po dve: Niš in Zagreb, po eno pa: Kragujevac, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Skopje, Split, Subotica, Sušak in Zemun. In vendar je bilo v Ljubljani na vseh srednjih šolah koncem šolskega leta 1928/29 učenk 1072, in sicer na I. državni humanistični gimnaziji 87, na II. drž. realni 206, na III. drž. realni 131, na drž. realki 74 in na mestni ženski realni 575.

Ljubljanska mestna občina se že dolgo trudi, da bi dosegla podržavljenje liceja, oziroma ženske realne gimnazije. Saj je ta zavod, ustanovljen svoj čas kot reakcija proti samostanskim zavodom in iz nacionalnih ozirov, že zdavno izgubil svoj raison d'être. Leta 1925 je bilo že na tem, da bo podržavljen, pa je radi izpremembe v ministrstvu stvar padla v vodo, dasi je učna praksa pokazala, da je ustanovitev posebnih srednjih šol za žensko mladino nujno potrebna.

Letos poleti je mestna občina vladi stavila predlog, naj bi se izvršilo podržavljenje mestne ženske realne gimnazije tako, da se izpremeni sedanja III. državna gimnazija v čisto žensko realno gimnazijo, ki se ji naj priklupi, poleg učenk, ki obiskujejo sedaj II. državno realno gimnazijo, cela mestna ženska realna gimnazija. Učenk iz I. državne gimnazije in drž. realke ne bi kazalo pritegniti, ker sta to zavoda svoje vrste. Tako organiziran zavod bi štel 912 učenk z 20 razredi, na II. državni realni gimnaziji pa bi bilo 1012 učencev v 23 razredih. Prehod naj bi se izvršil stopnjama, in sicer bi se prevzeli prvo leto 2—4 nižji razredi, ostanek stopnjama. Učiteljstvo bi se prevzelo po posebnem dogovoru in mesto bi tudi dalo potreben prostor še nekaj let na razpolago.

O tem predlogu se bo odločilo te dni v prosvetnem ministrstvu v Belgradu. Če se sprejme, pomeni to za mestno občino prihranek letnih 1 milijona dinarjev in pridobitev poslopja za druge šolske namene.

Državne ceste v Ljubljani

Država ima v Ljubljani 9656 metrov cest, česar javnost splošno ne ve, ko kritizira njih stanje. So pa to: Cojzova cesta, Florjanska ulica, Karlovska cesta, Dolenjska cesta, Rožna ulica, Sv. Jakoba trg, Trubarjeva ulica, Emonska cesta, Rimska cesta, Tržaška cesta, Bleiweisova cesta, Gosposvetska cesta, Dunajska cesta in Celovška cesta. Znano je slabo stanje mnogih teh cest, ki se pripisuje rado na rovaš mestne občine. Ker mora po novem cestnem zakonu mestna občina plačati stroške za vzdrževanje teh cest, kolikor presegajo običajne stroške za državne ceste, so se uvedla pogajanja, da bi mestna občina prevzela v oskrbo vse te ceste z vsemi dolžnostmi in pravicami, država pa bi prispevala, kolikor so jo doslej stale te ceste vsako leto. Ker je to načelo že sprejeto, bo občina, čim se zedini z državno upravo glede prispevka, te ceste polagoma spravila v tako stanje, kakor to odgovarja njih pomenu za mestni in medkrajevni promet. Stane pa moderna ureditev vsakega kilometra ceste do en milijon dinarjev.

igral, v katerem priljubljeni pes Rin Tin Tin reši štiriletno punčko iz strašnih krempljev velikankega kondorja. To je bila sijajno posrečena imitacija tega velikankega orla, v katerega truplo je bil vdolan motor, ki je gibal silne peruti, »stiče sam pa je visel na črevnatih strunah, kot preproga iz »Bagdadskega tatus«. In ne vem koliko procentov gledalcev morda ni verovalo, da ne bi bil ta strašni kondor naraven.

Tako je filmska tehnika zelo izpopolnjena, vsak dan se v njej odkrivajo nova »čuda« in prav zanimivo jih je študirati. Tudi mi se bomo v naši rubriki še menili o njih.

—O—

Film »Eliso, devojka s Kavkazac«, ki ga te dni igra kino »Ljubljanski dvor« je ruske sovjetske produkcije Goskino Petrograd. Manuskript je spisan po istoimenem romanu gruzinskega pisatelja Kasteka. Film je zanimiv, ker je sneman na licu mesta, v divjih kavkaških gorah in je dosedaj edini originalni film iz kavkaškega življenja. Vsi igralci, tudi glavni junaki so domačini. Eliso igra Gruzinka, ki slove po svoji lepoti. Režija N. Sengelja je mestoma prav duhovita.

Ljubljansko gledališče

Nova gledališka sezona v ljubljanskem Narodnem gledališču, Ljubljanska drama otvori sezono v soboto, dne 21. t. m. Otvoritvena predstava bo Goethejev »Faust«. To največje delo nemškega genija bo topot drugi vpričizorjeno na slovenskem odru. Pred 20 leti se je igral »Faust« v režiji takratnega intendantata višjega mag. svetnika, g. Frana Govekarja z Nučičem v naslovni vlogi. Marjetico je igrala gospa Borštnikova, Meftista pa g. Dragutinovič. Letošnjo uprizoritev »Fausta« je pripravil prof. Osip Šest. Osnutke dekoracij je izvršil scenograf asst. slikar prof. Vavpotič, naslikala pa jih je gledališka slikarna pod vodstvom šefa g. Skruznja. Pri tej vpričizoritvi »Fausta« se bo prikratk uporabljal sistem misterijskega odra, ki daje možnost hitrih izmenjav v sceni. Ti pa zato, ker ima več pozorišč.

Modni salon gospe Zdenke Rodčeve

zopet odprti

Miklošičeva cesta 10/L.

(Palača Zadr. gospod. banke)

Ljubljanski tramvaj in radio

Svojčas smo že spregovorili o motnjah, ki jih povzroča ljubljanska cestna električna železnica oddajanju radio programov in je mestna občina sklenila, da te motnje vsaj ublaži če že ne docela odpravi. Šlo je tedaj za izboljšanje loka, ki se drgne ob električno žico ter dovaja električni tok motorju. Sklenjeno je bilo, da se tisti del loka, ki se dotika električne žice, opremi z mehkejšo snovjo kot je kovina, da reakcija trenja ne bo več prasketanje in pokanje, ki zlasti v večernih urah mučno moti radio. Uprava železnice je obstala pri tem delu na pol poti in motnje se še vedno pojavljajo. Znano je, da so uprave inozemskih velemerst s posebnimi naredbami že davno zaščitile radio in prepovedale ob času radijskih oddaj delovanje visoko frekvenčnih aparatov, tramvajski promet pa uredile tako, da ne povzroča radiu prehudih neprijetnosti.

Vprašanje, da se tramvajske motnje radia v naši prestolici docela odpravijo, postaja sedaj, ko so načrti za razširjenje tramvajevske omrežja govori in tako rekoč tik pred uresničenjem, še bolj aktualno. Kakor čitamo, bodo na novih progah vozili novi vozovi, ki se bodo seveda menjavali s starimi. Da stari vozovi že davno več ne odgovarjajo dejanskim potrebam prometa, je znana stvar. Če so že izdatki, ali bi ne kazalo vseh prog opremiti z novimi vozovi? Pri nabavi novih električnih voz mestni občini nujno priporočamo, da se ozira na omenjene motnje radia in da omili Ljubljani take vozove, ki teh motenj ne bodo povzročali. Če se to ne zgodi, bodo deležni motenj tudi radio naročniki ob podaljšanih progah, kar seveda ne bi bilo v prospek in zaščito razvoju radiofonije v Ljubljani. Zanimanje za radio stopnjuje narašča, prebivalstvo vedno globlje pojmuje pomen radia, zato raste tudi odpor proti vsemu, kar moti radio-oddajo. Upravičeno tedaj pričakujemo vsi prijatelji radia, da merodajni čimprej ne prezro naših težav in nas zavarujejo v bodoče pred tramvajskimi motnjami.

RADIO-POLICIJA.

Pariška policijska prefektura namerava v kratkem osnovati nov oddelček — radio policijo. Ta oddelček bo imel v glavnem nalogo, da bo preprečeval oddajanje takih radio poročil, ki ogrožajo varnost države. Na raznih krajih v Parizu bodo postavljeni orientacijski aparati, ki bodo iskali in razkrinkovali skrite prepovedane oddajne postaje. Dalje bo imela radio-policijska naloga, da bo brezlično informirala inozemske policije o prstnih odtisih, fotografijah, značilnostih in dejanjih zasledovanih zločincev. Prvi poskusi, pri katerih bodo sodelovale pariška, londonska in berlinska policija, se prično v kratkem.

RADIO ČASOPIS ZA SLEPCE.

Londonski »National Institut for the Blind«, (narodni zavod za slepce, Great Portland Street) izdaja vsak petek radio list za slepce: »Braille Radio Times«. List je tiskan v Brailleovi pisavi za slepce in vsebuje vse važnejše programe radio postaj. Izdajanje lista podpira veliko angleško radio glasilo »Radio-Times«. Pogosto izide v »Braille Radio Times« tudi kak tehničen ali literaren članek v prilogi, včasih pa tudi vsebina oper, ki jih oddajajo postaje.

RADIO IN STRELA.

Vpliv strele na sprejem radio-prenosov in motnje, ki nastanejo pri tem so preiskali s poskusi. Z umetno strelo so eksperimentalno dognali, da nastane motnja le tedaj, če se električna napetost sprosti. Pomisliti je treba, da so bliski v naravi povprečno 3 kilometre dolgi, da dosega napetost več milijonov voltov in so do 10.000 amperov jaki in da divja povprečno na svetu ob vsakem času približno 1800 neviht z okoli 100 bliski na sekundo. Motnje pri radiosprejemih so torej prav razumljive.

Trst je pričel s poskusnim oddajanjem na valu 248.

Dve novi radiopostaji gradi Francija: eno v Bordeaux-Lafayette s 30 KW, drugo pa v Strassburgu z 12 KW.

Programi Radio-Ljubljana:

Program kot je bil objavljen v Radio-vestniku se v toliko spremeni, da nastopi godba Dravske divizijske oblasti v petek, 20. septembra, v soboto pa oddajamo zagrebški spored. Nastop g. Grbe pa sledi pozneje.

Nedelja, 15. septembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.30 O bolniški postelji dr. A. Tominec. 11.00 Koncert Radio-orkestra: Teike: Stari prijatelji; Ertl: Velikomestna deca; Lincke: Gospa

Luna; Jense: Deklica iz Črnega gozda; Soeser: Fiametta; Tosselli: Serenada. — 15.00 O krmi, predava inž. Eiselt. — 15.30 Komični prizori iz »Desetega brata« (člani nar. gled.). — 16.30 Tamburaški zbor prosv. društva iz Smartna pri Kranju: Uvodna koračnica (Junaki iz Like); Na Dinarskim hridinam; Pomladanska polka; Odlomek iz »Prodane neveste«; Na obali Save; Odpiraj okence; Frankopanka; Kot nekdanj v maju; Zaključna koračnica (Bosnjaki gredo). — 20.00 Prenos iz Zagreba. Gounod: Faust. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Ponedeljek, 16. septembra: 12.30 Reproduciran glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.00 Koncert Radio-orkestra: Blankenburg: Slovo gladijatorjev; Febras: Mesečna noč na Alstru; Grieg: Peer Gynt suite I.; 1. jutranje razpoloženje; 2. Ezina smrt; Maly: Zo slovenska (česki potp.). — 19.30 Zdravstveno predavanje. Zivljenjska moč naroda, dr. Bojan Pirce. — 20. Reproduciran glasba. — 20.30 Prenos iz Budimpešte. 22.30 Casovna napoved in poročila.

Torek, 17. septembra: 12.30 Reproduciran glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.00 Koncert Radio-orkestra: Ruprecht: Iz lastne moči; Strauß: Akvareli; Ruysen: Azijada, orientalska suita; Ellenberg: V gozdni kovačnici; Freire: Aj, aj, aj. — 19.30 Slovenska literarna zgodovina, prof. dr. Gralenauer. — 20.00 Pevski koncert kvarteta Glasbene Matice (gg. Pelan, Pečenko, Završan, Skalar): G. Ivavice: Slovo od lastovke; A. Hajdrich: 1. Slabo sveča je brlela, 2. Nisem Nemeč; A. Foerster: 1. V tili noči, 2. Milica, A.; Schwab: Slanica, Teče voda; Boleraz, Slovaške narodne pesmi, Koroška narodna: Gor čez izaro, Narodna: Na vas. — 21.00 Koncert Radio-orkestra: Febras: Karmen; Ziehrer: Ponočnjaki; Rossini: Seviljski brivec; Kaškarov: Z ruskih ravnin; Ketelbey: V samostanskem vrtu; Eorchert: Moja ljuba Lola. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Sreda, 18. septembra: 12.30 Reproduciran glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.00 Koncert Radio-orkestra: Reimann: Ogrska koračnica; Lanner: Snubčji; Grieg: Peer Gynt suite II; Williams: The Call of Spring; Benatzky: Zvonovi ljubezni. — 19.00 Otroški kotiček, radio-letka. — 19.30 Izročitveno pravo dr. Fr. Loretto. 20. Prenos iz Prage. — 22.30 Casovna napoved in poročila.

Četrtek, 19. septembra: 12.30 Reproduciran glasba. — 13.00 Casovna napoved borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.00 Koncert Radio-orkestra: Pavčič: Narodna koračnica; Lehar: Ciganska ljubav; Nevin: En dan v Benetkah; Leopold: Praga; Lehar: Prva ljubav; 19. Kako živijo mravlje, prof. Pengov. — 19.30 Reproduciran glasba. — 20. Koncert godbe dravske divizije na pihala: 1. Cerin: Slovenski fantje, marš;

2. Jaki: V kresni noči, intermezzo; 3. Muhvič: Srb, Slovenec in Hrvat; 4. Brodli: Iz Niša in okolice, srbski polpourri; 5. Parma: Polpourri iz opere »Cariline amazonke«; 6. Lipold: Hrvatski dom; 7. Palor: Suita slovenskih veselih in žaljivih pesmi; 8. Jaki: Jugoslovanske cvetke; 9. Dolinar-Cerin: Miljenci, slov. narodne; 10. Muhvič, Stubiška koračnica. — 22.30 Casovna napoved in poročila.

Petek, 20. septembra: 12.30 Reproduciran glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.00 Koncert Radio-orkestra: Febras: Banket, koračnica, Lanner, Peštanjci; Flotow: Aleksander Stradella, Dvorak: Dve pesmi: 1. Kdaj mne stara matka; 2. Kež duh muij sam, Bayer; Vila lutka. — 19.30 Gospodinja ura, gđ. C. Krekova. — 20.00 Reproduciran glasba. — 20.30 Španski večer, simultani srednjeevropski prenos. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Sobota, 21. septembra: 12.30 Reproduciran glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.00 Koncert Radio-orkestra: Mendelsohn: Poročna koračnica; Lehar: Kraljica Tanga; Friederiksen: Iz severne dežele; Lincke: Berlin v noči. — 19.00 Delavska ura; Borza dela, govori Fr. Zužek. — 19.30 Poglavlje iz vzgojslovja, Pero Horn. — 20. Reproduciran glasba. — 20.30 Prenos iz Zagreba, komorni večer. — 22.30 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Nedelja, 15. septembra.

Belgrad: 12.10 Radio orkester; 13.30 Dnevne vesti; 17.30 Koncert Nikoličevega ciganskega orkestra. — 20.30 Ljudski koncert g. Pomorišča. — 21.30 Dnevne vesti. — 21.40 »Kir Janja« — Popovičeva komedija. — 22.45 Radio-jazz-orkester. — Zagreb: 11.30 Dopoldanski koncert. — 12.00 Zvonovi. Nato nadaljevanje koncerta. — 20.00 Prenos iz opere. — Varšava: 10.15 Služba božja. — 17.00 Ljudski koncert. — 20.30 Večerna glasba. — 22.45 Plesna glasba. — Budapest: 10.00 Cerkevna glasba. — 11.30 Prenos službe božje iz evang. cerkve. — 12.30 Cas, vreme, nato koncert opernega orkestra. — 16.00 Prosta ura: 1. Dansko, pesmi. — 17.15 Koncert orkestra. — 18.30 Ciganska kapela. — 19.15 Koncert operne pevke Röberl. — 20.00 Pestr večer. — 22.00 Cas, vreme, ciganska kapela. — Dunaj: 11.00 Dopoldanski koncert. — 16.00 Popoldanski koncert. — 18.15 Prenos nogometne tekme med Avstrijo in Čehoslovako. — 19.00 Violinske sonate. — 20.15 Opereta »Mikado«. — Milan: 10.40 Vokalni in godalni koncert religiozne glasbe. — 16.00 Kvintet. — 20.00 Giordanova opera: »Siberia«. — Bruno: 9.00 Religiozna glasba. — 12.00 Orkestralni koncert. — 16.30 Koncert. — 19.05 Orkestralni koncert. — 20.20 Flauta in piano. — 21.00 Simfonični orkestralni koncert. — Langenberg: 9.05 Evangeljska jutranja slovesnost. — 12.30 Zborov. skladbe (plošče). — 13.00 Radio orkester. — 16.30 Večerni koncert. — 20.00 »Zadnji valček« opereta. — Rim: 10.10 Religiozna glasba. — 17.00 Pester koncert. — 21.30 Puccinijeva »Tosca«. — Berlin: 11.30 Orkestralni koncert. — 13.15 Laha glasba. — 15.30 Klavir. — 16.00 Beg v primitivnost. — 16.30 Zabavna glasba. — 20.00 Spremljave. — Nato poročila in ples do 24.30. — Katovice: 10.00 Služba božja. — 12.15 Godba na pihala. — 16.00 Religiozno predavanje. — 16.40 Kmetjsko predavanje. — 17.00 Ljudski koncert. — 20.30 Večerni koncert iz Krakova. — Toulouse:

18.00 Velik simfonični koncert. — 20.30 Koncert radiokluba. — 20.45 Orkester balalajk. — 21.00 Koncert. — 21.30 Simfonični orkester. — 22.00 Kor. — Stuttgart: 16.30 Koncert radio-kluba. — 21.00 »Skupni zakon« — Reifova parodija. — 21.45 Ljudski večer. — Praga: 10.15 Jesen v našem poljedelstvu. — 11.00 Koncert. — 16.30 Orkester. — 19.30 Plesna glasba. — 20.00 Ljudska glasba. — 21.00 Koncert. — Torino: 17.00 Koncert radio-kluba. 19.15 Koncert radio-kluba. — 20.30 Prenos iz Milana. — M. Ostrava: 12.00 Radio-orkester. — 16.30 Orkestralni koncert. — 20.00 Beethovenove kompozicije. — 21.00 Koncert iz Brna. — Leipzig: 17.30 Orkestralni koncert. — 19.30 Prenos opere iz gledališča. — Breslau: 12.00 Veseli kvarteti. — 15.30 Popoldanska zabava. — 19.00 Mendelsohnova proslava.

Ponedeljek, 16. septembra.

Belgrad: 12.45 Radio kvartet. — 13.30 Dnevne vesti. — 17.30 Prenos gardne godbe. — 20.30 Klavirski večer g. Iv. Petrovič. — 21.30 Dnevne vesti. — 21.40 »Vdovec«, Sakorjev monolog prednaša g. Nikola Divjak. — 22.55 Prenos koncerta balalajk. — Zagreb: 11.30 Plošče. — 12.00 Zvonovi cerkve svetega Marka. — Nato plošče. — 20.30 Internacionalni koncert (Prenos iz Budimpešte). — Varšava: 18.00 Laha glasba. — 20.30 Mednarodni koncert iz Budimpešte. — 22.00 Poročila. — Budimpešta: 12.05 Iz opere. — 17.10 Predavanje ogrskih skavtov. — 17.45 Koncert filharm. družbe. — Nato koncert ciganske kapele. — Dunaj: 16.00 Popoldanski koncert. — 18.30 Turško obleganje Dunaja. — 19.00 O naratonskem teku. — 20.05 Pesmi in arije. — 20.30 Prenos iz Budimpešte. — Milan: 12.30 Radio-koncert. — 16.30 Mladinska ura. — 17.00 Mali koncert. — Bruno: 12.20 Koncert. — 16.30 Za ženske. — 18.15 Muzikalno predavanje. — 20.30 Prenos iz Budimpešte. — Langenberg: 13.05 Koncert. — 17.35 Radio orkester (nemške romantične opere, odlomki). — Rim: 17.30 Popoldanski koncert. — 21.00 Laha večerna glasba: Kalmat: »Cirkuska princesa«. — Moderne pesmi. Čehova šala: »Medved«. — Berlin: 19.30 Godalni kvartet. — 20.30 Mednarodni program iz Budimpešte. — Katovice: 18.00 Laha glasba. — 20.30 Prenos iz Budimpešte. — Toulouse: 18.00 Plesna glasba. — 19.00 Zivljenje velikih mož. — 19.15 Soli. — 19.30 Popevke. — Stuttgart: 20.00 Büchnerjeva drama: Woyzeck. — 21.30 Koncert komorne glasbe. — Praga: 12.20 Radio-orkester. — 17.30 Koncert. — 19.05 Křopalov večer. — 20.30 Prenos iz Budimpešte. — Torino: 17.00 Koncert radio-kluba. — 19.15 Koncert radio-kluba. — 21.00 Koncert. — M. Ostrava: 12.20 Radio-orkester. 19.05 Křopalova proslava. — 20.30 Prenos iz Budimpešte. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert. — 20.00 Amerikanske pesmi. — Breslau: 16.30 Zabavni koncert. — 17.30 Pravljice za odrasle. — 19.05 Glasba iz Amerike. — 20.30 Niemanov večer.

Dovršenje radio sprejema

Danski inž. Klaudivj Thenebrok je izpopolnil reprodukcijo tako, da se lahko govori z dovršeno naravnim sprejemom.

Bistvo iznajdbe je:

Transformatorji v nizkofrekvenčnem ojačevalcu poudarjajo gotove višje glasovne lege. Godba in govor dobi nenaraven, kovinasto oster zvok. Pri močnejši jakosti glasu je sprejem znatno spačen vsled predmagnetiziranja železnega jedra transformatorjev. Nasprotno pa poudarja odporni ojačevalci srednje glasovne lege pred vsem na škodo visokih. Glasba in govor postane temna, mehkožno zastrta. Godala izgube svojo značilno barvo, ki jo dajejo baš visoki gornji harmonični toni. Močno spačenje nastopi vsled težke izločitve visoke frekvence iz končnih stopenj.

Thenebrokova konstrukcija izloča prvič visoko frekvenco avtomatično in popolnoma iz nizkofrekvenčnega ojačevalca, zato je reprodukcija izredno čista in prosta tujih glasov. Drugič ojačuje ista vse glasovne lege od najnižje do najvišje popolnoma enako. Godba je čista, polna, povsem naravna in neprekosljivo plemenita.

Iznajdbo izkorišča družba Slord, kateri pripada Thenebrok. O izredni kakovosti Slord-aparata smo sicer že poročali. Jugoslovska delavnica Slord se je ustanovila v Ptuj-Vičava. Vodi jo inž. A. Mlaker.

Družba Slord je cene res znatno znižala, oziroma oddaja aparate do 1. januarja po delavniški ceni. Tudi daje prvemu aparatom v vsakem mestu znaten popust, da seznani širše ljudstvo s to novo konstrukcijo, ki se jo pač lahko smatra pri nas kot kvalitativno vodilno znamko. Ostala pojasnila Vam bo dala Družba Slord, Ptuj-Vičava.

Dolgi jesenski večeri

se bližajo,

dragi možiček!

Da nama ne bode dolgčas, si že sedaj preskrbiva za godbo in petje, pouk in zabavo! — Poglejva tja v prodajni paviljon

Radio Ljubljana

Miklošičeva cesta 5

in kupi mi lep radio-aparat kot sva ga zadnjič videla na velesejmu.

Četr ure pred programom

(Nace Plak, radio-poročevalec.)

Jako enostavno je, sesti v naslonjač, si natakniti slušalke na ušesa in poslušati radijev program. Se bolj enostavno je, program kritizirati in izraziti pobožno željo, naj vse skupaj vrag vzame, če ni za stran programa in brezhibne oddaje vse tako, kot si želi posamezen radio-naročnik. Zato, menim, ni baš prijetno, tičati v koži tistih gospodov okoli ljubljanske radio-postaje, ki morajo tako rekoč noč in dan razmišljati, kako bodo zadovoljili vsak dan dvakrat nad 12.000 slovenskih ušes (računam na vsakega poslušavca in poslušavko po en par ušes) in Bog ve, koliko inozemskih prijateljev radia še zraven.

Sem se oglašil tam na Bleiweisovi cesti v Radiu četr ure pred popoldanskim programom, da bi napasel prirojeno mi radovednost, kako gre zadeva gospodom izpod rok. Ze na pragu me je osupnilo nervozno odpiranje in zapiranje vrat. Obšel me je občutek, da me prvi, ki me ugleda, vrže enostavno z mojo radovednostjo vred ven. Toda sem pogumen človek, vojak sem bil, bridko puško sem nosil, gledal smrti v oči, naskakoval sovražnika, bil odličen kovan in sploh, ne ustrašim se zlepa. Stisnil sem zobe in energično voščil mlademu možu, ki je planil iz neke sobe na hodnik, dober dan. Naj ga Bog da, dober dan, je odvrnil, a on da nima pravič časa. »Četr ure pred programom!«, je utemeljil kratko in z velikimi koraki šel mimo mene. »Jaz ga pa imam, čas«, sem si mislil. »In glavno, da ga ima eden izmed naju.« Stopil sem enostavno za gospodom in ga dohitel v sobi, kamor je vstop prepovedan. Sklanjal je je nad nekatere brneče naprave na tleh, se zopet hipoma vrvaval in pričel otipavati in premikati neke kljčke in kljukice na steni. »Kaj pa počenjate, gospod?«

»Iščem defekt!«

»Ste ga zgubili?«

Divje me je pogledal, nato pa se pomilovalno nasmehnil in rekel, da mu ni do šale četr ure pred programom. Jedva sem se pravočasno umaknil, da me ni podrli na tla, ko se je sunkoma obrnil proti vratom, skozi katera je vstop tudi prepovedan. On noter, jaz za njim. Kar vrtelo se mi je v glavi, ko sem videl na mizah, na tleh in na steni črne aparate, spojene z neštetimi žicami, plavo in rdeče gorče žarnice, na marmornato steno pritrjene regulatorje, medene okrogle škaltilce z nihajočimi iglami v njih itd. Kakor otrok, vajen svoje igrice, se je sukal mladi gospod med temi napravami, zdaj zavrtel kolesce, zdaj zopet premaknil kako kljuko. Nazadnje pa je, vidno pomirjen, dvignil telefonsko slušalko in sporočil nekam, da je vse v redu in da ni defekta.

»Torej ga niste našli, defekta?«, sem sočutno vprašal.

»Hvala Bogu ni gal! Tudi v Domžalah ga nimajo. Lahko bomo pričeli.«

»Hm, brez defekta?«

»I, seveda! Če bi imeli defekt, ne moremo pričeti z oddajo programa. Defekt namreč pomeni, da nekaj ni v redu, da je nekaj pokvarjeno.«

»Oprostite, sem hodil v enajsto šolo na Vrh-niki in se tiste čase tam nismo učili latinščine. Ali bi mi hoteli glede defektov v radiju še kaj povedati?«

»Bav rad. Kot službujoči radio-tehnik upam, da vam bom mogel stvar razložiti docela nazorno. Kar tu-le poleg mene sedite, zakaj jaz ne smem proč med izvajanjem programa. Paziti je namreč treba, da gre oddaja gramofonske godbe skozi te-le aparate enakomerno in brez motenj. V ta namen moram večkrat zasukati te kolesce. Pa vrniva se k defektom. Neroden defekt se lahko primeri n. pr. tedaj, ko oddajamo prenos opere iz gledališča. V

gledališču imamo posebno napravo, ki se ji pravi mikrofonski ojačevalec. Ta pojačuje glasove z odra in jih odvaja na poštno centralo. Radi slabih kontaktov (stikov) utegne na tej poti nastati defekt.

Druga proga je od pošte do semkaj, tretja od nas do Domžal. Slednja se imenuje modulatorijska proga. Od izvežbanosti našega tehničnega osobja je odvisno, da naglo ugotovi, kje je nastal defekt in kako ga odpraviti, da ne bo pritožb s strani občutljivih poslušavcev. Baš tej izvežbanosti je dostikrat pripisati, da poslušavci defekte niti ne opazijo.«

»Pa ste res tičeli!«

»Moramo biti, samo da ohranimo zadovoljnost in dobro razpoloženje naših naročnikov. Nas mnogokrat tarejo sribi, poslušavci pa se zabavajo.«

»Kako pa, kadar oddajate program naravnost iz studia, ne iz opere?« Uniona, franciskanske cerkve ali odkod drugod?«

»Gre mnogo lažje in lepše. Glejte, tu imam natančno skico za položaj vsakega orkestra, ki nastopa v našem studiju. Pogodil sem namreč, da mikrofon, ki je srce vsakega radia, ne trpi vsakega instrumenta v enaki blizini sebe. V splošnem velja načelo, da instrumenti z visokimi glasovi (gosli, flauta, godalni rog, klarinet i.t.d.) ne smejo biti preblizu mikrofonu dočim instrumenti z nižjimi toni lahko. Za vsakega godca našega stalnega radio-orkestra imamo natančno določeno razdaljo od mikrofonu. Najbližje sme stati harmonija. Dasi igra orkester strogo po glasbenih predpisih in z umetniško dovršeno po, vpoštevajoč dinamična pravila, vendar ima »gospode« mikrofon docela druge zahteve, kot dirigent. Zato mu morata biti dirigent in orkester pokorna, sicer utegne nastati iz orkestrskih izvajanj v radiu vse kaj drugega kot glasba. V gledališču je drugače. Tam ne moremo veliti n. pr. opernemu pevcu naj se drži v določeni razdalji od mikrofonu, ker mora pevec slediti po-

teku predstave. Enako je pri prenosu cerkvenih in ostalih zunanjih koncertov. Zato ti prenosi ne morejo biti nikoli tako brezhibni kot direktna oddaja programov iz studia. Za glasbeni del naših programov, ki se izvajajo v studiju, smo uvedli tudi godbene poizkušnje v studiu. Preciznost oddajanja je mnogo odvisna tudi od akustičnih prednosti, ki jih ima prostor, kjer se poje, oziroma igra. Dvorano našega glavnega studija z ozirom na to lahko poljubno zmanjšamo, ali zvečamo.«

»Res, veliko imate opraviti s to zadevo. Toda, prosim Vas, povejte mi, kako pa pride gospod napovedovalec, ki ga osebno poznam, v radiu do tako nizkega glasu? Ali se morda nalašč pači? Saj v resnici ima prav nežen, skoraj ženski glas.«

»Membrana v mikrofonu je nekoliko tako ugašena, da nekoliko zniža posamezno barvo glasu. To se utegne za spoznanje zgoditi tudi pri celim zboru glasov, vendar morem aparat vedno regulirati tako, da ne trpi harmonija proizvajane skladbe. Lahko bi tudi skazil glasbo, ki jo oddajamo na ta način, da bi iz najvišjega fortissima napravil najnižnjega pianissimo; samo tole kolesce bi nekoliko napravil premaknil, pa bi »oglušeli« pojačevalci in jaz bi si nakopal nejevoljo vseh naših glasbeno izobraženih radioposlušavcev.«

»Koliko vas pa prav za prav oddaja opoloanski program?«

»Samo trije: napovedovalec, eden, ki vrti gramofon in polaga plošče nanj, in jaz, ki moram paziti, da je pri oddajnih aparatih vse v redu. Hola, pričenjam!«

Iz zvočnika so se začele prijazne, odkritosrčne napovedovalske besede:

»Radio Ljubljana želi vsem cenjenim poslušavkam in poslušavcem dober tek!«

Sveta življenje in vrvenje

Revolucionarni Monačani

Okrog 3000 prebivalcev živi na področju kradratnega kilometra kneževine Monaco, za katero bi svet sploh ne vedel, če ne bi bilo glasovite svetovne igralnice v Montecarlu. Pa še ena stvar je, ki zadnje čase vzbuja pozornost, če ne drugega, vsaj listov, in to je nevarnost revolucije. »Vihar v čaši vode« je naslov »senzacionalnih člankov« v listih. Toda šalo na stran: prebivalci Monaca so v resnici pred počitnicami nastavili svojemu knezu Ludoviku II. nož pred grlo: »Ali reforme, ali revolucija!«

Cisto resen ultimatum — ali — ali. Toda ta resen ultimatum se je moral za nekaj časa umakniti: prišle so počitnice in z njimi tujci s polnimi listnicami, da se v Montecarlu znebe zemeljskega blaga.

»Ali je mar sedaj čas za revolucijo,« so se vpraševali razumni prebivalci Monaca. Ne — ruleta in revolucija sta dve stvari, ki se izključujeta.

In tako je bila revolucija odložena čez počitnice, za kar se je treba zahvaliti tuji »intervenciji«. No sedaj se počitnice bližajo h koncu in prišel je za prebivalce Monaca čas, da »udarijo«. Uporniki so že pred dvema mesecema s silo vdrli v knezov dvorec in ta je moral sprejeti in zaslišati člane revolucionarnega odbora. Knez jim je obetal ustavo, toda, ko so revolucionarji prestopili prag, je svoje obljube umaknil. Knez Ludovik II. je postal pametnejši. Poslal je v ogenj svojo hčer Charlotta, da se pogaja z uporniki.

»Mi želimo in zahtevamo,« je dejal vodja gibanja Marquet, predsednik mestnega sveta, kneginji, »da se posveti več pažnje izboljšanju obeh mest Monaca in Montecarla. Kneževina mora v to svrhu dati več, ker to ne gre iz knezovega žepa, ampak od društva, ki ima v rokah Casino. Ali tudi to društvo ne daje iz svojega žepa, ampak vleče denar iz žepov poštenih ljudi, ki pridejo sem, da igrajo (in zgubljajo). Treba je urediti plin, elektriko, vodo in ceste. Potem želimo, da se vrše razne slavnosti in prireditve, da se s tem privabi več tujcev, ker se društvo Casino ne briga za konkurenco drugih letovišč.«

»Dobro. Kaj še?« je potrpežljivo vprašala kneginja Charlotta.

»Zahtevamo ustavo!«

»Dobro. Povedala bom to Njegovi kneževski Visokosti, mojemu očetu. Kaj še?«

»Da, pozabil sem še eno malenkost: zahtevamo, da se vse službe pridržijo za nas, prebivalce Monaca.«

»Ah!« je vzdihnila kneginja.

V ostalem so bile te zahteve stavljene že večkrat, ali še nikoli s tem najnovejšim refrenom: ali bo knez sprejel naše zahteve ali pa takoj proglasimo republiko pod protektoratom Francije. Vodji tega pokreta Marquet, predsednik komunalnega sveta, in dr. Marsan, predsednik nacionalnega sveta, trdita, da se knez Ludovik pusti preveč vplivati od svoje okolice. Velike simpatije monakovskega naroda je uživala kneginja Charlotta, toda s svojim oholim držanjem ob priliki sprejema revolucionarjev se jim je zamerila. Razen tega je vzela za moža Francoza Polignaca in ta »knez Peter«, kakor ga Monačani imenujejo, bi imel zasedeti kneževski prestol po smrti Ludovika II. Ali Monačani so izjavili, da tega ne bodo nikoli dopustili.

Zadeva postaja komplicirana. Kneginja Charlotta je odšla v Marseille, da poroča svojemu očetu o »burji v čaši vode«. Meščani revolucionarji so ji ob priliki odhoda priredili

Nameravate potovati?

Svetujemo Vam, da si nabavite najmodernejšo oblačilo za potovanje: TRENCHCOAT. Nudimo Vam veliko izbiro po prav solidnih cenah. Tudi dežni plašč si morete pri nas prav ugodno kupiti.

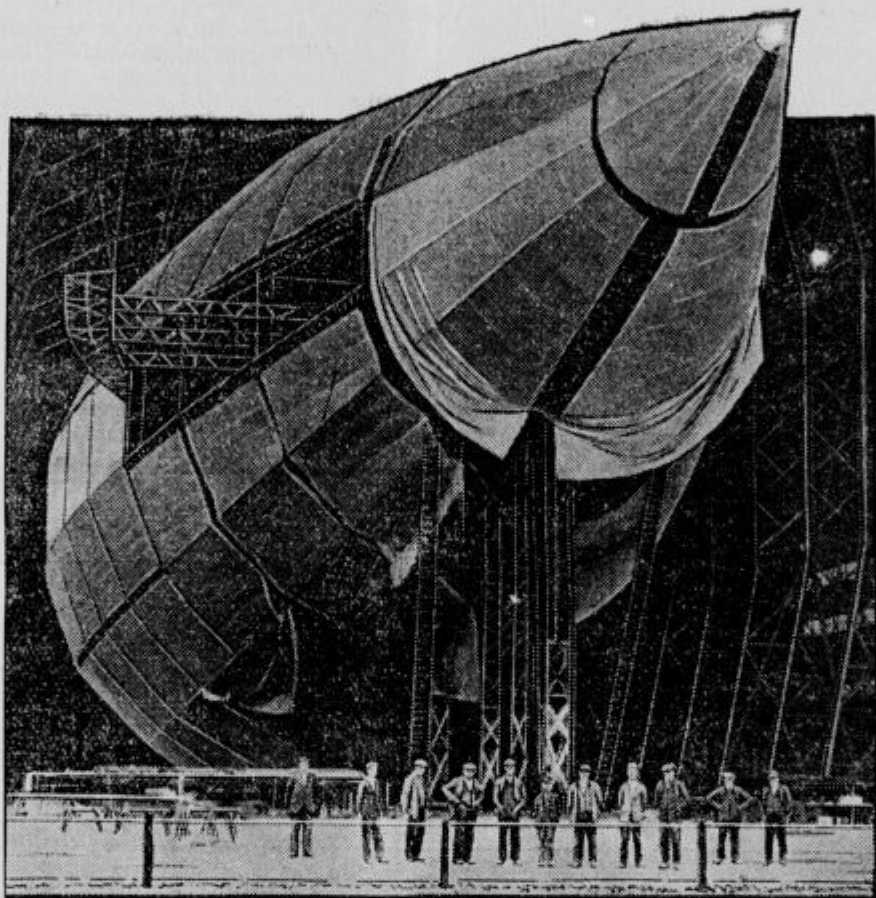
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA. 3

velike manifestacije. Dober znak. Ali kneginja se je kmalu vrnila iz Marseille in — obojela. V službenem bulletinu stoji, da ima mrzlico in da ne more sprejemati. So meščani, ki sočuvstvujejo z ubogo princezino radi njene nenadne bolezni, toda drugi pa pravijo, da je to običajna mrzlica, ki se v političnem žargonu imenuje diplomatitis.

Položaj je postal skrajno kritičen, vendar je še en faktor, ki je v ozadju. To je igralnica, ki ljubi mirno vreme. Magnati Casina samo čakajo na ugodno priliko, da z zlatim dežjem pogase revolucionaren žar sicer miroljubnih podanikov kneza iz Monaca.

Komunistična mladina

Kakor poroča »Izvestija«, znaša število v tretji internacionali včlanjene komunistične mladine 2.150.000. Z ozirom na dežele, šteje Rusija dva milijona, Nemčija 22.000, Francija 8000, Češkoslovaška 7000, skandinavske dežele 17.000, Anglija 900. Po drugih deželah, kjer je komunistična stranka prepovedana, obstojajo skrivne organizacije, kakor v Italiji, Jugoslaviji, Bolgariji, Madjarski, Poljski, Kitajski, Romuniji, Turčiji, Spaniji, Japonski in Perziji. Te štejejo 55.000 članov.

Največji zrakoplov na svetu. V Cardingtonu An. leži že več mesecev gradijo orjaški zrakoplov R 100, čigar motorji bodo imeli 4000 konjskih sil.

Z oklopnim avtomobilom nad norca

Te dni okrog devetih zvečer se je v Marseillu odigral razburljiv prizor. Neki norec je začel nenadoma z balkona svoje hiše streljati na pasante. Stal je na balkonu z dvema revolverjema v rokah in streljal na levo in desno. Na ulici je nastala panika. Pasante so se v strahu razbežali na vse strani in alarimirali policijo. Oklopni avto je takoj pridrvel na lice mesta in policisti so takoj otvorili ogenj. Norec se je spretno skrival za kamenite stebre balkona in je tako dobro meril, da je bilo več policistov ranjenih. Šele po polurni borbi se je posrečilo policiji vdreti v hišo in ukrotiti blazneža. Kakor se je pozneje zvedelo, je bil to 34letni novinar Bernard Joffin, ki se je pred nekaj dnevi vrnil iz sanatorija, kjer se je

Angleške mornariške čete stražijo pristanišče Haifa. Nemiri v Palestini še niso ponehali. Povsod so morali angleške čete ojačiti, da morejo v držati mir in red ter preprečiti nove boje.

O stanju katoliške cerkve v Angliji

je nedavno predaval v Pragi vseučiliški profesor Bullough iz Cambridge-a. Ugotovil je, da se je v zadnjem velikem štrajku v Angliji katoliška cerkev izkazala neprimerno močnejša, kot anglikanska. Ni bilo težko odkriti, koliko bolj je popularna, kakor anglikanska. Zakonsko življenje katoličanov je vzorno: med seboj so dobro organizirani in se podpirajo. Pravi razvoj se šele pričinja, do sedaj nimajo ne enega katoliškega dnevnika. Številčno tvorijo katoliki neznatno manjšino (do tri milijone v Angliji in Skotski), toda duševno stoje na visoki stopinji. Anglikanska cerkev je očitno v razpadu, pretresajo jo ljuti notranji spori (zlasti med anglo-katoličani in modernisti). Manjka ji zanesljive avtoritete. Modernizem ji bolj in bolj jemlje nadnaraven značaj. Da bi se Anglija hitro vrnila v rimsko cerkev, tega ni upati, vendar pa se število konvertitov leto za letom zelo množi.

Radi vročine šole zaprte

Te dni je vladala v Budimpešti prava tropična vročina, ki je zahtevala dan na dan svoje žrtve. Zadnje dni so celo otroci v šolah padali v nezavest, da ne govorimo o mnogih slučajih solnčarice na ulicah. Ker je bil pouk po šolah radi vročine nemogoč, je prosvetni minister grof Klebelsberg izdal naredbu, po kateri se zapro vse ljudske šole ter prvi in drugi razred gimnazij in meščanskih šol. V višjih razredih meščanskih in srednjih šol se sme vršiti pouk le od 8 do 11, popoldne so pa sploh vsa predavanja zabranjena.

Železniški vagoni hlajeni z ledom

Direkcija francoskih železnic je vršila te dni na nekaterih progah poskuse, da se omili neznosna temperatura (do 30° C) v železniških vozovih. Neki inženjer je iznašel način, ki je sličen ogrevanju s paro. Zrak se namreč spusti čez ledene plošče in se odvaaja potem po ceveh v posamezne vozove. Poskusi so se dobro obnesli, temperatura je padla na 17°. Z 200 kg ledu je mogoče hladiti zrak v vagonih 8 do 10 ur.

»Tri žene sem poznal in vse tri so me napravile nesrečnega.«

»Kako to?«

»Prva me je prevarila, druga je umrla, tretja je pa postala moja žena.«

*

Šef: »Kje ste pa bili, šlibar?«

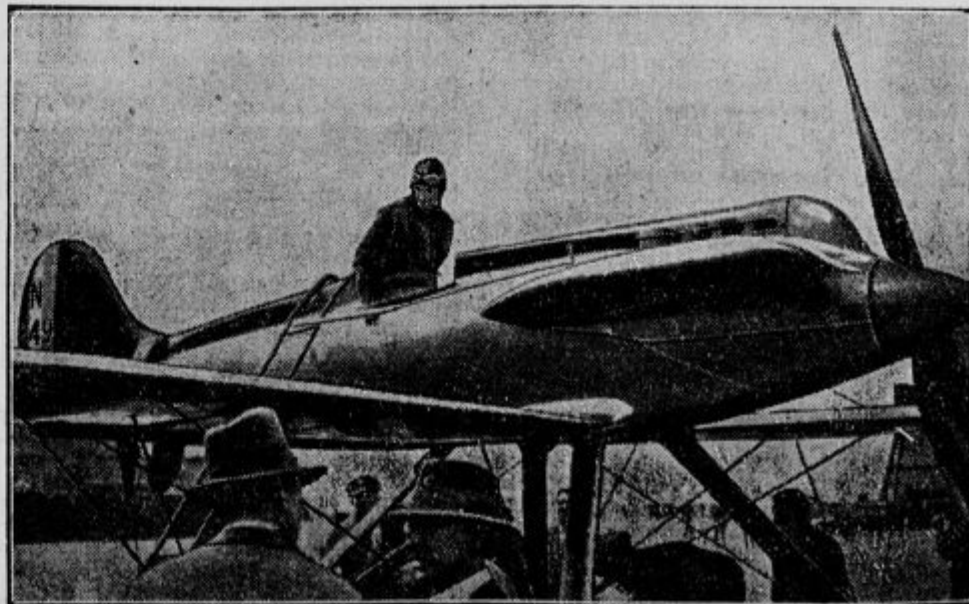
Knjigovodja: »Ostriči sem se dal, gospod šef.«

Šef: »Kaj, pa med uradnimi urami?«

Knjigovodja: »Gospod šef, ne smete pozabiti, da lasje rastejo tudi med uradnimi urami.«

Atene pod vodo. Po dolgotrajni suši je nad Atenami nastalo strašno neurje, med katerim se je utrgal oblak. Celi deli mesta so bili pod vodo, enako tudi zgornji naslikani kolodvor Larissa, na katerega prihajajo vlaki iz srednje Evrope.

593 km na uro. Angleški letalec Orlebar je, kakor smo že poročali, pri tekmovanju za Schneiderjev pokal dosegel 593 km na uro. Letalo ima motor, ki proizvaja 1800 konjskih sil. Na sliki vidimo letalca Orlebarja na tem najhitrejšem letalu na svetu.

Mirko Kunčič:

Vesela uspravanka

Ptička moja zlata
zaspi, zaspi, zaspi!
V sanjah čaka nate
škratec Holadri.

Veš, kam te popolje?
V šumo sred polja.
Tam nocoj je radost
pisana doma.

Zajček Dudeldajček,
veš, ima svoj god.
Praznik to največji
je za zajčji rod.

Pele bodo žabe,
godli murenčki,
rajali vsi gostje,
hopsadrija dri.

Veš, kdo bo zarajal
s tabo, dušica?
Gost najlepši — striček
polžek, ha, ha, ha...

Ptička moja zlata
zaspi, zaspi, zaspi!
Če boš še jokala,
ne dam poljubčka ti.

Josip Vandot:

Rušina zgodba

Ruša je radovednica in bi vsak dan rada izvedela nekaj novega in takega, kar se še ni nikoli zgodilo. A najbolj radovedna je bila, kaj se pogovarjajo živali med sabo. In še posebno ptice, ki imajo tako kletavate kljunčke, da ne morejo molčati niti za trenutek. Sam Bog ve, kaj prepevajo vse dni in o čem prepevajo, da jih je tako prijetno poslušati? Ruša je premišljala in čudno se ji je zdelo, da nihče ne razume ptičjega jezika in še nihče ni poizkušal, da bi se naučil ptičjega petja.

Ker tega še nihče ni poizkusil, je Ruša sklenila, da ona sama poizkusi in reši zagonetko ptičjega kramljanja. A je bila takoj v zadregi in si resnično ni znala pomagati in ni vedela, kam bi se obrnila po pomoč. Doma so se ji smejali in so jo dražili zaradi njene čudne radovednosti. A Ruša se ni vdala in je noč in dan premišljala, kako bi rešila ptičjo zagonetko. A vse njeno razmišljanje in uganjanje je bilo resnično zaman.

Rušo je bolelo vse to in je postala žalostna, ker je spoznala, da nikoli ne doseže svojega cilja. Tiho je odšla v gozd, hodila je dolgo med senčnim drevjem in kadarkoli je zagledala in zaslišala čeblijačo sinico, se je ustavila in vprašala: »Oj, sinička, lepo si pisana in prijetno znaš kramljati, dej, pa mi povej, kaj prepevaš in kakšne so tvoje besede?«

»Frk,« je odvrnila sinica, začeblijala je in že je ni bilo nikjer več. Zalostno je Ruša klikala za njo, a sinica je ni poslušala in je ni bilo več nazaj. Ruša je zašla med zorečo praprot in glej — tedaj so ji zdrknili tri praprotna zrna v čevlji za gleženj, a ni vedela tega in tudi čutila ni zrnc v čevlju.

Pa kako se je začudila, ko je šinila mimo nje veriverica in se zaprašila na košato jelko. Ruša jo je gledala radovedno, ko je drobna živalca čepela na visoki veji in jo gledala z živimi očmi. — »Joj, veriverica!« jo je nagovorila Ruša. »Kako si lepa in gibčna! Sama ne vem, kaj bi dala, če bi mogla s tabo govoriti v tvojem jeziku.«

»Prismodica si, Ruša, joj, tako velika prismodica,« ji je odvrnila veriverica s tako razločnim glasom, da se je Ruša zavzela. Ozrla se je krog sebe, ker je mislila, da jo draži paglavec, ki se je priplazil za njo v gozd. A videla ni nikogar in je spoznala, da je resnično veriverica govorila z njo.

»Ali si me ti pokregala?« je vprašala veriverico. Veriverica se ji je posmejala glasno in odgovorila: »Jaz — kdo drugi? Trapica si, Ruša, in govoriš in delaš kakor trapica. Le poglej se v tolmunčku ob vrelcu, pa boš videla, da si samo prismodica in nič drugega.« Ruša je postala huda, pa se je sklonila in pobrala kamen ter ga zalučala proti veriverici. »Hehe,« se je posmejala veriverica in je že izginila med visokimi vrhovi. Ruša je premišljala in se je čudila, da je veriverica njo govorila s človeškim glasom. Odnekod se je pripodila jata sinic in posedla po vejah visokega gabra. Razločno jih je Ruša čula, kako so čeblijele in ponavljale neprestano: »Ruša je prismodica, pa naj se obrne kamorkoli — Ruša je prismodica.«

Od vseh strani se je oglašal smeh, da si je Ruša zatiskala ušesa in bežala skozi gozd. Kjerkoli je videla drobno ptico, vsaka se ji je smejala in ponavljala: »Prismodica, hehe, prismodica...«

Vsa plašna in osramočena je Ruša pribežala domov in se naglo sezula. Praprotna zrna so smuknili na tla in tedaj ni Ruša več razumela živalskih glasov. Pa jih tudi ni hotela več razumeti, ker jo je bilo sram, in nikoli več si ni želela, da bi se pogovarjala s pticami, in je od onega dne postala pametna, da si ji moramo vsi čuditi in jo radi imeti. Saj Ruša je le Ruša in sinice niso imele prav, da so jo okregale tako hudo.

Zakaj ljubim svojo mamico?

18.

Tudi jaz čitam vsako nedeljo lepe povestice in pesmice v »Slovenec« ter odgovore Kotičkovemu stričku. Prosila sem mamico, če bi smela tudi jaz kaj napisati o njej. In mi je dovolila.

Veš, Kotičkov striček, jaz imam mamico strašno rada. Ako je ubogam, stori zame vse. Kadar grem z njo na sprehod in postanem žejna, mi kupi malinovec.

Ko bom velika, bom postala šivilja. Kadar bo mamica bolna, ji bom jaz kuhala. Saj kavo že znam skuhati. (Oho, potem se pa kar postaviš, kuharica mala! V prvi razred hodiš in že kavo kuhati znaš — raca na vodi, to pa ni kar tako! Daj no, še mene, Kotičkovega strička, povabi kdaj na sladek kofetek!)

Kadar bo mamica umrla, bom molila zanjo. Zdaj molim vsak večer z njo skupaj. Mamica me je naučila moliti že tedaj, ko še v šolo nisem hodila.

Milica Rakušček,
učenka I. razreda v Zalogu.

19.

Kdor ne spoštuje svojega očeta in matere, ne bo srečen na zemlji in v večnosti. Koliko noči prebdi uboga mati ob zibelki svojega neboljčiča, kako skrbi zanj in ga vzgaja. Otrok pa njeno ljubezen vrača največkrat z nevhvaležnostjo. — Noben otrok še ni vrnil materi in ji tudi ne more vrniti vsega, kar ji je dolžan...

Marjan Jeločnik,
dijak II. meščanske šole v Križah pri Trzinu.

20.

Ljubezen materina presega vse. Kako lepo me je ona učila ljubiti domovino in spoštovati materin jezik! Jaz občutim vso dobro materine ljubezni posebno zdaj, ko mi leži očka v grobu. Zdaj ona sama skrbi zame.

Ko bom velika, bom postala učiteljica in bom vzela mamico k sebi.

Mama, ti si lučka moja,
angel sredi temnih cest,
vedno dobra, vedno blaga,
zvesta, kot ni nihče zvest.

Jožica Lenček,
učenka IV. razr. uršulinske šole v Ljubljani.

21.

Mati, beseda sladka, kako si mi draga! Nobeno bitje ne morem ljubiti tako, kakor ljubim svojo mamico.

Ko bom velika, bom postala učiteljica in skrbela za mamico prav tako, kakor skrbi zdaj ona zame...

Anica Bartol,
učenka II. razr. meščanske šole v Ribnici.

22.

Mater smo dolžni ljubiti in spoštovati ne le radi dobrot, ki jih v izobilju sprejemamo od nje, temveč tudi zato, ker nam je tako zapovedal sam Bog v četrti božji zapovedi.

Ko z bratom Mirkom dorasteva, si bova izbrala poklic po materini želji, ker veva, da jo tako najlepše nagradiva za vse skrbi in trpljenje...

V nadi, da nam prijazni striček kmalu stavi nova vprašanja, sem Vaša mala

Blanka Marija Ratajeva,
Arnjavas pri Celju.

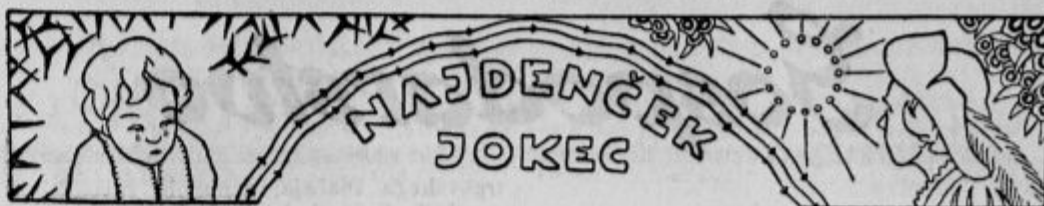
23.

Največji zaklad na svetu mi je moja zlata mamica. Ona je bila prva, ki me je pestovala in negovala, me učila moliti in govoriti našo milo slovensko govorico. Koliko noči je prebela ob moji postelji, če sem bila bolna, vsa v strahu za moje življenje. Mamica je solnce, ki neprenehoma izžareva svojo blagodejno toploto in se nikoli ne ohladi. Oni otroci, katerim je usahnil ta čudoviti vrelce ljubezni, pač ne vedo, kaj je prava materinska ljubezen, ki je velika kot morje.

Ko bom velika, bom postala učiteljica in vzela bom svojo drago mamico k sebi. Osnovni si bova lasten domek, kjer bo mirno in brez skrbi potekalo njeno življenje. Vsako najmanjšo željo ji bom izpolnila ter ji skušala vsaj deloma povrniti njeno brezmejno ljubezen in požrtvovalnost. A tudi tedaj, ko bo njena duša splavala pred prestol Vsemogočnega, da prejme svoje plačilo, je ne bom pozabila. Moja vroča molitev se bo neprestano dvigala pred božji prestol in moje srce bo do smrti zvesto ljubilo svojo zlato, zlato mamico.

Zaradi velikega števila vposlanih odgovorov bom končal z objavljanjem tistih šele prihodnje nedelje in obenem razglasil, komu je bila prisojena razpisana nagrada.

Kotičkov striček.

Spisal Mirko Kunčič.

Ponatis prepovedan.

Ilustriral J. P.

103.

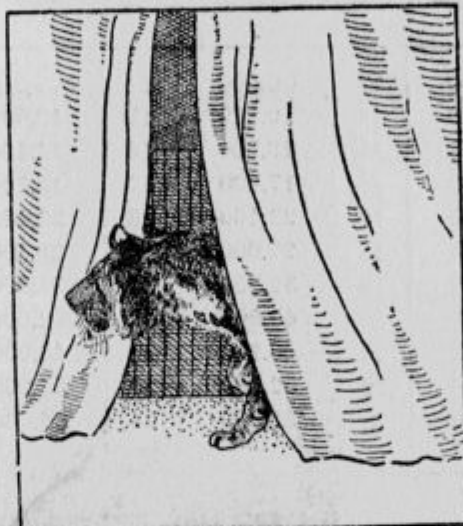

»Še enkrat, še enkrat!« je zagrmelo po cirkusu iz tisočerihih grl.

In Jokec in Meka in Kec so iznova zapeli...

Poslušalci so rjovelj kakor obsedeni in ploskali, da bi si bili skoraj polomili roke.

104.

A tedaj — — —

Tedaj se je zgodilo nekaj strašnega. Iz za zelenih zavese, ki je zakrivala vhod v zverinj, je planil — pomislite, otroci — krvoločni tiger. Ušel je krotilecu iz kletke.

Blazna groza se je polotila ljudi. Kakor okameneli so obstali na svojih prostorih in čakali, kaj bo.

105.

Tiger pa, kakor da ni videl Jokca, se je zakadil mimo njega naravnost proti kralju Tratarati...

Par korakov pred njim je obstal, kakor da tuhta, naj li raztrga njega ali deklico s pahljačo.

Tako nenadoma se je zgodilo vse to, da sta bila še viteza junaka vsa zmedena. Skrila sta se za stolom, kukala prestrašeno izza njega in nista vedela ne kaj ne kako bi...

106.

Bil pa je nekdo, ki ni izgubil glave in se je hitro zavedel. To je bil — čujte in strmite — Jokec. Skočil je pred pobesnelo zver, pokleknil pred njo in jo — v živalski govorici, seveda — prosil s povzdignjenimi rokami:

»Tigerček, moj dragi, ljubi Tigerček, nikar ne mori! Ali se ti nič ne smilijo nedolžni ljudje?«

107.

Tiger je debelo, debelo pogledal in široko zazijal. Kar je pomnil, še nikoli in nikjer ni slišal, da bi človek razumel živalski jezik. No, pa ti pride takle drobčen pobič, ho, ho, ho, in govori — tebi nič, meni nič — s teboj prijazno in lepo, govori, kakor da nisi divja, osovražena zver iz afriških pragozdov, ki jo krotijo s sulicami in biči... Ho, ho, ho — čudovito zares!

108.

Jokec je vstal, objel tigra okoli vratu in ga ljubeče božal. Tiger je postal krotek kot jagnje. Iztegnil je jezik, prijateljsko obližnil Jokca po obrazu in dejal:

»Naj ti bo prošnja uslišana, pobič. Ne bom moril danes, ne bom. Zato, ker si bil dober z menoj, veš.«

»Priden si, tigrček, priden!« ga je pohvalil Jokec.

In tiger, krvoločni tiger, se je dal mirno odvesti v kletko...

Pletenine

kakor pulloverje, telovnike, jumperje, površne jope, cele obleke za dame, triko maje, spodnje in reform hlače za gospode in dame in skoke za otroke vseh velikosti kupite najceneje pri

OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 15.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

„LUNA“ eksportna hiša MARIBOR - Aleksandrova 19

dobroznana, najboljša in najcenejša trdka za nakup galanterije, pletenine, kratkega blaga ter igrač na drobno in na debelo.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani odda v najem

s 1. avgustom leta 1930. v svoji novozgrajeni palači na vogalu Miklošičeve in Masarykove ceste — nasproti glavnega kolodvora — večje trgovske lokale, in sicer na Miklošičevi cesti tri lokale v površini 68 m² in dva po 120 m² ter na Masarykovi cesti štiri lokale v površini 120 m², 96 m², 55 m² in 36 m². — Označeni prostori se oddajo tudi v celoti kavarniškem ali restavracijskemu podjetju. — Le resni reflektanti naj TAKOJ vložijo pisemne ponudbe neposredno pri ravnateljstvu Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, Dunajska cesta 17, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase slogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če se priloži na znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon števil 2328.

Službodobne

Vajenec

v trgovino meš. blaga na deželo se sprejme. Prednost imajo dečki poštno hiše ter s primerno šol. izobrazbo, dobri računariji. Ponudbe z lastnoročno pisanimi ponudbami na upravo lista pod »Veselo do trgovine« št. 9958.

Delavcev

od 30 do 40 akordnih in dva tesarja sprejme za trajno delo kamnolom postaja Verd. Stanovanje preskrbljeno.

Restavrac. kuharico

ter hotelsko sobarico — sprejme. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva«.

Spretna navijalka

(špularica) k stroju na električni pogon in učena, se sprejmeta takoj. M. Lazar, Ljubljana, Gradišče 10.

Kuharico

sprejme takoj štirihlanska družina. Predstaviti se: Pačnik, Laško.

2 pekova vajuca

se sprejmeta. V hiši vsa oskrba. Ponudbe na Ivan Hribar, pekovski mojster v Slov. Bistrici.

Trgovskega vajenca

sprejme takoj v trgovino z meš. blagom. Ponudbe z zadnjim šolskim izprijevalom. — Kramžar Franc, trgovec, Šmartno pri Slov. Gradcu.

Perfekt. kontoristinja

z znanjem strojepisja in nemščine, verzirano v razpošiljanju, se sprejme takoj. Schapira, Miklošičeva cesta 14/I.

Kot sam. gospodinjjo

iščem starejšo žensko, ki se razume in ima veselje do živinoreje in mlekarstva. Sprječevala o poštnju potrebna. Nastop takoj. Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.234.

Močan fant

za pekarno, poštenih in dobrih staršev, se išče. Stanovanje in hrana v hiši. Več se poizve pri Franjo Vavpotič, pekarna, Slov. Bistrica.

Samostojna kuharica

dobra, se sprejme v bližini Maribora. Ponudbe pod »Bistrica« na oglasni odderek »Slovenca«, Maribor.

Postiljon

trezen, vajen konj, iz poštne hiše, se sprejme. Ponudbe pod »Vesten« na upravo »Slovenca« št. 10.213.

Kuharica

mlajša, popolnoma samostojna, se išče za takoj. Ponudbe pod »Popolnoma zdrava« št. 10.243 na upravnistvo.

Služkinjo

25—35 let staro, iščem za takoj za na deželo pri trgovcu. Ponudbe pod »Poštena št. 10.244« na upravo »Slov.«.

Hišnika

v bližini Ljubljane, kateri se razume na sadjerejo in čebelarstvo, sprejem. Je lahko v službi ali obrtnik. Dobi nekaj zemlje in sobico s kuhinjo. Naslov v upravi pod št. 10.239.

Polirja

zanesljivega in izvežbanega takoj sprejme stavebenik E. Tomažič, Ljubljana, Kersnikova ul. 5.

Za angleščino

iščem učiteljico s poukom na bazi slovenskega, nemškega, francoskega ali italijanskega jezika za takoj. Ponudbe na poštini predal 153, Ljubljana.

Natakarica

strogo poštna in verna, ki želi spremeniti mesto, dobi stalno zaposlitev. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2.

Delavcev

od 30 do 40 in dva tesarja sprejme za trajno delo kamnolom postaja Verd. Stanovanje preskrbljeno.

Učenko

pridno, pošteno, z dobrim šolskim sprijevalom z dežele, sprejem v trgovino z mešanim blagom. Naslov v upravi št. 10.148.

Kuharica

perfektna, katere bi tudi opravljala druga hišna dela, se sprejme takoj. — Vicel, Gospodská 5, Maribor.

2 ključ. pomočnika

sprejem brez hrane in stanovanja. Fran Končan, splošno ključavničarstvo, Domžale.

30 rudarjev

(kopače in učne kopače) v prvi vrsti samske delavce, se sprejme. Vprašanja na šentjanski premočnik, Krmelj na Dolenskem.

Kuharica

večja vseh gospodinjstkih del, katere je že služila v boljši družini, z daljšimi sprječevali, se sprejme k zakoncu brez otrok. — Biti mora zelo snažna, pridna, poštna, starost 25—40 let. Plača dobra, vse drugo po dogovoru. — Ponudbe na naslov: Marija Podboj, soproga sreskega načelnika, Litija.

Čevljarski pomočnik

se sprejme z vso oskrbo. Stalno mesto. — Travnik, Trebnje.

Vajenec

za čevljarsko obrt se sprejme. Travnik, Trebnje.

Šteparica in vajenka

se sprejmeta z vso oskrbo v hiši. Travnik, Trebnje.

Izučeno prodajalko

v mlekarini sprejme živinorejska zadruga v Dolenji vasi pri Ribnici. Nastopiti 1. oktobra.

Čevljar. pomočnika

sprejem za zbita dela. — Delo je trajno. Hrana in stanovanje v hiši. — Logar Franc, čevljar, Suha 32 nad Kranjem.

Gaterista

samca, z dolgoletno prakso, kateri razume vsa pravila pri polnojarmentiku, išče parna žaga. Istotam se sprejme tudi prvi delavec na skladišču, ki se spozna z merjenjem hlodov in rezanega lesa. Samo pismene ponudbe se naj pošljejo na naslov Ivan Ljubeč, Ptuj, Narodna posojilnica.

Kontoristinja

s perfektnim znanjem nemščine in srbohrvaščine, strojepisja, stenografije in vseh pisarniških del s prakso najmanj 3 let, se sprejme za Varaždin. Začetna izkušnja. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe z navedbo zahtevkov na upravo »Slov.« pod šifro »Varaždin« št. 9883.

Ključavn. pomočnik

dobro izurjen v stavbenem in umetnem ključavničarstvu, poštno, vojaščinu prost, ki bi znal tudi samostojno voditi obrt, dobi takoj stalno službo. Plača po dogovoru. Ponudbe pismeno ali ustmeno na naslov: K. Albrecht, Kamnik.

Vestnega zagovodjo

z večletno prakso v rezanju mehkega lesa, išče za takoj lesna industrija na Gorenjskem. Ponudbe z referencami nasloviti na poštini predal št. 153, Ljubljana.

Vajenka

krojačico, sprejem. — Bianchi, Sv. Petra c. 44-I.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik

mlajša moč, želi vsled nadalje izobrazbe premeniti sedanjo še ne odpuvedano službo. Ponudbe je poslati na upravo lista pod značko »Dobra moč« št. 10.135.

Izprašan kurjač

vojaščinu prost, izučen kovač, priden in pošten, želi vsled izpopolnitve znanja spremeniti službo. Cenjene ponudbe na ogl. odd. »Slov.« pod »Vesten« št. 10.138.

Kuharica

išče službo, vprašaj Gregorčičeva 18-I, Maribor.

Gospodična

trg. izobrazbena, želi primernega mesta, gre tudi na deželo. Ponudbe pod šifro »Dobra moč«.

Šofer

trezen in zanesljiv, išče mesto. Zmožen vseh manjših popravil. Cenj. ponudbe upravi »Slovenca« pod »Siguren« št. 10.092.

Mesto knjigovodkinje

ali blaginjičarke išče gospodična s prakso. Ponudbe pod »Poštena in vestna« na upravo.

Prodajalka

izučena mešana trgovina, išče mesto. Gre kamorkoli in bi pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Marljiva« št. 10.125.

Trikotažni delovodja

strokovnjak, dolgoletni industrijec, dobro vpeljan v celi Srbiji, Macedoniji in Vojvodini, z odjemalci, razume se na pletilstvo, krojenje, defekte pri strojih, montiranje, s sinom 18 let, ki zna pletilstvo na »flah« in stroj »Rašel« ter tudi snovanje, išče zaposlenja. Pisati na naslov »Savez tekstilnih mojstrov«, Beograd, Poenkačeva ulica pod »Trikotažni poslovodja«.

Učiteljica vzgojiteljica

išče mesta k rodbini bodisi v mestu ali na deželi. Ponudbe pod »Učiteljica-vzgojiteljica« št. 10.168 na oglasni odderek.

Prodajalka

špecerije in delikatese išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 10.054.

Uradnica

z večletno prakso, dobrih sprječevali, spretna strojepisja, želi namestitve. Ponudbe na upravo pod »Vestna«.

Starejša intel. gospa

večja vsega gospodinjstva in sivanja, išče mesto kot pomoč gospodinjji brez plačno, želi se le dobro ravnanje. Je muzikalna in obvlada več jezikov. Cenj. ponudbe pod »Starejša gospa«.

Trgovski pomočnik

mlad, vesten in marljiv, izvežban v mešani stroki, išče službo, najraje v mestu. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Takoj« št. 10.203.

Prodajalka

želi premeniti službo s 15. oktobrom, verzirano v mešani in manufakturni stroki. Ponudbe pod šifro »Vestna« št. 10.245 na upravo »Slovenca«.

Prireditve

Vsi na žeganje!

V nedeljo 15. septembra v gostilno pri Španu (za Remizo) Stara pot št. 7.

Pouk

Gosli poučuje

bivši učitelj konservatorija. Studentovska ul. 9/L.

Šoferska šola

prva oblast. koncesijon. Camernik, Ljubljana (Jugovost). Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih. s pričetkom vsakega prvega.

Šoferska šola

oblastveno koncesijonirana, I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova c. 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. — Tečajji permanentni. Poučujem tudi privatno.

Klavirski pouk

prvovrsten, daje pianistka Jadviga Poženel. Informacije Mestni trg 17-II.

Učiteljica

poučuje nemščino. Ljubljana, Domobranska cesta št. 5, pritličje, desno.

Reliefne vezanine

so kras vsaki sobi. Pojasnila in pouk gratis. — Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 17.

Dijaki

Dijaka

iz dobre hiše - se sprejme. — Maribor, Krekova št. 5, I. nadst.

Sprejem 2 dižaka

v vso oskrbo in instruktivo. Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.209.

Stanovanja

Stanovanje 3—4 sob

iščem v centru za oktober. Ponudbe pod »Do 2000 Din«.

Stanovanje

kuhinja in soba v I. nad., cena 160 Din mesečno, se zamenja z enakim. Naslov pove uprava št. 10.181.

Meblirano stanovanje

dveh sob s separiranim vodom (po možnosti s kopalnico in vso postrežbo), v boljši četrti mesta, išče miren samski gospod iz najboljših krogov za stalno. Ponudbe z označbo najemnine in podrobnosti na upravo lista do 25. tek. meseca pod značko »Inozemec«.

Stanovanje

v neposredni bližini Stritarjeve ulice iščem, even. samo sobo in kuhinjo. — Snažno in zračno. Verbič, Stritarjeva ulica.

Soba

lepa, solnčna, takoj ali pozneje v vili »Kras« Pleteršnikova ul. 24 (blizu cerkve Sv. Kristofa) za stalno solidno osebo.

Stanovanje iščem

2- ali 3 sobno s pritliklinami, čisto in solnčno, bolj v centru Ljubljane. Plačam od 600—1000 Din mesečno. — Ponudbe upravi lista pod »Dobra manjša družina«.

Takoj se odda

stanovanje 3 sob in lokal, pripravnega za trgovino, obrt ali buffet, z malim skladiščem in vrtom, blizu žel. postaje ob Savi na Štajerskem. Steleza za trgovino na razpolago. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10.062.

Nov lep lokal

v prometnem mestu na Gorenjskem, ob glavni cesti, pripravljen za trgovino ali obrt, z majhnim skladiščem ali sobico, se odda pod ugodnimi pogoji v najem. Električna vpeljana. — Naslov pove uprava »Slov.« št. 10.166.

Pristno angleško sukno

se dobi po ceni vedno v TEKSTILNEM BAZARJU Maribor - Vetrinjska ulica 15

Odda se stanovanje

treh sob v novi hiši. Cesta na Loko, Trnovsko predmestje.

Sobica

se odda šivilji, katere hodi na dom šivat. Za odplačilo bi pomagala v prostem času gospodinjji šivat. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Glasbo«.

Opremljena soba

se odda za Bežigradom. Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.223.

Gospod se sprejme

na stanovanje z ali brez zajuterk. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10.224.

Soba

z dobro hrano oddam uradnici ali dijakini. — Električna razsvetljava. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 10.221.

Komfortno stanovanje

z vrtom, v vili, sredina mesta, pet sob, kopalnica, se odda za prvi oktober. Prikladno za zobozdravnika. Ponudbe na ogl. odderek »Stanovanje« št. 10.220.

Odda se

sredi mesta ena meblirana in ena prazna soba, v katero se lahko spravi štedilnik, mirnemu zakonskemu paru brez otrok ali 2 gospodoma ali kralji šivilji. Istotam se odda 2 skladišči, pripravljeni za delavnico za mirnega obrtnika. — Ponudbe na upravo pod značko »Nizka cena«.

Solidnemu gospodu

oddam mesečno sobo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.212.

Lepa prazna soba

s posebnim vodom, parketi in elektriko — se ugodno odda blizu Sv. Kristofa na Dunajski cesti. Naslov v upravi lista pod št. 10.214.

Stanovanje

2 sob s pritliklinami, iščem blizu stolnice ozir. gimnazije na Poljanah za takoj ali do novembra. — Eventuelna popravila prevzamem sam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stavbenik 400—600«.

Sprejmeta se

dva mirna gospoda na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor.

Zemljišče

Obrtnik

varčen, mirnega, dobroščnega značaja, želi poročiti istotako gospodično od 21—26 let. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Primorec 10.155«.

Vnajem

Sedlarsko delavnico opremljeno, vzamem v najem v mestu ali večjem trgu na Štajerskem. Ponudbe na upravo »Slov.« v Mariboru.

V Novem mestu

iščem lokal za trgovino za mesec januar 1930. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Januar«.

Nov lep lokal

v prometnem mestu na Gorenjskem, ob glavni cesti, pripravljen za trgovino ali obrt, z majhnim skladiščem ali sobico, se odda pod ugodnimi pogoji v najem. Električna vpeljana. — Naslov pove uprava »Slov.« št. 10.166.

Vsakovrstno

zlato kupnje po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Lokal

na zelo prometnem kraju se odda. Poizve se Glince, Tržaška cesta 46.

Kromatič. harmoniko

se poučuje po preizkušeni metodi. — Naslov v oglasnem odd. »Slov.« 10.074.

Kupim harmonij

že rabljen, s štirimi oktavi. Janez Škarja, Zgodje, pošta Vače p. Litiji.

Gramofon

kovčeg s ploščami se ugodno proda. Ponudbe na upravo pod »Ugodno«.

Zborovodjo

odnosno učitelja petja — iše Hrv. Pjev. društvo »Preradović« v Diakovu. Ponudbe s sprječevalom o sposobnosti ter navedenimi pogoji, pod katerimi bi želel to mesto sprejeti, naj se pošljejo do 30. septembra letos na gorenji naslov.

Mušičeve vijoline

so res dobre in poceni. Prepričajte se v trgovini, Gregorčičeva ulica.

Harmoniji

s 6 registri in 5 oktavi, kakor tudi prvovrsten koncertni klavir »Ehrbar« proda g. Jenko, Gosposka ulica 17, Celje.

Radio

Pozor družta, gostilne! Močan, triceven radio, čist glas, se kompletno, razen baterij, proda za 1300 Din. Ponudbe pod »Radio« št. 10.161.

Vse na obroke

Kolesa za gospode in dame, metorna kolesa, šivalne stroje za krojače, šivilje in privatnike, žepne ure za gospode in dame, stenske in budilke, ter razne vrste gramofone prodajamo na dolgoročne male obroke vsakomur. — Pošljite natančni naslov pod šifro »Na obroke 9037« na upravo in mi vam pošljemo takoj našega zastopnika na dom.

Kroj, šivalni stroj

izvrstno ohranjen, predvojni izdelek — znamke »Singer«, se prodaja. Ponudbe na Posojilnico v Smledniku.

Štedilnike

iz pločevine poceni dobite v Mariboru, Tatenbachova ul. 4.

Drva in premoč

prodaja Vinko Podobnik. — Tržaška 16, Ljubljana. Tel. 33-13. Tel. 33-13.

Krompir

zdrav, debel, 1 vagon, postavljen na kol. Brezovica, po 1 Din kg. Čez 300 kg se v Ljubljani vsakemu na dom postavi za 1,25 Din, dokler ima kaj svojega napredaj. And. Remškar, pošta Brezovica pri Ljubljani.

Namizna jabolka

od 2 Din za kg dalje, na drobno in v zabojih pri Lottspeich, Rimske toplice.

Otroško posteljico

lepo, skoraj novo, z žimnico in odelo, prodam. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.210.

Štedilnike

za vzdržanje z 1 in 2 pečnikoma, peči, kotle, brzo-parilnike, tehnične, mesopreznice, sesalke, vodovodne cevi, orodje za obrt, postelje, posteljne vložke in drugo železnino prodaja po znižanih cenah A. Sušnik, železnina, Ljubljana.

250 bukovih debel

od 40 cm do 60 cm v debelosti, prodam. — Josip Kreiner, Stara cerkev 9 pri Kočevju.

Proda se

poceni dobro ohranjena otroška postelja. Ilirska ulica 21/III.

Podeželski brivci

Prodajam dobro ohranjen umivalnik (Seifkasten) — obložen z marmornatimi ploščami. Naslov v upravi pod št. 10.230.

Jabolka za mošt

nudi več vagonov Fr. Modic, Tolsti vrh — pošta Št. Jerej.

Pozor opekarnarji!

Ustnik (Mundstück mit Vorseitzplatte) in mizo za odrezovanje (Abschneidetisch), oboje za zarezni strojnik k stroju, sistema Steinbrück, Graz — kupi opekarna Feliks Tavčar, Vodice nad Ljubljano.

Avto

1 in pol tonski, v zelo dobrem stanju, prodam takoj radi selitve; pripraven za trgovce in obrtnike. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 10.215.

Dve kredenci

ena sobna politirana, ena kuhinjska belo emajlirana, se zelo poceni prodaja v Sodarski stezi 2, nad Florjansko cerkvijo.

Kislo zelje

prvovrstno, rezano in v glavicah razpošilja po nizki ceni. Gustav Erklavec, Kodeljevo 313, Moste pri Ljubljani.

Štedilnik

železen, malo rabljen — prodam. Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.242.

Petelini

plemenski, pristnih italijanskih jerebičark, na razstavi odlikovanih kokoši, nekaj komadov prodam. Škof, Čušperk.

Štedilnik

železen, močan, samo 1 leto rabljen, 110x75 cm, izdelek domačega mojstra, se zaradi velikosti prodaja ali zamenja za manjšega, dobro ohranjenega. Ponudbe na Franc Murnik, Kranj.

Obrt

American Heating je najpopolnejša trajnogoreča peč sedanosti. Največji prihranek na kurivu, nepretrgani ožni skroji celo zimno. Zastopstvo »Tehna« družbe, Ljubljana, Mestni trg 25. Tel. 2580. Išče mo povsod zastopnike.

Avtokaroserije

izdeluje solidno in po zmerni ceni Ferdo Laznik, stroj. kolarstvo, Radeče.

Pohištvo

na obroke, novo, za spalne in jedilne sobe, kuhinje itd., iz vsakovrstnega trdega lesa, nudimo na dolgoročne do triletno mesečne in tedenske majhne obroke vsakomur, tudi delavcem. Pošljite natančen naslov na upravo pod št. 7740/29 in mi vam pošljemo takoj našega zastopnika na dom.

Pohištvo

moderne spalnice, kuhinjske opreme iz trdega ali mehkega lesa, fino izdelano, priporočam cenjenemu občinstvu. Zaloga pohištva FRANC VELKAVRNI mizerstvo, Vižmarje, (pod klanec) p. št. Vid nad Ljubljano. Priporočila se najtopleje za cenjena naročila katera izvršuje točno po želji in vzorcu. Cene nizke. Delo solidno.

žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in dr. tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Otomane

spalne divane, modroce, zložljive postelje, kupite najceneje pri tapetniku Franc Jager - Ljubljana, Sv. Petra nasip 29.

Pokrajini. razglednice izdeluje poceni in dobro fotoatelj Meyer, Maribor, Gosposka ulica 39.

Kašo,

vedno svež oddajna debel veletrgovina

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24.

NE OBUPAJTE!

ako nimate vložka v hranilnici, kajti to je mnogo manj neprijetno, kot če nimate o posteljinega vložka iz žice ki ga dobite najceneje pri

Fr. Stupici, Ljubljana Gosposvetska cesta 1

Istotam dobite tudi kopaleo banje, klozetno garnituro, vzmeti zamodroce, morako travž imoin vso železnino.

Prvovrstna gonilna jermena in mlinsko - tehnične potrebnosti priporočila tvrdka

Čadež & Brcar Ljubljana - Kolodvorska ul. št. 35. 2478

Patent fotelji in kanapeji, patent otomane v najnovejših oblikah in najfinejši izdelavi dobite samo pri

RUDOLF SEVER Ljubljana, Marijin trg 2.

Urarska popravila izvršuje najceneje in najprecizneje Franc Wölling, Gosposvetska cesta št. 12.

Auto-hladilnike blatnike in drugo - popravi strokovno, hitro in ceno Gustav Puc, klesarstvo, Ljubljana, naspr. tobačne tovarne.

Zasluzek

Prodajalce za naše švedske posnemačnike išče mo v vsakem kraju proti dobremu plačilu

»Tehna« družba z o. z. Ljubljana, Mestni trg 25 / I

Zastopniki za obisk privatnih strank naj sporoče svoj naslov na »Vzajemno pomoč«, Ljubljana, Rožna dolina, cesta VI/2.

Zastopnike išče proti mesečni premiji in proviziji. Elektrolux zastopstvo Telma, Ljubljana, Mestni trg 25.

Par 100 Din dnevno vsakemu in povsod s stalnim ali stranskim zaslužkom. Strokovnega znanja ali kavcije ne zahtevam. Jos. Vardjan - Ljubljana, Križevniška 5.

10.000 Din mesečno lahko vsak zasluži. Javite naslov na Organizacijo odeljenje, Mojstrana.

Zastopnike sprejme takoj Josip Lindič, - Ljubljana, Komenskega ulica 17.

Razno

Izčrpanim fizično in živčno pošljemo brezplačno pojasnjujočo literaturo: »Nov način obnavljanja moči, zdravja, sposobnosti za delo.« Zahteva naj se: Beograd, - Molerova 27, Miloš Marković.

Bolnim se pošlje brezplačno pojasnjujoča literaturo »Nov način obnavljanja moči, zdravja in sposobnosti za delo.« Obrniti se je: Beograd, Molerova št. 27, Miloš Marković.

Šivilja prav dobro izurjena, gre po hišah. Več v upravi pod št. 10.233.

Najugodnejše Vam preskrbi razna naročila, nasvete v gospodarskih in težkih življenjskih vprašanjih — nakup, prodajo, najem posestev, obrtnih, trgovskih, stanovanjskih hiš: »Marstane«, Maribor, Koroška št. 10. Priložiti znamke. Prijave ponudnikov brezplačno.

Krojači, šivilje, gospodinjice, ki nimate priliko obiskovati pri krojevalne tečaj, lahko dobite krojni pouk po pošti ali izgotovljene kroje po nizki ceni. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg št. 19.

Vašo obleko po meri

Stanje hranilnih vlog nad Din 70.000.000.— Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in biš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Posojilnica je kot kmetska zadruha prosta rentnega davka

Atelje Sušnik Šelenburgova ul. 1

Naročajte »Slovenca«!

Odbor krščanske ženske zveze v Mariboru javlja tužno vest, da je njena dolgoletna članica in odbornica, gospa

Agata Šedivy soproga krojaškega mojstra

dne 14. septembra 1929 ob 5 nenadoma v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek, 16. septembra 1929 ob 16 iz bratovskega mestnega pokopališča v Pobrežju.

Maribor, 14. septembra 1929.

ODBOR ZVEZE KRŠČANSKIH ŽEN V MARIBORU.

Peči Jugo-Luc, Zora

izdeluje tvrdka Srebotnjak & Golob, Ljubljana

Pubarjeva ulica 3

Prevzema vsa tozadevna popravila, katera izvršuje strokovnjaško, ceno in brezkonkurenčno.

NOGAVICE

damske, otroške in moške volnene, flor, svilene, pavolnate, dokolenice, kratke (obujke), otroške čepice, šale, triko, volnene in usnjate rokavice, žepne robce, samoveznice (kravate) ovratnike mehke in trde, suknene gamaše za gospode ter galanterijsko, kratko in modno blago nudi po najnižjih cenah

OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA Pred Škofijo št. 15

Velika zaloga raznih čipk, zobčkov, lastike in trakov ter D. M. C. prejice in kvačkanca

NA DEBELO! NA DROBNO!

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozčkov od priprostega do najfinejšega in igračni vozčki v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Od 1. septembra se dovolijo

v kopališču DARUVAR

naslednji popusti: za stanovanja 25% in za zdraviliško in godbeno takso 50%. Državni uradniki, častniki, vpokojenci in invalidi uživajo od 1. septembra 50% popust pri stanovanjih, kopelih (razen specialnih kopeli) in zdravniške in godbene takse. — Podrobnosti na pojasnila daj.

Ravnateljstvo Kopališča Daruvar.

»Java« pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. — Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! — Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštino plačamo mi. Vsakemu zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo priložena lepa skodelica za kavo. — Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 gr »Java« pšenične kave poštino prosto. — Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika. — Pržiona kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ulica 11/a.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

Registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, — v lastni hiši, Cankarjeva ulica 4 (poleg davkarije)

Stanje hranilnih vlog nad Din 70.000.000.— Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in biš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Posojilnica je kot kmetska zadruha prosta rentnega davka

Atelje Sušnik Šelenburgova ul. 1

Naročajte »Slovenca«!

Odbor krščanske ženske zveze v Mariboru javlja tužno vest, da je njena dolgoletna članica in odbornica, gospa

Agata Šedivy soproga krojaškega mojstra

dne 14. septembra 1929 ob 5 nenadoma v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek, 16. septembra 1929 ob 16 iz bratovskega mestnega pokopališča v Pobrežju.

Maribor, 14. septembra 1929.

ODBOR ZVEZE KRŠČANSKIH ŽEN V MARIBORU.

Zahvala

Podpisana izrekam tem potom podpor-nemu društvu

»Ljudska samopomoč«

v Mariboru za točno izplačilo pripadajoče podpore po smrti mojega soproga g. Antona Kager, in priporočam to v težkih dneh neprecenljivo društvo vsakomur v takojšen pristop.

Celje, dne 12. septembra 1929.

Ana Kager.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prežerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Kupim konje

2 lepa, mlada konja za kočijo, po možnosti »Eisen-schimmel«, dobra tekača in 2 močna, mlada konja za težko vožnjo, lepe postave. — Ponudbe, vsebujoče opis konj glede starosti, barve, višine, pasme in cene z navedbo, kje in kdaj se konje lahko ogleda, je poslati upravi tega lista pod značko

»Konji št. 10.120«.

Stalen zaslužek!

Oddamo v vseh mestih z okolico pravico samopostavitve in obrata epohalne novosti avtomata. Nudimo ugodno trajno zaposlenje. Potrebni kapital za vsakih 1000 prebivalcev ca. 700 Din pri popolni varnosti in posebno dobrem zaslužku. Dopisi z dokazom potrebnega kapitala na upravo pod: Avtomat družba.

Več dobro izvežbanih

pleskarskih pomočnikov

sprejme takoj tvrdka Brata Eberl nasl. Martine, Černe & Co., Ljubljana, Vošnjakova ulica 8.

NAZNANILO!

Naznanjam, da sem modno-krojaški atelje MICHALIČEK preselila

iz Lingarjeve ulice št. 2 v Stritarjevo ul. 7/III,

ter se cenjenim damam priporočam

M. Michaliček

Zanesljivo zdravilo za nego las je novo znajdena francoska pomada

»MICHEL«

kadar 95 %, plešasti človek zopet dobi nazaj svoje zgubljene lase, tedaj je on ki mu izpadajo lasje ali so mu izpadli do polovice, uverjen, da se mu zopet povrnejo lasje in ozdravi lase tako, odstrani pa verba, svrbe in vse one boli vseh katerih lasje izpadajo ali osive. Pošljite po povzetju »MICHEL«, Vasina 3, Beograd. — Prodaja tudi lekarna Delini, Knez Mihajlova 1. Doze

60, 80, 100 in 160 gr. Cene 115, 150, 185 in 290 dinarjev. Nekaterim osebam zadošča 60 gr., drugim pa 160 gr., kakor je komu več ali manj obolelo lasno tkivo. Nekatera oseba porabi 160 gr. pa jej ne rastej tako lasje, kaj jih je imela, tedaj pošljemo na svoje stroške še 160 gr. omenjenega zdravila. Ako pa oseba, ki je porabila 160 gr., nima prav nikakega uspeha, jej vrnemo poslan denar. — V vsaki dozi je priloženo navodilo o uporabi in garancija za uspeh. — Poština gre na naše stroške.

Vsem, ki so jo poznali in radi imeli, naznanjamo, da je preminula danes ob 6 zjutraj naša ljubljena mati, gospa

Jerica Šturm

in nas, za katere je izključno živela in trpela, zapustila v najgloblji žalosti.

Pogreb bo jutri v nedeljo, 15. septembra ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Velika čolnarska ulica 13 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Trnovo, dne 14. septembra 1929.

Žalujejo rodobine:

ŠTUM, ŠKERJANC, MENARD.

Pogrebni zavod I. Gajšek, Vodmat - Ljubljana.

L. Mikuš - Ljubljana

priporočila svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic

Popravila točno in solidno

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. Zorman Stari trg 32, Ljubljana.

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti našega iskreno ljubljene soproga in očeta, gospoda

Blaža Jernejca

izkazali sočutje in vdanost, najiskrenejša hvala. Zahvaljujemo se tudi vsem tistim, ki so ga spremili k večnemu počitku, ki so ga tolažili v boleznih, pevcem, ki so mu zadnjikrat zapeli v slovo in za vse cvetke še enkrat najiskrenejša hvala.

Tomažev, dne 15. septembra 1929.

Globoko žalujoča rodbina JERNEJČEVA

Najboljši v materialu in najlepši v opremljenosti so šivalni stroji, kolesa „Gritzner“ in „Adler“ za domačo obrt in industrijo

Pouk vezanja brezplačen
Le pri
JOS. PETELINC
Ljubljana

poleg Prešernovega
spomenika ob vodi
Večletna garancija
Zahtevajte ponudbe.

Oglas

Upravi Državnih Monopolov je potrebno

gotovo število skladišč za shranitev tobaka v listih

Skladišča morajo odgovarjati sledečim pogojem:

1. Da se nahajajo v bližini železniških postaj na progi Skopje—Beograd—Zagreb in Beograd—Novi Sad—Subotica.
 2. Da so zidana iz žgane opeke ali kamena, da so suha, s podom iz desk, odbro zaprta in da nimajo nikakega duha, ki bi škodljivo vplival na kakovost tobaka.
 3. Da so ograjena, a eventualno spojena z železniškim tirom.
 4. Da traja zakup najmanj leto dni.
- V prvi vrsti se bodo jemala v obzir skladišča, ki so služila za shrambo žita, hmelja, fižola itd. Zainteresirani se pozivajo, da dostavijo najdalje do 1. okt. t. l. Oddeljenju za kulturo i fermentacijo Duvana Uprave Državnih Monopolov svoje ponudbe opremljene s 5 Din takse. V prilogi je priložiti skico in opis skladišča.

Iz pisarne Uprave Državnih Monopolov št. 13.150, od 15. avg. 1929.

Prvovrstna glasbila
direktno iz
TOVARNE
oziroma tovarn. skladišča
Velik
ilustrovani **CENIK**

dobite zastoj. Zahtevajte ga pri največji razpošiljalnici glasbil v Jugoslaviji
MEINEL i HEROLD
tvornica glasbil, gramofonov in harmonik
podružnica MARIBOR št. 102-B

Violine . . .	od Din	95-	dolje
Tamburice . . .	98-		
Mendoline . . .	136-		
Trube . . .	305-		
Gramofon . . .	345-		
Ročne harmonike	od Din	85-	

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

ima stalno na zalogi:

vse vrste umetnih gnojil, Tomaževo žlindro, rudninski in kostni superfosfat, kalijevo sol, čilski soliter, apneni dušik, mešano gnojilo in nitro-foskal; nadalje vseh vrst portland cementa.

Bogata zaloga špecerijskega in kolonijalnega blaga, vse vrste mlačski izdelki, poljedelski stroji, premog iz domačih in tujih rudnikov, bukova drva

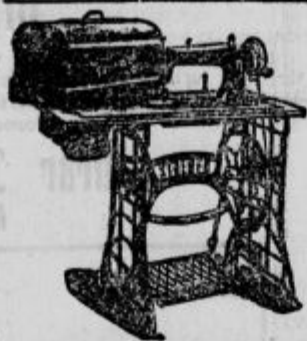
AKO RABITE TISKOVINE

ilustracije, kataloge, prospekte, toda se ne morete odločiti, v kakšni tehniki naj se izdelajo,

BLAGOVOLITE

SE OBRNITI

vedno na naše podjetje. V teh vprašanjih. Vam je vedno drage volje na razpolago

Najpopolnejši „STOEWER“ šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavit stroj, oglejte si to izrednost pri trdki

L. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6.

Brezplačen pouk 15 let jamstva Telefon štev. 2980

STROJNO PLETILSTVO

LASTNIK: J. KOČMUT, KRANJ

Izdelaue:

kostume -- telovnike
puloverje -- žemperje
majice -- šale -- otroške
oblekce -- čepice -- itd.

Eksport samo lastnih izdelkov

Šolske potrebščine • Knjigarna

Nova založba

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kongresni trg 19

priporoča ob

pričetku šolskega leta

staršem in dijakom svojo zalogo

knjig za vse šole

osnovne, srednje in strokovne, bodisi vse predpisane učne, bodisi pomožne knjige

pisalno in risalno orodje

računala, risalne deske, položna ravnila v vsaki izbiri, dalje

vse vrste papirja in zvezkov

Postrežba najtočnejša in solidna

Brezplačen

Dijaški koledarček

pri večjem nakupu ena slov. leposlovna knjiga povrhu

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzno naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Tel. 2040, 2457, 2548; interurban 2706, 2806

Ludovic Halévy:

Župnik Konstantin

(Nadaljevanje.)

»Vedno čisto sam?«

»Zakaj čisto sam? Upam pač, da ne...«

»Nameravate se torej oženiti?«

»Da, prav gotovo.«

»Ali ste že poskušali kaj najti?«

»Tega pa ne, kajti misliti se sme na ženitev, prilike za ženitev se pa ne sme iskati.«

»Pa je vendar dosti ljudi, ki iščejo; nikar se ne izgovarjajte, saj so tudi vas hoteli poročiti.«

»Kako pa to, da vi to veste?«

»Ahi! Tako dobro poznam vse vaše zadevice! Vi ste to, kar se naziva dobra partija, in ponavljam le to, da so vas hoteli poročiti.«

»Pa kdo vam je to povedal?«

»Gospod župnik.«

»Ni storil prav, moj boter,« je dejal Jean s posebno živahnostjo.

»Ne, ne, čisto prav je imel. Če je bil že kdo kriv, sem bila to jaz, pa grešila sem iz dobrosovestnosti, ne pa iz podednosti, to vam prisežem. Odkrila sem namreč, da nikdar ni bil tako srečen vaš boter kakor takrat, ko sem govorila z njim o vas; zato mu v jutrih, kadar sem z njim sama na naših izprehodih, govorim, da mu storim veselje, o vas in on mi pripoveduje o vas. Godi se vam dobro, prav dobro se imate. Prejemate od vlade mesečno dvestotideset frankov in nekaj centimov. Ali je to točno?«

»Da,« je rekel Jean, ki se je odločil, da prejme dobrodušno župnikovo indiskrecijo.

»Nadalje imate osem tisoč frankov rente?«

»Približno, ne popolnoma.«

»Pridenite k temu svojo hišo, ki je vredna trideset tisoč frankov in končno ste v izvrstnem položaju tako, da so že prosili za vašo roko.«

»Prosili za mojo roko? — Ne, ne!«

»Pač, pač! Dvakrat. In vi ste zavrnili dve zelo lepi ženi, dve zelo lepi dot, če imate tako raje. Za mnogo ljudi je to pač ista stvar! Dve sto tisoč frankov na eni strani, na drugi pa tristo tisoč. Zdi se, da je to ogromno premoženje v tej deželi! Torej ste odklonili. Povejte mi, zakaj vendar? Če bi vedeli, kako rada bi to izvedela!«

»No dobro, šlo je za dve dražestni devojki...«

»To se razume? To se vedno reče.«

»Pa sem ju komaj poznal. Prisilili so me, — zakaj jaz sem se upiral, — prisilili so me, da sem v minuti zimi prebil pri njih dva ali tri večere.«

»In potem?«

»Potem, ne vem, kako bi vam to prav razložil, nisem pač občutil nikakšnega čuvstva zadrege, ganotja, nemira in razburjenja.«

»Skratka,« ga je resolutno prekinila Bettina, »niti najmanjše sence ljubezni.«

»Tako je, niti najmanjše. In prav modro sem se vrnil v svoj mali samski brlog; zakaj mislim, da je bolje sploh ne ženiti se, kakor pa oženiti se brez ljubezni.«

»In tudi jaz mislim prav tako.«

Za trenutek sta si pogledala v oči. Umolknili sta in nič več nista našla besedi.

K sreči sta pridrvela v tem trenutku v salon Harry in Bella, vriskajoč od veselja.

»Gospod Jean! Gospod Jean! Vi ste tukaj, gospod Jean? Pridite pogledat naše ponije.«

»Ah,« je rekla z nekoliko negotovim glasom Bettina, ravnokar je prišel iz Pariza Edwards ter pripeljal za otroke pritlikave ponije. Pojdiva jih gledat, hočete?«

In šli so pogledat ponije, ki so bili v istini vredni, da bi stali v hlevih liliputanskega kralja.

VIII.

Trije tedni so pretekli. Naslednjega dne je imel Jean oditi s svojim polkom na strelske vaje; živel bo življenje vojaka: deset dni bodo marširali v etapah po velikih cestah tja in nazaj in deset dni bodo taborili v šatorih na polju Cercottes, v orleanskem gozdu. Vrnil pa se bo polk v Souvigny 10. avgusta.

Nič več ni Jean miren; nič več ni srečen. Nestrpno je pričakoval odhoda in z bojaznijo. — Nestrpno, zakaj trpel je pravcato muke; mudilo se mu je, da zbeži od tod. — Z bojaznijo pa, ker jo dvajset dni ne bo videl in ne bo z njo govoril; živeti bo moral brez nje, kako bo to prestal? Saj ona je Bettina, katero obožuje!

Od kedaj neki? Od prvega dne, od onega srečanja v majniku tam v župnikovem vrtu! Glej, to je resnica! Toda Jean se bori in se zoperstavlja tej resnici. Misli namreč, da je prišel ljubiti Bettino šele oni dan, ko sta se pogovarjala oba v malem salonu veselo in prijateljsko. Ona je sedela na modrem divanu blizu okna in se med kramljanjem zabavala s tem, da je spravila v red oblačila japonske princeze, Bellove lutke, ki je tam ležala na nekem fotelju in jo je Bettina mehanično vzela v roke.

Zakaj neki je prišlo miss Percival na misel, da mu je začela govoriti v onih dveh mladih dekletih, katere bi bil moral poročiti? Sicer ga ni bilo to vprašanje nikakor spravilo v zadrego. Odgovoril si je, da je vzrok, da ni občutil takrat nikakoršne želje, to, ker ni vzbudilo srečanje z onima mladima dekletoma v njemu niti najmanjšega razburjenja in nemira. Smejal se je, ko je to povedal, toda nekaj trenutkov za tem se ni več smejal. Zakaj ono razburjenje in oni nemir je spoznal v tistem hipu. Jean se ni udajal iluzijam; bil si je svest globočine svoje rane; zadela ga je sredi v srce.

Vendar pa je Jean vzdržal ravnotežje. Baš tisti dan si je dejal pri svojem odhodu: »Zares, težavno je to, zelo težavno, toda bom že kako prestal. Skušal je opravičevati svojo norost; vso krivdo je zvalil na okoliščine. Tekom desetih dni je preveč užival družbo tega dražestnega dekleta, preveč je bila prepuščena njemu samemu. Kako bi se mogel upreti tolikšni skušnjavi? Opijanil se je ob njeni mičnosti, ob njeni milini, ob njeni lepoti. Toda prihodnjega dne pride dvajset oseb v grad, in to pomenja konec oni nevarni intimnosti. Ostal bo pogumen, odstranjeval se bo in se zgubljal v množici; videl bo Bettino manj pogosto in ne tako od blizu. — — — Da je ne bi nič več videl, na to ni bilo niti misliti. Hotel je ostati Bettinin prijatelj, ker že ni mogel biti več kakor njen prijatelj. Kajti obstojala je še neka druga misel, ki pa Jeanu ni prišla niti na um; ona misel namreč se mu ni zdela samo pretirana, temveč celo gorostasna. Pod milim nebom ne bi našel poštenjerega človeka kakor je bil Jean, in Bettinin denar mu je bil zoper, da naravnost zoper.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše

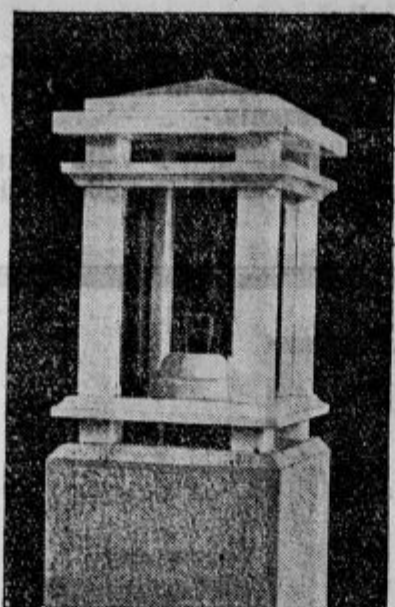
pri stari, priznani tvrdki H. SUTTNER, LJUBLJANA, Prešernova ulica 4 (poleg frančiškanske cerkve) — Največja in najsolidnejša razpošiljalnica. Razpošilja v vse kraje tu- in inozemstva.

Zahtevajte brezplačni cenik
H. Suttner, Ljubljana 2

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici, znamk IKO, OMIKO, AXO.

China srebrno jedilno orodje s 50 letno pisмено tovarniško garancijo.

Kamnoseška Industrija
Ustanovljena leta 1860

Alojzij Vodnik
LJUBLJANA (poleg glav. kolodvora)

Novost!

Marmornate svetiljke za grobove - nepremakljive

Cerkveno-umetna dela: altarji, prižnice obhajilne mize, itd. **Marmornate plošče** za mobilje, elekromonterje, strojarje, trgovske pulte, mesnice, kopalnice, stopnišča in veže vseh barvah. **Nagrobni spomeniki** mavzoleji, rodbinske grobnice, kapele, marmornati kamini za salone in elegantna stanovanja

ZASTONJ

dobite vse cenike za **GRAMOFONE, gram. PLOŠČE, KOLES** in **ŠIVALNE STROJE** potom katerih Vam nudim zelo poceni samo prvovrstno blago. Kolosalna izbira! — Prodaja tudi na dolgotrajne obroke! — Večletna garancija! Edino le pri tvrdki

„Tehnik“ JOSIP BANJAI
LJUBLJANA, Pražakova ulica 19

(V palači Ljublj. dvora) V neposredni bližini glav. kolodvora. **Pridite in ogledajte si! Izkoristite to ugodno priliko za nakup!**

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena 1900

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Ustanovljena 1900

Brzjavni naslov: BANKA

Telefonske številke: 2861, 2413, 2502, 2503

Delniška glavnica:

Din 50,000.000.—

Podružnice:

Brežice
Celje
Črnomelj

Kranj
Maribor
Metković

Novisad
Novomesto
Ptuj

Rakek
Sarajevo
Slovenjgradec

Split
Šibenik
Trst

Skupne rezerve:

ca. Din 10,000.000.—

Brzjavni naslov za podružnice: Ljubljanska banka.

Se priporoča za vse bančne posle.

Za jesensko in zimsko sezijo priporoča:

JANKO ČEŠNIK
LJUBLJANA - Lingarjeva - Stritarjeva

svojo bogato

Zalogo

za moške fine in športne obleke, črni in modni kamgarn, šerjot, sukno za zimsko suknjo, blago za površnike. — Samo čehoslovaškega in angleškega izvora

Zalogo

za ženske obleke, kostume, plašče, velur, kaša, rips, žamet — Krasna izbira modnega žameta

Zalogo

finih volnenih in pavalnatih pokrivačev, prešite odevje lastnega izdelka. — Raznovidne preproge, tekači, predložki, posteljne garniture, zavese —

Zalogo

belega perilnega blaga iz prvovrstne znane tovarne B. Schroll sina - Čehoslovaška

Naznanilo otvoritve

P. n. obrtnikom in občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril na Gospodarski cesti 12 (poleg restavracije Novi svet) **SPECIJALNO TRGOVINO** oljnatih in surovih barv, firneža, lakov, ter vseh v slikarsko in plesarsko stroko spadajočih predmetov.

Potrudi se bom cen. odjemalce postreči vedno le s prvovrstnim blagom po najnižjih cenah. Za obilen obisk se priporoča

„LUSTRA“ V. Laznik
Ljubljana, Gospodarska c.
BARVE, LAK, FIRNEŽ

Objava

Uprava državnih monopolov nabavi potom I. ofertalne licitacije, ki se vrši dne 3. oktobra 1929 ob 11 v pisarni uprave:

28.123 kg raznih maž bencina, petroleja, nafte in denaturiranega špirita.

Pogoji in vsa druga pojasnila se dobe v pisarni ekonomskega oddelka — odsek za nakup — vsak delavnik od 10—12.

Iz pisarne Uprave drž. monopolov E. M. Št. 17.190 z dne 26. avg. v Belgradu.

Pozor! **Pozor!**

V Vašem interesu je, da se pred nakupom

nagrobni spomenikov,

najnovejših nagrobni ograj, raznih nagrobni okvirjev, itd. ogledate zalogo zgoraj omenjenih predmetov in se prepričate o nizkih cenah in solidnem delu pri

Franc Bačnik-u
kamnoseku
v Mostah pri Ljubljani

Spodnještajerska ljudska posojinica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

Obreštuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne odteguje vlagateljem rentnega davka

Otvoritveno naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem odprl novo trgovino z urami, zlatnino in srebrnino. — Sprejemam vsakovrstna popravila v strokovno izvršbo z garancijo. Cene nizke! Postrežba točna! Se priporočam za obilen obisk. Z velespoštovanjem

urar **JAKOB MULAVEC** urar
MARIBOR, Kralja Petra trg 1.

Zobozdravnik

Med. Univ. Dr. Rado Sfiligoj

špecialist za bolezni v ustih in na zobeh

je otvoril svoj ambulatorij

Ljubljana, Tavčarjeva ulica štev. 4/1

ter sprejema od 8—11³⁰ in od 2³⁰—5³⁰

Godbene instrumente,

muzikalije, glasovirje in gramofone

po najnižjih cenah ::::: pri

Josip Höfer, Maribor, Ulica 10. oktobra 2

POZOR!

OGLEDA NAJ SI VSAKDO OSEBNO!

Novo veliko zalogo vsakovrstnega finega usnja v vseh modnih barvah, ter prvovrstno spodnje usnje za šivana in zbita, za jesensko in zimsko sezono po zelo nizkih cenah vam nudi trgovina usnja

FRANC ERJAVEC -- LJUBLJANA -- STARI TRG 11a

Gramofone in plošče

Najnovejši aparati. Najpopolnejše konstrukcije — Prejeli smo kolosalne novosti

Kovčegasti - namizni in omarični modeli

Presega vse konkurenčne izdelke

Plošče z novimi slovenskimi posnetki

Vsaka plošča - šlager!

Prodaja samo najboljše sortiranega blaga po zmerenih cenah — Stara solidna domača specijalna trgovina, katere Vam nudi le prvovrstno blago, se nahaja na MIKLOŠIČEVI CESTI ŠTEV. 34

„GRAMOFON“ -- A. RASBERGER -- LJUBLJANA

1 minuto od glavnega kolodvora — Telefon 32-33

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

Brzjavni naslov: Gospobanka

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. — Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000,000.—, vlogo nad Din 360,000.000.—

Podružnice:

Bled, Celje, Diakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Sibenik.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod ugodnimi pogoji.